

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

**Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění
v ČR**

Zuzana Rysová

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zuzana Rysová

Ekonomika a management

Provoz a ekonomika

Název práce

Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR

Název anglicky

The Significance of Payment Cards and the Analysis of their Use in the Czech Republic

---

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je posouzení významu platebních karet na bankovním trhu v České republice. Hlavní pozornost je věnována porovnání, analýze a vyhodnocení platebních karet u vybraných bankovních společností z pohledu klienta, vyhodnocení nejlepší platební karty pro fiktivního klienta.

Metodika

Bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části.

Teoretická část je založena na studiu odborné literatury. Zabývá se vznikem a vývojem peněz, rozvojem bankovníctví a vysvětluje pojmy v oblasti platebních karet. Popisuje vývoj a postupné zavádění a využití různých typů platebních karet od začátků po současnost. Kromě odborné literatury bude využito i internetové vyhledávání pro zjištění aktuálních informací.

Praktická část se zabývá porovnáním platebních karet u největších bank v ČR.

Získané informace budou použity pro doporučení nejvýhodnější varianty fiktivnímu klientovi.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Platební karty, platební styk, vývoj, výhody a nevýhody, rizika, pojištění, poplatky, benefity

---

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, J., SEKERKA, B., SEVEROVÁ, L., STARÁ, D. Makroekonomie. Makroekonomický přehled. Plzeň:

Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-708-5.

DVOŘÁK, P. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-7201-164-2.

KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. Brno: Computer Press, 2005. ISBN 80-251-0882-1.

MÁČE, M. *Platební styk : klasický a elektronický*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1725-5.

ŽÁK, M. *Velká ekonomická encyklopedie*. Praha: Linde, 2002. ISBN 80-7201-381-5.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 30. 11. 2020

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 12. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 4. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. Josefu Brčákovi, CSc. za poskytnutí odborných konzultací a cenných rad, které pro mě byly velkým přínosem při zpracování bakalářské práce.

Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR

Abstrakt

Hlavním cílem bakalářské práce je porovnání Zlatých karet v rámci čtyř největších bank v České republice s následným doporučením nejvhodnější Zlaté karty fiktivnímu klientovi. Dílčími cíli je analyzovat vývoj platebních karet, jejich uplatnění v České republice a vyhodnotit vliv pandemie Covid-19 na používání platebních karet.

Bakalářská práce se skládá z teoretické části a vlastní práce. V teoretické části jsou definovány pojmy z oblasti platebních karet a úloha monetární politiky. Dále je zpracována historie platebních karet, jejich rozdělení dle různých hledisek, náležitosti a funkce platebních karet, zásady jejich bezpečného používání včetně nové směrnice PSD2 zavedené Evropskou unií a posouzení výhod a nevýhod platebních karet. Závěr teoretické části práce je zaměřen na nové a budoucí trendy v oblasti platebních karet a dalších zařízení využívajících NFC technologii.

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do tří částí. První část se zabývá vývojem platebních karet a sleduje jejich využití v průběhu jednotlivých let v České republice. Druhá část analyzuje Zlaté karty u čtyř největších českých bank, a to České spořitelny, ČSOB, Komerční banky a MONETY Money Bank. Porovnávána je různá výše poplatků spojených se Zlatou kartou a doplňkové služby, které jsou k ní danou bankou poskytovány. Výsledkem analýzy je doporučení nejvhodnější varianty pro fiktivního klienta. Na základě analýzy byla fiktivnímu klientovi doporučena Zlatá karta od MONETY Money Bank, při výši jeho příjmu nad 35 000 Kč měsíčně. Ve třetí části je zkoumán vliv pandemie Covid-19 na využívání platebních karet v jednotlivých čtvrtletích roku 2020, kdy došlo k výraznému zvýšení bezhotovostních plateb v důsledku opatření souvisejících s coronavirovou pandemií.

Klíčová slova: platební karty, banka, klient, platební styk, bankomat, peníze, bezpečnost platebních karet, Zlatá karta, NFC technologie, bezkontaktní platby

The Significance of Payment Cards and the Analysis of their Use in the Czech Republic

Abstract

The main goal of the bachelor's thesis is to compare Gold Cards use within the four largest banks in the Czech Republic with the subsequent recommendation of the most suitable Gold Card to a fictitious client. The partial goals are to analyze the development of payment cards, their use in the Czech Republic and to evaluate the impact of the Covid-19 pandemic on the use of payment cards.

The bachelor thesis consists of a theoretical part and own research work. The theoretical part defines the terms of payment cards and the role of monetary policy. Furthermore, the history of payment cards, their division according to various aspects, requirements and functions of payment cards, the principles of their safe use, including the new PSD2 directive introduced by the European Union and the assessment of advantages and disadvantages of payment cards. The conclusion of the theoretical part of the work is focused on new and future trends in the field of payment cards and other devices using NFC technology.

The own research work of the bachelor thesis is divided into three parts. The first part deals with the development of payment cards and monitors their use during individual years in the Czech Republic. The second part analyses Gold Cards at the four largest Czech banks, namely Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka and MONETA Money Bank. The different amounts of fees associated with the Gold Card and additional services provided to it by the given bank are compared. The result of the analysis is the recommendation of the most suitable variant for a fictitious client. Based on the analysis, the Gold Card from MONETY Money Bank was recommended to a fictitious client, with the amount of his income exceeding CZK 35,000 per month. The third part examines the impact of the Covid-19 pandemic on the use of payment cards in individual quarters of 2020, when there was a significant increase in non-cash payments due to coronavirus pandemic measures.

Keywords: payment cards, bank, client, payment system, ATM, money, security of payment cards, Gold card, NFC technology, contactless payments

Obsah

1. Úvod.....	12
2. Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3. Teoretická východiska	14
3.1 Monetární politika.....	14
3.2 Od směnného obchodu k první platební kartě.....	15
3.3 Historie platebních karet	16
3.4 Druhy platebních karet	19
3.4.1 Dle způsobu zúčtování transakcí	19
3.4.1.1 Debetní karta	20
3.4.1.2 Kreditní karta.....	20
3.4.1.3 Charge karta.....	20
3.4.1.4 Předplatní karta neboli elektronická peněženka	21
3.4.2 Dle použité technologie	21
3.4.2.1 Karty s magnetickým proužkem.....	21
3.4.2.2 Čipové karty	22
3.4.2.3 Hybridní karty	22
3.4.2.4 Laserové karty	23
3.4.2.5 Kontaktní platební karty	23
3.4.2.6 Bezkontaktní platební karty.....	23
3.4.3 Dle způsobu provedení	24
3.4.3.1 Embosované karty	24
3.4.3.2 Elektronické karty	24
3.4.3.3 Virtuální karty	25
3.4.4 Dle osoby držitele	25
3.4.4.1 Osobní karty	25
3.4.4.2 Firemní karty	25
3.4.5 Dle prostorové použitelnosti.....	26
3.4.5.1 Tuzemské karty	26
3.4.5.2 Mezinárodní karty	26
3.4.6 Dle úrovně služeb	26
3.4.6.1 Základní karty.....	27

3.4.6.2	Specializované karty	27
3.4.6.3	Prestižní karty	27
3.4.6.4	Výběrové karty	27
3.5	Platební karta a její náležitosti.....	28
3.5.1	Popis karty a ochranné prvky	29
3.6	Funkce platebních karet.....	32
3.7	Bezpečnost platebních karet	33
3.7.1	Zásady bezpečného používání platebních karet.....	33
3.7.2	Nové bezpečnostní opatření pro platby platební kartou.....	35
3.7.3	3D Secure	37
3.8	Výhody a nevýhody platebních karet	37
3.8.1	Výhody platebních karet	38
3.8.2	Nevýhody platebních karet	38
3.9	Internetové bankovníctví	38
3.10	Nové trendy v placení.....	39
3.10.1	Technologie NFC	39
3.10.2	Platba mobilním telefonem	40
3.10.3	Platba chytrými hodinkami a náramky	41
3.10.4	Platba chytrým prstenem.....	43
3.10.5	Platební nálepky	44
3.11	Budoucnost placení a platebních karet	46
3.11.1	Platba čipem implantovaným v ruce	47
3.11.2	Platba čipem zašitým v rukávu oděvu.....	47
4.	Vlastní práce	48
4.1	Vývoj platebních karet v České republice	48
4.2	Komparace Zlatých karet u čtyř největších bank v České republice	60
4.2.1	Fiktivní klient.....	60
4.2.2	Kritéria pro hodnocení Zlatých karet v rámci vybraných bank	61
4.2.3	Česká spořitelna.....	61
4.2.4	ČSOB.....	64
4.2.5	Komerční banka.....	66
4.2.6	MONETA Money Bank	69
4.2.7	Srovnání Zlatých karet v rámci jednotlivých bank.....	71
4.3	Vliv pandemie Covid-19 na používání platebních karet v České republice	77
5.	Výsledky	81
6.	Závěr.....	84
7.	Seznam použitých zdrojů.....	86

Seznam obrázků

Obrázek 1: První platební karta vydaná v roce 1914.....	16
Obrázek 2: Lícová strana platební karty	29
Obrázek 3: Rubová strana platební karty	29
Obrázek 4: Platba chytrými hodinkami	43
Obrázek 5: Platební nálepka na klíčenice	45

Seznam tabulek

Tabulka 1: Banky podle počtu klientů a čistého zisku v roce 2019	60
Tabulka 2: Zlatá karta České spořitelny	63
Tabulka 3: Zlatá karta ČSOB.....	65
Tabulka 4: Zlatá karta Komerční banky	68
Tabulka 5: Zlatá karta MONETY Money Bank	70
Tabulka 6: Srovnání Zlatých karet u jednotlivých bank.....	74

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu platebních karet	49
Graf 2: Vývoj počtu bankomatů	50
Graf 3: Vývoj počtu platebních terminálů a provozoven akceptujících platební karty	52
Graf 4: Vývoj počtu debetních karet z celkového počtu vydaných karet 2009 - 2019.....	53
Graf 5: Vývoj počtu pokladen akceptujících prostředky NFC	55
Graf 6: Podíl bezkontaktních plateb v ČR, Polsku a Slovensku v březnu 2014 - 2016	56
Graf 7: Porovnání objemu plateb kartou u obchodníků a výběrů z bankomatů (mld. Kč)..	57
Graf 8: Bankovní asociace vydávající platební karty v roce 2019	58
Graf 9: Přehled využívaných bezhotovostních platebních prostředků v roce 2020	59
Graf 10: Vliv pandemie na objem plateb kartou a výběrů z bankomatů (mld. Kč).....	78
Graf 11: Vývoj počtu platebních karet před a během pandemie Covid-19 (mil. ks).....	79
Graf 12: Způsob placení při nákupu na internetu	80

Seznam použitých zkratk

ČBA – Česká bankovní asociace

ČNB – Česká národní banka

EBA – Evropské bankovní autority

IBM – International Business Machines Corporation

ISO – Mezinárodní organizace pro normalizaci

NFC – Near Field Communication

PIN – osobní identifikační číslo (Personal identification number)

POS terminál – platební terminál (POS – point-of-sale)

PSD2 – Payment Service Directive 2

SBK – Sdružení pro bankovní karty

1. Úvod

Snahou lidí vždy bylo si placení ulehčit a udělat ho co nejbezpečněji. Nejdříve existoval směnný obchod, až později lidé vynalezli peníze. Jedná se o jeden z největších lidských vynálezů, protože jejich vznik dopomohl k rozvoji mnoha odvětví a bez nich by lidstvo nebylo dnes na tak vysoké úrovni. Podoba peněz se měnila, ale jejich účel zůstal stejný. Vytvořily se přes mince, šeky a bankovky až k dnes hodně využívaným platebním kartám, platbám chytrým telefonem a chytrými hodinkami podporujícími NFC technologii. Tyto technologie se staly samozřejmostí a většina lidí si bez nich dnes již nedokáže život představit. Jejich vynálezem se placení významně urychlilo a stalo se také bezpečnější než placení v hotovosti. Ať již z důvodu možnosti krádeže, kdy na rozdíl od hotovosti lze platební kartu zablokovat tak již v případě právě probíhající celosvětové pandemie Covid-19, kdy je z hlediska nebezpečí přenosu viru vhodnější využívat bezhotovostní způsoby placení.

Platební karty existují více než 100 let, lidé si je oblíbili a používají je již denně. Lze s nimi platit za zboží a služby v kamenných obchodech i na internetu, v České republice i v zahraničí. Poplatky za využití karty se u jednotlivých bank liší v závislosti na typu karty i na druhu provedené transakce. K platebním kartám poskytují banky různé doplňkové služby, zejména možnost sjednat si cestovní pojištění či pojištění platební karty.

V některých částech světa se dodnes platí pouze v hotovosti. Česká republika však patří mezi rozvinuté země v oblasti platebních karet. 95 % všech platebních karet je vydáváno jako karty bezkontaktní a více než 84 % všech plateb u obchodníků probíhá také bezkontaktně.

Teoretická část bakalářské práce se zabývá monetární politikou, historií platebních karet, rozdělením platebních karet dle různých hledisek, popisem náležitostí a ochranných prvků platební karty a novými a budoucími trendy v oblasti placení.

Praktická část nejprve zkoumá vývoj platebních karet v České republice, následně analyzuje nabídku Zlatých karet u čtyř největších českých bank a v závěru zkoumá vliv pandemie Covid-19 na četnost využívání platebních karet.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provedení komparace Zlatých karet u čtyř největších bank v České republice. Těmito bankami jsou Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka a MONETA Money Bank. Následně je doporučena nejvhodnější Zlatá karta fiktivnímu klientovi. Dílčím cílem je analýza vývoje platebních karet od počátku jejich používání v České republice až po současnost. Sledován je též vývoj bankomatů, platebních terminálů a rozvoj bezkontaktního placení pomocí NFC technologie. V rámci druhého dílčího cíle je zkoumáno, jaký vliv měla pandemie Covid-19 na využívání platebních karet v roce 2020.

2.2 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část práce byla vypracována na základě studia odborné literatury především v tištěné podobě, ale také v elektronické podobě prostřednictvím Národní digitální knihovny zpřístupněné z důvodu pandemie Covid-19. Použity byly též internetové zdroje ke zjištění aktuálních údajů.

Praktická část je rozčleněna do tří částí. Nejprve je zkoumán vývoj a uplatnění platebních karet a s ním spojených zařízení od vydání první karty pro československé občany roku 1988 do současnosti. Využíváno je odborné literatury a internetových zdrojů. Pro analýzu vývoje a tvorbu grafů bylo využito statistik Sdružení pro bankovní karty a České bankovní asociace.

Druhá část práce je zaměřená na komparaci Zlatých karet u čtyř největších bank v České republice. Nejprve je definován fiktivní klient a kritéria pro porovnání Zlatých karet. Následně jsou představeny banky a Zlatá karta, která je danou bankou nabízena. Poté je provedeno srovnání Zlatých karet v rámci jednotlivých bank a výsledkem je doporučení nejvýhodnější Zlaté karty pro fiktivního klienta.

Třetí část vlastní práce zkoumá vliv pandemie Covid-19 na používání platebních karet v České republice. Data byla získána ze statistik Sdružení pro bankovní karty a průzkumu České bankovní asociace. Na jejich základě byl vyhodnocen dopad pandemie na bezhotovostní způsob placení.

3. Teoretická východiska

Teoretická část práce se zabývá monetární politikou, historií platebních karet, členěním platebních karet dle různých hledisek, popisem karty, ochrannými prvky a podmínkami bezpečného používání karty. Dále jsou popsány nové trendy v oblasti platebních karet a budoucnost placení.

3.1 Monetární politika

Mezi nejvýznamnější funkce České národní banky patří monetární neboli měnová politika. ČNB je centrální bankou České republiky a byla zřízena zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Hlavním cílem ČNB je péče o cenovou stabilitu v České republice prostřednictvím cílování inflace. (Kalabis, 2012) V březnu roku 2007 byl vyhlášen nový inflační cíl ve výši 2 % platný od ledna 2010 s tím, že ČNB bude stejně, jak tomu bylo doposud, usilovat o to, aby se skutečná hodnota inflace nelišila od cíle o více než jeden procentní bod na obě strany. (Úloha měnové politiky, 2020) Pokud to není v rozporu s hlavním cílem, podporuje ČNB také obecnou hospodářskou politiku vlády, která vede k udržitelnému hospodářskému růstu. (Kalabis, 2012) K realizaci hospodářských cílů má ČNB k dispozici nástroje jako jsou operace na volném trhu, diskontní politiku, povinné minimální rezervy a devizové intervence, kterými ovlivňuje bankovní rezervy a úrokové sazby na peněžním trhu s cílem ovlivnit nabídku peněz, dlouhodobé úrokové sazby a devizový kurz. V konečném důsledku by měly změny zprostředkujících cílů vést ke změnám ekonomické výkonnosti měřené HDP, nezaměstnanosti a stabilizaci cenové hladiny. (Centrální banka a nástroje monetární politiky, 2017) V souladu se svým hlavním cílem pak ČNB určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, pečuje o jejich plynulost a hospodárnost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních systémů a na jejich rozvoji. Dále vykonává též bankovní dohled nad činností obchodních bank, poboček zahraničních bank a konsolidačních celků, jejich součástí je obchodní banka se sídlem v České republice. (Kalabis, 2012) ČNB také pečuje o bezpečné fungování a celý rozvoj bankovního systému v ČR a provádí další činnosti například podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. (Kalabis, 2005)

3.2 Od směnného obchodu k první platební kartě

Obchodování prostřednictvím peněz je dnes již samozřejmé. Před jejich vznikem se obchodovalo pouze naturální směnou – tzv. barterový obchod. Zboží a služby se směňovaly za určité množství jiného zboží nebo služeb. (Historie peněz, c1995-2020) Peníze mají mnoho různých forem, které se v historii postupně měnily. „Za peníze lze považovat cokoli, co jsou lidé všeobecně ochotni přijmout výměnou za statky a služby a co je přijímáno ke splácení dluhů.“ (Brčák, 2014) Jako peníze se dříve používaly například dobytek, kůže, plátno, sůl a později s rozvojem zemědělství různé zemědělské produkty jako třeba obilí. (Juřík, 2003)

O několik tisíc let později, okolo roku 1 000 před n. l., začali Číňané vyrábět první bronzové a měděné mince. Podobné peníze se v Evropě objevily až o 500 let později. (Juřík, 2003) Mince, které panovníci dávaly razit, byly daleko pohodlnější, protože měly stejnou hodnotu, byly malé, hodnotné a také trvanlivé. Placení s nimi bylo mnohem rychlejší a snazší než vážit pytle s rýží či kousky zlata a stříbra. Mincovníctví se dále zdokonalovalo v Evropě v 11. - 15. století a mince, které byly ze zlata, stříbra nebo z obecných kovů se staly naprosto běžnou formou platidla. V 16. století se díky rozvoji obchodu začaly razit velké stříbrné mince. V Království českém se nazývaly České tolary a razily se v Jáchymově. (Juřík, 2012)

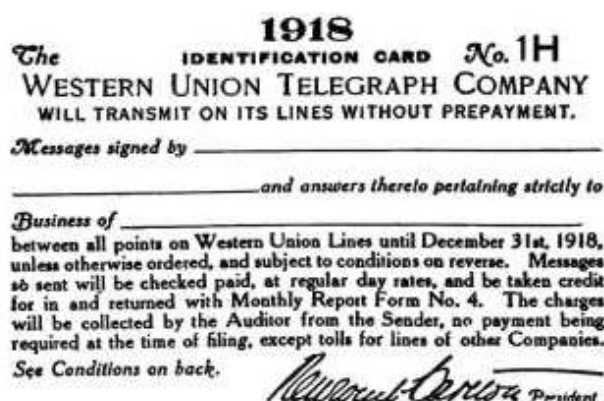
Z důvodu přepravy velkého množství mincí, které museli obchodníci při cestách převážet, a rizika okradení, se později začaly používat bankovky. (Juřík, 2012) V Evropě byly první bankovky vydány ve Švédsku a to roku 1662, v roce 1694 následovala Velká Británie a pak další země. Papírové bankovky se legálním platidlem ve většině zemí světa staly v 19. století. Ale protože neměly žádnou vnitřní hodnotu, byly příčinou mnoha státních bankrotů. Jelikož bylo potřeba zvýšit důvěru veřejnosti k těmto penězům, zavedla Velká Británie roku 1816 tzv. zlatý standard libry. To znamenalo, že se centrální banka zavázala vyměnit své bankovky za zlato kdykoli na požádání. Později byl zlatý standard zaveden i dalšími státy. Jeho konec způsobila až Velká hospodářská krize ve 30. letech 20. století. (Juřík, 2003)

Roku 1891 začala společnost American Express vydávat první cestovní šeky. (Juřík, 2003) Nejpozději roku 1892 se ve Spojených státech objevili předchůdci platebních karet, které se

nazývali Frank Card. Tyto karty začala vybraným klientům vydávat dopravní a kurýrní společnost American Express. (Juřík, 2006)

První platební karta na světě byla vydána již v roce 1914 a to americkou telefonní a telegrafní společností Western Union Telegraph Company (Obrázek 1). Karta byla vyrobena z plechu a podobala se vojenským identifikačním štítkům, které se používají v armádě. (Juřík, 2003) Společnost ji nabídla svým stálým zákazníkům. Karta byla zdarma a umožňovala telefonování a posílání telegramů prostřednictvím poboček společnosti bez okamžitého placení. Majitelé karty pak obdrželi výpis s přehledem a celkovým součtem, který uhradili buď šekem nebo bankovním převodem. (Juřík, 1999) Společnost si tak snažila udržet své zákazníky vzhledem k rostoucí konkurenci a přimět je, aby více využívali jejich služeb. Proto se tyto karty někdy označují jako věrnostní platební karty. (Juřík, 2006)

Obrázek 1: První platební karta vydaná v roce 1914

Zdroj: (Plischke, 2007)

3.3 Historie platebních karet

Jestliže roku 1914 vznikla první věrnostní platební karta, kterou vydala společnost Western Union Telegraph Company, pak rok 1950 byl rokem vzniku první univerzální platební karty. Tuto kartu začala vydávat společnost Diners Club a už se nepoužívala jen pro obchody jedné společnosti. Na začátku se s ní platilo v 27 luxusních restaurací a ve 2 hotelech na Manhattanu. Společnost se postupně rozrůstala a došlo k vytvoření první celostátní Charge Card ve Spojených státech amerických. V roce 1953 se karta této společnosti stala

mezinárodní platební kartou a začaly ji přijímat hotely i restaurace v Kanadě. Karta se tím stala oblíbená hlavně pro lidi, kteří cestovali pracovně nebo soukromě do zahraničí. (Juřík, 2006)

Československo bylo součástí Východního bloku a kvůli jeho izolovanosti od vyspělého světa se bylo možné poprvé setkat s platební kartou na našem území v roce 1968, kdy cestovní kancelář ČEDOK zahájila akceptaci platebních karet Diners Club Int. na svých pobočkách. (Šenkýřová, 1997)

První platební kartu na českém trhu vydala v roce 1988 Živnobanka, která ji poskytovala svým zákazníkům k tuzexovému účtu. (Plischke, 2007)

V polovině roku 1989 jako první nabídla Česká a Slovenská státní spořitelna svým klientům bankomatové karty ke spořicírovým účtům. Později svou nabídku rozšířila i o platební karty. (Šenkýřová, 1997)

V roce 1990 se Živnobanka stala členem EuroCard/MasterCard a VISA a začala vydávat VISA karty svým klientům k devizovým účtům. (Šenkýřová, 1997) Stejněho roku otevřel American Express svoji pobočku v Praze a převzal od cestovní kanceláře ČEDOK akceptaci karet v obchodní síti. (Juřík, 2012)

Roku 1991 vzniklo Mezibankovní sdružení pro platební karty, mezi jehož zakladatele patřily ČSOB, Komerční banka, Investiční banka, Agrobanka a také dvě slovenské banky, a to Tatrabanka a Všeobecná úvěrová. Po rozpadu ČSR jeho aktivity přešly na nově vzniklé Združenie pre platobné karty ve Slovenské republice a na dnešní Sdružení pro bankovní karty v České republice. (Plischke, 2007)

Některé banky měly na začátku 90. let velký zájem od ČEDOKu, který byl stále akceptací karet pověřen, převzít obchodníky VISA a MasterCard. Ve většině případů na to však nebyly technicky připravené. Připravena byla pouze Komerční banka, která v roce 1992 převzala obchodníky MasterCard, a Živnobanka, které koupila obchodníky VISA a Diners Club. Ta je však v roce 1996 prodala České spořitelně. Komerční banka a Česká spořitelna z těchto

důvodů získaly oproti ostatním bankám výhodu, ze které těží dodnes, a tou je bonitní korporátní klientela. (Plischke, 2007)

Kreditní a charge karty se začaly vydávat až později. Charge kartu začalo v roce 1998 vydávat české zastoupení Diners Clubu. V tomtéž roce začala nabízet kreditní kartu Česká spořitelna. Kartu však získali jen prověřeni zákazníci. Větší vzestup kreditních karet znamenal až vstup Bank Austria Creditanstalt, dnes HVB Bank, která v květnu roku 2000 začala vydávat kreditní kartu Maxim. Za opravdový start kreditních a charge karet u nás jsou označovány roky 2001 a 2002. S těmito kartami přišel i rozmach různých nákupních karet. (Plischke, 2007)

Platby kartami začaly po roce 2000 růst rychleji než výběry z bankomatů a tento trend pokračuje i nadále. Přelomový byl rok 2009, od kterého se začalo provádět více plateb v obchodech než výběrů hotovosti v bankomatech. Česká republika se tímto zařadila mezi země s rozvinutým systémem platebních karet. (Juřík, 2012)

Dalším velkým zlomem byl rok 2011, kdy byla úspěšně otestována technologie bezkontaktních a mobilních plateb (Juřík, 2012), které se hojně využívají dodnes.

První bezkontaktní platební karta v ČR byla MasterCard PayPass. Dne 22. června 2011 ji představily MasterCard a Citibank. Šlo o kreditní kartu Citibank MasterCard Shell. V říjnu stejného roku spustila Česká spořitelna pilotní projekt bezkontaktních platebních karet VISA PayWave ve vybraných prodejnách. Jednalo se například o obchodní řetězec s oblečením značky C&A, Baumax atd. A na podzim roku 2011 zavedla Citibank nálepky s bezkontaktním čipem tzv. sticker (předplatní karta). (Juřík, 2012)

Platby kartou jsou stále oblíbenější a hotovost v současné době jako jediný způsob placení využívá jen 10 % Čechů. (Češi a platební styk 2020, 2020) Vzhledem k technologickému pokroku dnes již mnoho lidí neplatí přímo bezkontaktní kartou, nýbrž prostřednictvím mobilního telefonu nebo chytrých hodinek podporujících technologii NFC, ve kterých jsou platební karty pouze elektronicky nahrány. Platba pak proběhne pouhým přiložením mobilu či hodinek k bezkontaktnímu platebnímu terminálu. V případě platby mobilem jsou nejčastější aplikace pro placení Google Pay a Apple Pay, u hodinek se jedná o aplikace

Garmin Pay a Fitbit Pay. Všechny tyto aplikace podporují např. Česká spořitelna, Komerční banka, MONETA Money Bank, Raiffeisenbank či AirBank. (NFC platby mobilem, 2020)

Z výše uvedeného vyplývá, že uplynulo mnoho staletí a tisíciletí, než se lidstvo posunulo od barterového obchodu, přes ražbu prvních mincí, tisk papírových bankovek, vydávání cestovních šeků až k platebním kartám. První platební karta na světě byla vydána před více než 100 lety na počátku 20. století společností Western Union Telegraph Company. Oproti dnešním plastovým kartám, byla vyrobena z plechu a šlo o první věrnostní platební kartu.

Lze konstatovat, že skutečně první univerzální platební karta byla vydána až v roce 1950 společností Diners Club. Jelikož bylo Československo součástí Východního bloku, začaly se platební karty pro jeho občany vydávat až mnohem později, a to od roku 1988. Nejprve byly používány pouze debetní karty. Kreditní a charge karty následovaly až o několik let později. Dnes často využívané bezkontaktní karty se na území České republiky začaly prosazovat po roce 2011. Od této doby bezkontaktní platby zaznamenaly značný vývoj a vedle bezkontaktních platebních karet lze dnes pomocí NFC technologie platit i chytrým telefonem či hodinkami. Tuto možnost využívá stále více lidí.

3.4 Druhy platebních karet

V průběhu historie vzniklo mnoho druhů platebních karet, které lze rozdělit do několika skupin podle řady kritérií.

3.4.1 Dle způsobu zúčtování transakcí

Dle způsobu zúčtování transakcí provedených kartou jsou rozlišovány čtyři druhy platebních karet.

3.4.1.1 Debetní karta

Debetní karta se v České republice rozšířila dříve než karta kreditní a dodnes je u nás nejrozšířenější platební kartou. (Cvejnová, 2020) Je vydávána k běžnému účtu. Jejím prostřednictvím lze čerpat prostředky pouze do výše disponibilního zůstatku na účtu, který může tvořit také tzv. povolený debet. (Kalabis, 2005) Pomocí této karty lze platit za zboží a služby, vybírat hotovost z bankomatů (Máče, 2006) nebo platit na internetu. (Souček, 2018) Pro banku představují tyto karty minimální riziko, protože jakmile banka obdrží zprávu o transakci, provede blokaci prostředků na účtu. (Polouček, 2013) Výhoda těchto karet spočívá v nízkých až nulových poplatcích za výběry z bankomatu i bezhotovostní platby. (Souček, 2018)

3.4.1.2 Kreditní karta

K vydání této karty není nutné mít u banky zřízený běžný účet. (Souček, 2018) Jejím prostřednictvím banka poskytuje klientovi možnost čerpat spotřebitelský úvěr. (Máče, 2006) Klient tak používá peníze, které mu půjčila banka, a to do výše, kterou si s bankou sjedná. (Souček, 2018) Každá banka si stanovuje vlastní podmínky k těmto kartám, jako je například bezúročné období, které je obvykle 40 – 60 dnů. Pokud klient v tomto období splatí půjčenou částku, nejsou mu účtovány žádné úroky. Dále si banka určuje výši úroku, který se počítá, pokud klient nedodrží termín splatnosti. (Cvejnová, 2020) Tento úrok může být vysoký a dosahovat až 30 % z půjčené částky. Vyšší poplatky jsou u této karty účtovány i za výběry hotovosti z bankomatu. (Souček, 2018)

3.4.1.3 Charge karta

Charge karta neboli karta s odloženou splatností (Schlossberger, 2012) je historicky nejstarší typ platební karty (Dvořák, 1999). V úplném počátku bylo záměrem vydavatele karty prodat více zboží nebo i třeba dražší zboží, než by si zákazník za normálních okolností koupil. Zákazníkovi mělo být zjednodušeno placení tím, že okamžik úhrady byl přesunut až na konec měsíce, či ještě pozdější období (Juřík, 1999), kdy držitel karty provede úhradu svých plateb podle jejich měsíčního výpisu, který mu vydavatel karty zašle. (Máče, 2006) Výhody charge karty jsou například v možnosti překlenout období, kdy nastane náhlý nedostatek

finančních prostředků nebo v bezúročném období až 55 dnů na bezhotovostní platby i na výběr hotovosti, který je ale většinou zpoplatněn procenty z vybrané částky. Nevýhody spočívají v tom, že vyčerpaná částka musí být uhrazena celá najednou a nelze ji rozložit na splátky, jak je tomu u kreditní karty a roční náklady na charge kartu jsou většinou vyšší než u karty kreditní. (Charge karta, c1998-2020)

3.4.1.4 Předplatní karta neboli elektronická peněženka

Na předplatní kartu je nutné nejprve vložit finanční prostředky a až poté je možné s ní platit. (Platební karty, c1998-2020) Tyto karty je možné opakovaně nabíjet a slouží především k úhradě menších částek. (Žák, 2002)

V současné době se elektronickou peněženkou rozumí také webová nebo mobilní aplikace, kterou je možné propojit s jednou ale i více platebními kartami najednou a používat je k placení za zboží a služby na internetu. Platby jsou ověřovány pomocí e-mailu a hesla. Výhodou je, že obchodník nezíská žádné detailní informace, jelikož s ním nejsou sdíleny údaje o platební kartě, ale pouze e-mailová adresa. Nejznámější světovou elektronickou peněženkou je PayPal, v České republice se pak jedná např. o GoPay nebo PaySec. Dnes je však elektronická peněženka často nahrazována aplikacemi jako je Google Pay, Apple Pay apod. (Elektronická peněženka, 2019)

3.4.2 Dle použité technologie

Dle použité technologie je možno platební karty rozdělit na šest různých typů karet.

3.4.2.1 Karty s magnetickým proužkem

Magnetický proužek je umístěn na rubové straně karty a obsahuje několik elektronických záznamů, které slouží zejména k identifikaci a autentifikaci oprávněného držitele platební karty při jejím použití ať už u elektronických terminálů obchodníků nebo k výběru hotovosti z bankomatu. (Schlossberger, 2012) Na magnetickém proužku není uložen PIN, protože neumožňuje tak vysoké zabezpečení uložených dat jako čip. (Platební karty a jejich druhy,

c2000-2020) Nevýhodou magnetického proužku je riziko poškození, riziko zneužití a malá kapacita magnetického záznamového proužku. (Polouček, 2013)

3.4.2.2 Čipové karty

První čipová karta, která byla vyrobena podle standardu EMV, byla vydaná britskými bankami v roce 1997. (Juřík, 2012) V České republice vydala první čipovou kartu, která vyhovovala mezinárodním standardům, Komerční banka ve spolupráci se společností VISA v roce 2003. (Simkanič, 2003)

Čipové karty jsou karty, na kterých byl magnetický proužek nahrazen čipem, jelikož na něj lze uložit větší objem informací použitelných jak k identifikaci klienta, tak i k většímu zabezpečení prováděných operací. Tyto karty většinou vyžadují PIN ke kontrole prováděných operací. Nejnovějším trendem ve využívání čipových karet jsou bezkontaktní platby. (Polouček, 2013) Výhodou těchto karet je jejich vyšší bezpečnost, která spočívá v lepší ochraně proti zneužití neoprávněnou osobou nebo výrobě padělků apod. Dále čipová karta umožňuje nahrání elektronických peněz, které držitel karty může utrácet. Po jejich vyčerpání lze tuto elektronickou peněženku znovu nabít např. z prostředků na běžném účtu. (Schlossberger, 2012)

3.4.2.3 Hybridní karty

Vzhledem k tomu, že výměna karet s magnetickým záznamem za čipové karty je zdlouhavá, přikročily banky k emisi karet hybridních. Tyto karty jsou opatřeny jak magnetickým proužkem, tak i čipem. Dalším důvodem jejich vydávání je i jejich použití mimo země Evropského hospodářského prostoru (EHP) nebo jako zálohy pro případ, že čip nebude funkční nebo daný obchodník ještě nebude čtečkou karet pro čipovou technologii vybaven. (Schlossberger, 2012) Při výběru hotovosti z bankomatu není využíván čip v kartě, ale jen její magnetický proužek. Důvodem je umožnění výběru hotovosti i ve státech, kde je k dispozici pouze technicky starší bankovní infrastruktura. (Burda, 2019)

3.4.2.4 Laserové karty

Laserová karta je založena na principu záznamu dat jako na kompaktním disku (př. CD). Paměť těchto karet je velmi vysoká. Nevýhodou však je, že záznamy, které byly už jednou na kartu nahrány, nejdou smazat a paměťové médium těchto karet také zabírá velkou plochu karty. Tyto karty se doposud v bankovníctví nerozšířily a ani do budoucna se s nimi nepočítá. (Juřík, 1999)

3.4.2.5 Kontaktní platební karty

Kontaktní kartu je nutné při placení v obchodě zasunout do platebního terminálu. Z důvodu malého zájmu klientů o tyto karty je banky už téměř nevydávají a většina karet je tak bezkontaktních. (Buřinská, 2016)

3.4.2.6 Bezkontaktní platební karty

Za bezkontaktní platební karty se označují karty, které slouží k placení za zboží a služby na bezkontaktním terminálu. Držitel této karty ji při placení pouze přiblíží ke čtečce, která je schopna si data přečíst na bezdotykové bázi, a nemusí ji vkládat přímo do čtecího zařízení ani zadávat PIN. Výhodná je hlavně při placení nižších částek, protože PIN je nutné zadat až v případě, kdy částka přesáhne 500 Kč. (Bezkontaktní karty, c1998-2020) Nevýhodou je, že se tím klient vystavuje riziku zneužití platební karty v případě jejího odcizení. (Smejkal, 2018) Někdy terminál z důvodu bezpečnosti náhodně vyzve k zadání PINu, pokud proběhne více plateb pod 500 Kč za sebou. (Bezkontaktní karty, c1998-2020)

První začala bezkontaktní karty v České republice vydávat Citibank, a to v červnu roku 2011. (Juřík, 2012) V tomtéž měsíci spustila také pilotní projekt plateb NFC telefonem. (Bezkontaktní karty, c1998-2020)

Nejnámějšími technologiemi jsou MasterCard PayPass a VISA PayWave. Jedná se o bezkontaktní platební metodu, která výrazným způsobem urychlí celý proces platby. Platební transakce, jak ukazuje praxe z jiných zemí, trvá méně než 5 sekund. Výhodou této technologie je, že je možné ji zabudovat také do jiných nosičů, než jsou pouze karty, což

způsobilo skutečný převrat ve vzhledu platebních karet. Dnes lze tuto technologii zabudovat například do mobilních telefonů, hodinek či klíčenek. Při drobných nákupech tedy není nutné hledat peněženku s platební kartou, stačí pouze přiložit mobilní telefon či hodinky, které obsahují tuto technologii, ke čtečce a platba se provede. (Bezkontaktní karty, c1998-2020)

V dnešní době jsou již téměř všechny karty vydávané jako bezkontaktní. Celkový počet vydaných platebních karet v České republice v roce 2019 byl 12,7 milionů, z toho bezkontaktních platebních karet bylo 12,1 milionů (95,3 %). Oproti roku 2018, ve kterém bylo vydáno 11,1 milionů bezkontaktních platebních karet, se jedná o výrazný nárůst o 1 milion vydaných bezkontaktních karet. (V Česku bezhotovostní platby převládají nad výběry hotovosti, 2020)

3.4.3 Dle způsobu provedení

Podle způsobu provedení lze platební karty rozdělit na elektronické, embosované a virtuální platební karty.

3.4.3.1 Embosované karty

Embosované karty mají na povrchu vyražené některé údaje, jedná se o číslo karty, datum platnosti a jméno držitele karty. Díky tomu je možné platit kartou též v obchodech, které nejsou vybavené elektronickým platebním terminálem. Pro platbu se tak používá mechanický snímač tzv. imprinter. Ten při placení otiskne embosované údaje z karty na účtenku, kterou pak zákazník podepíše. Imprintery se ale v dnešní době již moc nepoužívají. (Vašek, 2017)

3.4.3.2 Elektronické karty

Elektronické karty jsou na rozdíl od karet embosovaných hladké a žádné vystouplé údaje nemají. Tyto karty lze využít pouze u obchodníků, kteří jsou vybaveni elektronickým platebním terminálem. Mezi tyto karty patří např. VISA Electron nebo Maestro. (Platební karty a jejich druhy, c2000-2020)

3.4.3.3 Virtuální karty

Virtuální platební karty jsou určeny k platbám na internetu či k transakcím bez přítomnosti karty. Banka vydá klientovi nejčastěji pouze číslo platební karty, a to buď vytištěné, zaslané formou SMS nebo si je možné jej zobrazit v internetovém bankovníctví. (Platební karty, c1998-2020)

3.4.4 Dle osoby držitele

Dle osoby držitele lze platební karty rozdělit na osobní a firemní.

3.4.4.1 Osobní karty

Osobní platební karty jsou určeny k soukromému užívání fyzických osob (Schlossberger, 2012) k hrazení běžných spotřebních výdajů. Tyto karty jsou vystaveny na jméno držitele karty a jsou nepřenosné. (Dvořák, 1999)

3.4.4.2 Firemní karty

Firemní platební karty jsou platební karty, které jsou bankou vystaveny k účtu zaměstnavatele na jméno zaměstnance. (Janoušek, 2019) Tyto karty jsou určeny k hrazení výdajů, které jsou nejčastěji spojené se služební cestou. (Dvořák, 1999) Výhodou používání firemních karet na služebních cestách je hlavně to, že není potřeba předtím, než se zaměstnanec vydá na pracovní cestu, nakupovat cizí měnu a poskytnout ji zaměstnanci jako zálohu na cestovní náklady prostřednictvím valutové pokladny. Další výhodou je to, že zaměstnanec má na pracovní cestě vždy dostatek finančních prostředků k bezhotovostním platbám např. za služby, ubytování, pohonné hmoty či k případnému výběru hotovosti z bankomatu. Výhoda spočívá také v tom, že při platbě kartou v zahraničí je transakce provedena v příslušné cizí měně, ve které je účet veden. O této částce je následně účtováno i v účetnictví zaměstnavatele bez nutnosti dalšího přepočtu. Nevýhodou některých karet je např. nutnost platit bance poplatky za používání karty či za výběr hotovosti z bankomatu nebo úrok z čerpaného úvěru v případě včasného nesplacení. (Janoušek, 2019)

3.4.5 Dle prostorové použitelnosti

Podle teritoria, kde je možné platební karty používat k placení za zboží a služby či k výběru hotovosti, se karty člení na tuzemské a mezinárodní.

3.4.5.1 Tuzemské karty

Tuzemské karty lze používat pouze na území daného státu. Obvykle jsou s těmito kartami spojeny nižší poplatky i nižší nároky na bonitu klienta. (Dvořák, 1999) Banky od jejich vydávání upouštějí, a to z důvodu rozmachu placení v zahraničí. (Platební karty a jejich druhy, c2000-2020)

3.4.5.2 Mezinárodní karty

Mezinárodní karty jsou akceptovatelné u obchodníků jak v tuzemsku, tak i v zahraničí, pokud jsou oprávněni k jejich přijímání nebo jimi lze vybírat hotovost v bankomatech v různých zemích. (Schlossberger, 2012) Dnes je již většina karet vydávána jako karty mezinárodní. (Platební karty a jejich druhy, c2000-2020)

3.4.6 Dle úrovně služeb

Na základě toho, na jaké úrovni jsou služby, které jsou ke kartám poskytovány, se klienti často rozhodují o podání žádosti o vydání platební karty. Dále se rozhodují i podle velikosti maximálního týdenního/měsíčního limitu, který vydavatel karty nabízí. Aby nedocházelo k extrémním výkyvům, stanovuje mezinárodní bankovní asociace tzv. minimální finanční limity pro každý druh karty. Tím bude mít držitel například Gold karty v zahraničí zaručenou určitou úroveň spotřeby a vyšší image, než např. u Mass Card. (Juřík, 1999)

Rozsah služeb spojených s platební kartou lze rozdělit na karty základní, specializované, prestižní a karty výběrové.

3.4.6.1 Základní karty

Základní karty zajišťují základní funkce karty jako karty platební. Jedná se např. o Mass Card. (Schlossberger, 2012)

3.4.6.2 Specializované karty

Specializované karty jsou takové karty, které nabízejí novou přidanou hodnotu. Jedná se například o karty pro podnikatele (Business Card). (Schlossberger, 2012) Výše finančních limitů musí u těchto karet zajistit možnost úhrady všech nákladů ať již běžné tuzemské nebo zahraniční služební cesty. (Juřík, 1999) Přidanou hodnotou u těchto karet jsou tedy například vyšší denní nebo týdenní limity pro výběr z bankomatu, vyšší limity pro bezhotovostní nákup, zařazení do věrnostního programu, cestovní pojištění pro případ úrazu nebo i smrti apod. (Schlossberger, 2012)

3.4.6.3 Prestižní karty

Prestižní karty jsou určeny pro velmi dobré a finančně dobře situované klienty. (Juřík, 1999) Mezi tyto karty patří Silver Card, Gold Card a Premier Card. Jejich součástí jsou služby, které mají ještě vyšší přidanou hodnotou než karty specializované. Tyto služby jsou již velmi specifické a jejich nabídka záleží na karetní asociaci i na konkrétním vydavateli karty. Jde například o přednostní odbavení na vybraných letištích či možnost zdarma navštívit letištní salónky apod. (Schlossberger, 2012) Tyto karty mají velmi vysoké finanční limity čerpání a podmínky pro jejich vydání jsou přísnější než pro „nižší druhy“ karet. Z toho vyplývá také určitá prestiž těchto karet, u jejichž držitelů se předpokládá velmi solidní finanční zajištění a důvěryhodnost. Banky tyto karty vydávají jen svým nejlepším klientům, které dobře znají, avšak i ostatní klienti o ně mohou sami požádat. (Juřík, 1999)

3.4.6.4 Výběrové karty

Karty výběrové nabízí banky pouze úzkému okruhu svých nejlepších klientů. O tuto kartu nemůže klient sám požádat. Kromě absolutní důvěry vydavatele karty je další podmínkou

určitá minimální roční výše obratu provedená platební kartou. Jedná se o tzv. Privilege Card - např. Platinum Card, Signia Card apod. (Juřík, 1999)

Na základě uvedeného lze konstatovat, že platební karty je možné členit dle několika různých hledisek. Mezi základní patří dělení na karty debetní a kreditní. Hlavní rozdíl spočívá v tom, kdo je majitelem peněžních prostředků. V případě debetní karty lze čerpat pouze vlastní peněžní prostředky, které má klient na svém bankovním účtu, pokud nemá sjednaný kontokorentní úvěr. U kreditní karty používá klient peníze banky, které si od ní půjčuje. Tuto částku musí klient za určitých podmínek vrátit a zaplatit také úroky z dané částky. Při vrácení v průběhu bezúročného období mu však žádné úroky účtovány nejsou. Další často používané členění je, zda se jedná o kartu kontaktní či bezkontaktní. Kontaktní karty se již dnes téměř nevydávají, tudíž naprostou většinu tvoří karty bezkontaktní. Jejich hlavní výhodou je jednoduchost, pohodlnost a rychlost použití, což je předurčuje k jejich používání i v budoucnosti. Důležité je též členění karet dle úrovně služeb, které k nim jsou poskytovány. Karty se liší výší limitu pro bezhotovostní placení či výběry z bankomatu. Čím je karta prestižnější, tím jsou k ní poskytovány nejen vyšší limity, ale i doplňkové služby, např. cestovní pojištění a pojištění karty zdarma. Na nejvyšší úrovni jsou výběrové karty, které jsou vydávány pouze velmi důvěryhodným klientům s určitou výší obratu. Karty lze členit i dle dalších aspektů, jak bylo detailněji popsáno výše.

3.5 Platební karta a její náležitosti

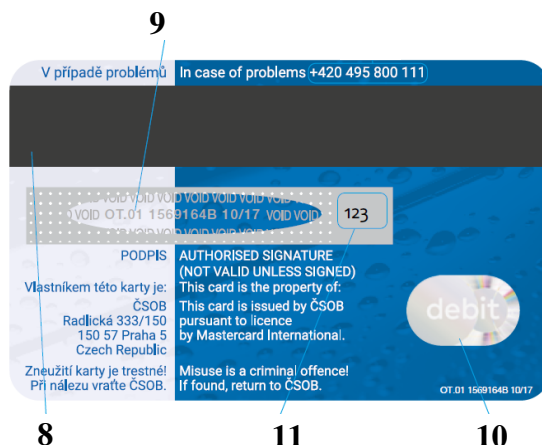
Platební kartu lze charakterizovat jako platební prostředek, který majiteli platební karty umožňuje vzdálený přístup k peněžním prostředkům na účtu a kterým uživatel platebních služeb dává platební příkaz poskytovateli. (Schlossberger, 2012)

3.5.1 Popis karty a ochranné prvky

Obrázek 2: Lícová strana platební karty

Obrázek 3: Rubová strana platební karty

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Informační brožura k platebním kartám, 2020)

1. Logo banky

Logo banky je uváděno na lícové straně platební karty. Někdy se k němu uvádí i název bankovního účtu.

2. Bankovní asociace

Označení bankovní asociace, která kartu vydala, se uvádí na lícové straně karty. Nejčastěji se jedná v České republice o asociace MasterCard a VISA. Mezi další karetní asociace patří JCB, American Express a Diners Club. Bankovní asociace vydávají platební karty obvykle prostřednictvím obchodních bank. (Kalabis, 2005)

3. Číslo karty

Základním ochranným prvkem každé platební karty je číslo karty, které slouží k její jedinečné identifikaci. Nachází se na přední straně karty a skládá se zpravidla z 16 číslic, která se řídí přesnými pravidly. (Co je číslo karty?, 2020) První číslice značí oblast nebo sektor, kterou se zabývá firma, jež kartu vydala. Karty nejběžněji začínají číslicí 4 nebo 5. Patří sem totiž firmy, které se specializují na bankovní a finanční služby. Číslo 4 mají na začátku karty společnosti VISA a číslo 5 karty společnosti MasterCard. Začíná-li karta číslem 1 nebo 2, jedná se o karty aerolinek. Číslem 3 začínají karty cestovních a zábavních podniků, např. firem American Express nebo Diners Club. Číslem 6 karty z obchodní sféry. Je-li na kartě číslice 7, jedná se o ropný průmysl. Pokud začíná karta číslem 8, jde

o telekomunikační společnosti. (Šámalová, 2020) A číslo 9 směřuje k národnímu přiřazení. (Ondráčková, 2013) Více informací však poskytuje první šestičíslí. Jde totiž o jedinečné identifikační číslo vydavatele karty. U kreditní karty společnosti VISA představuje druhá až šestá číslice kód banky. U karet firmy MasterCard je to podobné s tím rozdílem, že kód banky může být kratší, třeba pouze dvoučíselný. Čísla od sedmého do předposledního místa značí osobní číslo účtu, které může mít dle druhu karty 9 až 12 znaků. Dvanáct čísel dovoluje vytvořit bilion různých kombinací, proto zatím nehrozí, že by se kombinace čísel vyčerpaly. (Šámalová, 2020) Poslední číslo se označuje jako kontrolní. Podle něj se určuje platnost celého kódu, a to na základě Luhnova algoritmu kontrolního součtu čísel, který se dnes hojně využívá při kontrole platnosti identifikačních čísel, a to nejen v bankovním sektoru. (Ondráčková, 2013)

Dle čísla platební karty lze poznat, je-li debetní či kreditní karta platná. Nejprve se každé číslo na lichém místě z šestnáctimístného kódu vynásobí dvěma. V případě dvouciferných výsledků se sečtou čísla jako dvě samostatné číslice (například $7 \times 2 = 14$, tedy $1 + 4 = 5$ v souhrnném součtu). Dvojnásobky se pak sečtou s čísly na sudých místech. V konečném součtu by mělo vyjít číslo dělitelné beze zbytku deseti. Tak se pozná, že karta je skutečně platná. (Šámalová, 2020)

Při platbě na internetu je nutné zadat číslo platební karty, datum její platnosti a CVC či CVV kód. (Co je číslo karty?, 2020)

4. Jméno a příjmení držitele karty

Držitelem karty je obvykle majitel účtu. Kartou lze vystavit i pro další osoby, které jsou oprávněné s prostředky na účtu disponovat. K jednomu účtu je možné vystavit i více karet. Jméno a příjmení držitele karty může obsahovat maximálně 27 znaků. Pokud jde o firemní kartu, pak je pod jménem držitele karty uveden název firmy, k jejímuž účtu je karta vydána. I tento údaj může obsahovat nejvýše 27 znaků. (Dvořák, 1999)

5. Platnost karty

Karta je vydávána na dobu stanovenou bankou, většinou na 3 roky. Platnost karty končí uplynutím data, které je vyznačené na přední straně karty. Toto datum je na kartě vyznačeno ve formátu měsíc/rok. Je-li například na kartě uvedeno 10/20 znamená to, že platnost této

karty končí k poslednímu kalendářnímu dni v říjnu roku 2020. Po skončení platnosti nelze kartu dále používat a je nutné znehodnotit její čip a magnetický proužek, a to třeba jejím přestřížením, či kartu vrátit bance, aby nemohla být zneužita. (Příručka držitele platební karty, 2020)

6. Čip

Platební karta s čipem obsahuje zabudovaný mikroprocesor, ve kterém je bezpečně uložen PIN. Výhodou těchto karet je, že jsou mnohem bezpečnější proti zneužití. (Jak fungují platební karty?, 2016) První čipovou kartu v České republice vydala Komerční banka, kterou hned v dubnu 2003 následovala ČSOB (Technologie platebních karet, c2020) Již v roce 2010 bylo v Evropě asi 95 % karet opatřeno čipem. (Juřík, 2012)

7. Označení bezkontaktní karty

Téměř všechny platební karty obsahují v dnešní době na lícové straně symbol, který označuje, že karta podporuje bezkontaktní platby. (Informační brožura k platebním kartám, 2020) Platba na bezkontaktním platebním terminálu proběhne pouhým přiložením bezkontaktní karty k terminálu. Při úhradě částky do 500 Kč není nutné zadávat ani PIN. (Jak fungují platební karty?, 2016)

8. Magnetický proužek

Elektronický záznam dat, který je potřeba pro ověření transakce, v magnetickém proužku platební karty byl zaveden roku 1971. Údaje jsou zaznamenány do 3 stop. (Juřík, 1999) Dalším důležitým rokem byl rok 1972, kdy se podařilo uložit PIN na magnetický proužek. Současně Lloyds Bank uvedla do provozu první bankomat, který četl magnetické proužky a byl stále připojený na bankovní informační systém. O rok později vytvořila IBM magnetický proužek, tak aby na něm bylo možné nést statická data o klientovi na prvních dvou stopách a na třetí stopě prepisovatelná data, která jsou využívána k bankovním účelům pro uchování PIN. Lze na ni nahrát pouze čísla 0-9, rovnítko a dvojtečka. Roku 1974 zavedla společnost American Bankers Association normu, která definovala magnetický proužek pro bankovníctví. Tato norma se stala základem mezinárodních norem ISO, jež se používají doposud. (Jak fungují platební karty?, 2016)

9. Podpisový proužek

Podpisový proužek je určen pro záznam podpisového vzoru držitele karty. (Juřík, 2006) Karta, která není podepsána, nemusí být obchodníkem přijata. (Informační brožura k platebním kartám, 2020) Proti změně podpisu je tento proužek chráněn několika bezpečnostními technologiemi. (Juřík, 2006)

10. Hologram

Jako první použila hologram jakožto ochranný prvek platebních karet společnost MasterCard v roce 1983. O rok později ji následovala i společnost VISA a později další společnosti. (Juřík, 2012) Jedná se o laserem pořízený snímek, který vytváří trojrozměrný obraz a u platebních karet se používá jako preventivní opatření proti padělání. (Hologram, 2020)

11. CVC/CVV kód

CVC/CVV kód je trojmístný číslicový kód, který slouží pro autorizaci online plateb prováděných platební kartou. Nachází se na zadní straně karty u podpisového proužku.

CVC je zkratka z anglických slov Card Verification Code a tento kód se používá pro platební karty značky MasterCard a Maestro. CVV, z anglického Card Verification Value, je kód, který se využívá pro VISA karty. Kód není na kartě vyražen, a to z bezpečnostních důvodů, aby nemohl být vytištěn na účtenkách. Při všech platbách na internetu, kde není možné vyžadovat osobní PIN, je požadován CVC nebo CVV kód. (Co je CVV/CVC kód?, 2020)

3.6 Funkce platebních karet

Klientovi je bankou k platební kartě přiděleno osobní identifikační čtyřmístné číslo neboli PIN. Pro platební karty má PIN v podstatě funkci podpisového vzoru, tzn., že chrání zůstatek na účtu před zásahem neoprávněných osob. (Kalabis, 2005)

Platební karty slouží jako prostředek platebního styku. Lze je využívat k bezhotovostním platbám v obchodech i k výběru hotovosti z bankomatu jak v České republice, tak i v zahraničí. Použití karty je pro jeho držitele většinou bezplatné, jelikož banky preferují bezhotovostní platby u obchodníků, protože se snaží snižovat objem peněz v hotovosti. Při

výběru hotovosti z bankomatu je pro klienta ve většině případů levnější použití bankomatu té banky, která mu kartu vydala než bankomat jiné banky. Některé banky umožňují také vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu. Platební karty lze také využít k úhradě za zboží a služby na internetu. Pro takovou platbu lze využít embosovanou kartu typu MasterCard nebo VISA nebo virtuální kartu. (Kalabis, 2005) Karty lze také použít k platbě na samoobslužném terminálu, jejich prostřednictvím je možné vybírat hotovost u obchodníků (Cash Back), na pobočkách bank nebo ve směnárnách (Cash Advance), změnit PIN v bankomatu či zjistit zůstatek na účtu. (Průvodce k platebním kartám, 2018)

3.7 Bezpečnost platebních karet

Při používání platební karty je její uživatel vystaven určitému riziku zneužití či odcizení karty. Při dodržování následujících deseti zásad bezpečnosti se rizika podstatně sníží. Dále je uvedena nová bezpečnostní směrnice PSD2 a technologie 3D Secure.

3.7.1 Zásady bezpečného používání platebních karet

1. Karta a podpis na kartě

Karta je určena pouze pro držitele karty, kterému byla vydána a je nepřenosná. Při převzetí se musí karta podepsat na zadní straně do podpisového proužku. Bez podpisu je karta neplatná. Kartu je třeba chránit před jakýmkoliv mechanickým či magnetickým poškozením. (Průvodce k platebním kartám, 2018)

2. Karta se nikomu nepůjčuje

V žádném obchodním místě nelze obsluhu umožnit odchod s kartou z dohledu majitele karty. Lze tím zamezit případnému zneužití karty, protože cizí osobě stačí si okopírovat základní údaje z obou stran karty a následně s nimi pak provádět elektronické platby, například nakupovat na internetu. (Bubák, 2019a)

3. Ochrana PINu

PIN je určen pouze držiteli karty. PIN se nikdy nezaznamenává na platební kartu ani se nenosí společně s ní. Nosič platební karty, který by mohl vést ke zjištění PINu, je nutné ihned

po zapamatování PINu znehodnotit. PIN je třeba zadávat samostatně bez asistence třetích osob. PIN se nezadává ani do jiných zařízení jako např. do vstupního zámku u dveří atp. ani při placení na internetu. (Průvodce k platebním kartám, 2018)

4. Volba bezpečného PINu

Při změně PINu není vhodné používat jednoduchou číselnou kombinaci jako je např. 1111 či 1234, ani čísla, která mají souvislost s rodinnými příslušníky, např. s jejich datem narození, telefonním číslem apod. Po určitých časových intervalech se doporučuje PIN změnit. (Průvodce k platebním kartám, 2018)

5. Výběr hotovosti v bankomatech

Při výběru z bankomatu se při zadávání PINu zakryje klávesnice, a to například rukou nebo peněženkou. (Bubák, 2019a) Po výběru se odebere zpět karta a přepočítá se hotovost, kterou bankomat vydal. (Průvodce k platebním kartám, 2018) V případě, že se bankomat chová nestandardně nebo je na něm připevněno nějaké neobvyklé přídavné zařízení informuje se správce bankomatu. (Jak bezpečně používat platební kartu, 2020)

6. Transakce bez přítomnosti karty (např. platby na internetu)

Při platbě platební kartou na internetu je nutné jednat obezřetně, aby nedošlo ke zneužití karty. Obchodníky je nutné pečlivě vybírat, nejlépe ty, kteří podporují službu 3D Secure označenou logy „Mastercard ID Check“ nebo „Visa Secure“, případně staršími logy „MasterCard SecureCode“ nebo „Verified by VISA“. Při placení kartou na internetu je vhodné používat též bezpečné internetové připojení a mít počítač zabezpečený antivirovým softwarem a firewallem.

Kromě karty je nezbytné chránit i mobilní telefon, který je používán ve spojení s kartou pro platby na internetu, a to před ztrátou, odcizením, zneužitím nebo neautorizovaným použitím. (Průvodce k platebním kartám, 2020)

7. Předautorizované transakce

Zejména v hotelech, restauracích a půjčovnách aut je možné, že je zákazník požádán o potvrzení transakce podpisem nebo zadáním PIN, aniž by znal přesnou výši transakce za čerpané služby. Obchodník předem ověří pouze předpokládanou částku transakce

(tj. budoucí úhradu = tzv. předautorizaci) a až poté, co je čerpání služeb dokončeno je zaúčtována přesná částka transakce. Aby bylo omezeno riziko, že bude obchodníkem zaúčtována nesprávná částka, je nutné se u něj informovat, jaké částky mohou být zaúčtovány. Po zaúčtování transakce je nutné provést kontrolu, zda je částka zaúčtována správně. (Průvodce k platebním kartám, 2020)

8. Limity pro transakce kartou

Týdenní limity ke kartě není vhodné nastavovat příliš vysoké. V případě odcizení, ztráty či jiného zneužití karty se tím zabrání vzniku zbytečně vysoké škody. (Průvodce k platebním kartám, 2020)

9. Kontrola výpisů transakcí kartou

Výpisy z účtu je nutné pravidelně kontrolovat, ať jsou zasílány poštou nebo si je klient zobrazuje prostřednictvím internetového bankovníctví. Při zjištění nesrovnalostí v transakcích provedených platební kartou je důležité bez zbytečného odkladu kontaktovat banku. (Pět pravidel bezpečnosti při manipulaci s platební kartou, 2020)

10. Zablokování karty

V případě ztráty, odcizení či podezření na zneužití karty nebo mobilního zařízení ve spojení, se kterým je platební karta používána, je nezbytné kartu co nejrychleji zablokovat. (Jak bezpečně využívat platební karty, 2020)

3.7.2 Nové bezpečnostní opatření pro platby platební kartou

Od 14. září 2019 začala platit nová směrnice Evropské Unie nazvaná Payment Service Directive 2 (PSD2). Tato směrnice vznikla ke zvýšení bezpečnosti při platbách kartou zejména na internetu, ale i v kamenných prodejnách, a je povinná. Zavádění nových technologických standardů přinese uživatelům možnost pohodlného placení s ověřením pomocí biometrie. V budoucnu by měly být i jednodušší nákupy v aplikacích obchodníků bez komplikovaných přesměrování mezi aplikacemi. (Mastercard: Směrnice PSD2 zavádí od 14. září povinnost nutnost vyššího stupně ochrany při platbách kartou, 2019)

Před zavedení nové směrnice byly platby ověřovány hlavně pomocí SMS kódu, který byl uživatelem opsán do příslušné kolonky v platební bráně. (Vařečka, 2019) Nově je zvýšení zabezpečení založeno na zavedení tzv. dvoufaktorového ověření držitele karty. To znamená, že banky, které vydávají platební karty, musí platbu kartou nově ověřit pomocí dvou na sobě nezávislých autentizačních faktorů, tedy „identifikátorů“ spotřebitele, které jej prokazatelně určují. Dle této směrnice je možné použít libovolné dva ze tří možných na sobě nezávislých autentizačních faktorů. Jedná se o:

- „něco, co vlastním jen já – např. mobilní telefon
- něco, co znám jen já – např. heslo, PIN
- něco, co já jsem – biometrická charakteristika, např. otisk prstu, obličej, hlas; případně lze rozpoznat spotřebitele podle jeho chování (behaviorální biometrie), tedy např. kadence psaní, sklonu držení zařízení“

PSD2 také specifikuje možnosti výjimek ze silné autentizace, tzn. situace, kdy nemusí být uživatel karty ověřován, a to z důvodu usnadnění procesu nákupu s ohledem na nízké riziko podvodu a též na obtížnou či nemožnou proveditelnost tohoto ověření. Mezi nejdůležitější výjimky patří:

- „pro platby na internetu:
  - hodnota do 30 eur pro maximálně pět po sobě jdoucích plateb nebo nákupy v celkové hodnotě do 100 eur
  - hodnoty od 30 eur do 500 eur, u které je pomocí transakční analýzy identifikováno nízké riziko podvodu
- pro bezkontaktní nákupy na prodejnách maximálně pět transakcí do 50 eur nebo v celkové hodnotě do 150 eur
- platby za jízdenky a parkovné na neobsluhovaných terminálech“

Zavedení těchto nových pravidel přináší do celého systému plateb kartou určité změny, které se týkají bank vydávajících karty, obchodníků nebo i jejich poskytovatelů platebních řešení. Změny se již zavádějí, v případě nákupů na internetu budou však potřebné změny trvat déle. Proto bylo na úrovni Evropské bankovní autority (EBA), která tuto směrnici vydala, doporučeno centrálním bankám nebo dohledovým autoritám členských států poskytnout přechodné období pro nasazení potřebných úprav. V případech, kdy je implementace jednodušší se zavedení přechodného období ze strany EBA neaplikuje. (Mastercard:

Směrnice PSD2 zavádí od 14. září povinnost nutnost vyššího stupně ochrany při platbách kartou, 2019)

3.7.3 3D Secure

Ověřování online plateb doposud probíhalo zasláním autorizační SMS zákazníkovi prostřednictvím technologie 3D Secure 1.0. Jedná se o třídoménový protokol, jehož účelem je snížení rizika podvodných plateb. Protokol se skládá ze tří domén, a to domény patřící bance, která kartu vydala, druhá patří zpracovatelské bance a třetí karetní asociaci. Zprávy mezi doménami jsou posílány pomocí šifrované SSL komunikace, která ověřuje pravost obou účastníků transakce. Údaje jsou předávány v zašifrované podobě a ani obchodník k nim nemá přístup. S příchodem nové evropské směrnice PSD2 se korporace šesti hlavních karetních asociací, tedy VISA, MasterCard, American Express, Discover, JCB a UnionPay, rozhodla zavést technologii 3D Secure 2.0. Jde o novou verzi zajišťující vyšší bezpečnost při platbách kartou na internetu. Od přechozí verze se odlišuje i tím, že rozšiřuje datový tok mezi třemi doménami na více než 100 datových jednotek o zákazníkovi. Data budou tudíž obsahovat např. i platební historii zákazníka. Další novinkou této verze je zapojení biometrických údajů, které zákazníkovi umožní platbu potvrdit pomocí silného ověření, tedy např. otiskem prstu nebo scanem obličeje (Vařečka, 2019), duhovky, hlasem atd. Nově je také testováno biometrické ověření uživatele pomocí zápěstní žíly. Biometrické ověřování má za cíl především zvýšení bezpečnosti při platbách v obchodech, online platbách, přístupech k bankovnímu účtu apod. (Garcia-Martin, 2020)

3.8 Výhody a nevýhody platebních karet

Většina lidí v ČR vlastní platební kartu. Její získání není vůbec složité, protože je obvykle bankou vydávána klientovi při založení běžného účtu. Tento způsob platby má určitě své výhody ale také nevýhody.

3.8.1 Výhody platebních karet

Placení platební kartou má mnoho výhod. Jednou z hlavních výhod je bezpečnost, protože místo velkého objemu hotovosti stačí mít pouze plastovou kartu, která se v případě ztráty nechá ihned zablokovat. Karta obsahuje také velké množství ochranných prvků (viz Popis karty a ochranné prvky) (Výhody a nevýhody platebních karet, c2010-2020) jako například datový čip, číslo karty, jméno a příjmení držitele, magnetický proužek a další. (Jak bezpečně využívat platební karty, 2020) Další výhodou je jejich jednoduchá obsluha. U karet k běžnému účtu si lze zvolit maximální denní či týdenní limit, který je možno vyčerpat a lépe je tak možno sledovat tok financí. Svou výhodu mají i kreditní karty, pomocí kterých lze zaplatit například dražší zboží, na které momentálně nemá klient dostatek finančních prostředků. Pro cestovatele je velkou výhodou možnost platit kartou v zahraničí bez nutnosti směňování peněz a placení směnárenských poplatků. Výhodou jsou také různé druhy pojištění, které banky k platebním kartám nabízejí. (Výhody a nevýhody platebních karet, c2010-2020)

3.8.2 Nevýhody platebních karet

Karty mají také své nevýhody. Například lze uvést účtování různých druhů poplatků, jako jsou třeba poplatky za vydání platební karty, za její vedení, blokaci a podobně. Další nevýhodou je případné zneužití, krádež či ztráta karty. U kreditních karet je nevýhodou poměrně vysoký úrok při splácení vyčerpané částky, avšak většina bank nabízí bezúročné období, a pokud je vyčerpaná částka v průběhu tohoto období splacena, neplatí se žádné úroky. (Výhody a nevýhody platebních karet, c2010-2020)

3.9 Internetové bankovníctví

Internetové bankovníctví umožňuje obsluhu bankovního účtu odkudkoliv, kde je dostupné internetové připojení, tedy bez nutnosti navštívit banku. V dnešní době nabízí internetové bankovníctví téměř každá banka. Jeho obsluha je prováděna prostřednictvím počítače, tabletu nebo chytrého telefonu. U jednotlivých bank je však rozdílný rozsah poskytovaných služeb, ceny či uživatelského prostředí. Výhodou internetového bankovníctví je, že jeho

uživatel k němu má přístup 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Jeho pomocí je možné sledovat zůstatek účtu, nastavovat trvalé příkazy a inkasa, převádět peníze z účtu na účet a mnoho dalších operací. (Internetové bankovníctví, 2012)

S růstem internetového bankovníctví i plateb kartami v e-shopech se zvyšuje význam zabezpečení transakcí proti zneužití. V případě internetového bankovníctví byly zavedeny metody založené na ověření totožnosti klienta pomocí kódu, který byl zaslán SMS zprávou na registrovaný mobil klienta nebo pomocí kódu vytvořeného speciálním generátorem jednorázově použitelných kódů OTP (One-Time Password). (Juřík, 2012) V současné době v souvislosti se zavedením směrnice PSD2 banky přešly na silné ověření klienta pomocí SMS klíče a některé banky mají vlastní aplikace jako např. ČSOB Smart klíč, Česká spořitelna George klíč a mBank má mKlíč. (Rybová, 2019)

3.10 Nové trendy v placení

Dříve se platilo pouze hotovými penězi, pak následovaly platební karty, které jsou již dnes běžné, ale ani tím vývoj neskončil. Většina lidí v České republice dnes již platí bezkontaktně, a to nejen pomocí bezkontaktní platební karty, ale i třeba mobilním telefonem nebo chytrými hodinkami s technologií NFC. (Platba mobilem nebo hodinkami?, 2019)

3.10.1 Technologie NFC

NFC je modulární technologie rádiové bezdrátové komunikace mezi elektronickými zařízeními, která probíhá na vzdálenost do 4 cm. Podstatou této technologie je přiblížení dvou přístrojů, popřípadě přístroje a NFC štítku tak blízko, aby mohlo dojít k přenosu informací. (Co je to NFC?, 2019) Samotný protokol umožňuje oboustrannou komunikaci, to znamená, že spojená zařízení mohou informace, jak odesílat, tak i přijímat. Z hlediska energetické závislosti lze zařízení rozdělit na aktivní a pasivní zařízení. Pasivní zařízení nepotřebují ke svému fungování elektrickou energii. Jedná se např. o různé štítky a tagy, které dokážou přenášet data při kontaktu s aktivním zařízením. (Kilián, 2018) Pasivní zařízení nedokáže zpracovávat odeslaná data od jiných zařízení a nemůže se spojit s jiným

pasivním zařízením. (Co je to NFC?, 2019) Aktivní NFC zařízení energii potřebuje. Například jím je telefon, který dokáže nejen data vysílat, ale také přijímat. (Kilián, 2018) Dvě aktivní zařízení si mezi sebou předávají informace pomocí elektromagnetického vlnění. Takto může probíhat komunikace mezi dvěma telefony nebo třeba mezi telefonem a platebním terminálem. (Co je to NFC?, 2019)

Existují tři různé režimy komunikace (Co je to NFC?, 2019):

1. Čtení / zapisování – jedná se o situaci, kdy je telefonem načtena informace např. z NFC tagu. Přenos zde probíhá pouze jedním směrem, a to z tagu do telefonu.
2. Emulace karty – používá se pro provádění plateb. V tomto případě lze telefon použít jako inteligentní nebo bezkontaktní platební kartu k realizaci plateb nebo třeba k úhradě jízdného v hromadné dopravě.
3. Peer-to-peer – používá se pro přenášení souborů. Při tomto režimu komunikace přepínají obě zařízení mezi aktivním (odesílání dat) a pasivním (přijímání dat) režimem.

Technologie NFC se dnes využívá nejvíce pro bezkontaktní platby, lze ji však také použít pro přenos souborů, přenos nastavení z jednoho do druhého telefonu nebo pro štítky a samolepky, které mohou obsahovat např. webovou adresu, která se po přiložení telefonu otevře. (Kilián, 2018) Tuto technologii lze v telefonu využít s pomocí několika aplikací, např. NFC Tools pro telefony s operačním systémem Android nebo NFC Actions pro telefony s operačním systémem iOS. (Co je NFC?, 2020)

3.10.2 Platba mobilním telefonem

Pro možnost platit bezkontaktně pomocí chytrého telefonu, je třeba nejdříve mít staženou mobilní aplikaci, kterou daná banka podporuje. Většinou se jedná o Google Pay nebo Apple Pay. Některé banky mají i své vlastní aplikace, jako například ČSOB – NaNákupy, Raiffeisenbank – RaiPay nebo Air Bank – My Air. Poté se s aplikací spáruje platební karta. Při placení v obchodě do 500 Kč stačí telefon pouze rozsvítit, u částky nad 500 Kč odemknout např. otiskem prstu a přiložit k platebnímu terminálu, po čemž se platba potvrdí pípnutím a vyjede papírový doklad. Do telefonu zároveň přijde notifikace o proběhlé platbě. (NFC platby mobilem, 2020) Platba přes NFC je bezpečná, jelikož se ani po načtení karty

nikam neukládá ani její číslo ani PIN. (Co je to NFC?, 2019) Biometrické ověření platby probíhá tak, že nejprve zadá uživatel svůj biometrický znak, telefon jej následně porovná s biometrickými údaji uloženými na svém hardwaru, při shodě údajů pošle telefon certifikační informace a informace o transakci poskytovateli platebních služeb a poté, co platba projde ověřením, ji poskytovatel přijme. (Liu, 2020)

Placení mobilním telefonem má řadu hlavně praktických a bezpečnostních výhod, například NFC platby nevyžadují aktivní data či připojení na WiFi, takže s nimi lze zaplatit všude, kde mají platební terminál. Další výhodou je, že v aplikaci lze mít uloženo více platebních karet a je možno mezi nimi přepínat podle toho, kterou kartou se bude platit. Výhodné je i to, že si při placení různými kartami není nutné pamatovat všechny PINy, protože se při placení používá pouze jeden PIN, který byl zvolen při aktivaci aplikace. (NFC platby mobilem, 2020) Nevýhodou je, že každý smartphone není v současné době vybaven kompatibilním operačním systémem a že ne všechny bankomaty zatím výběry hotovosti pomocí NFC technologie umožňují. (Jaké banky umožňují placení telefonem pomocí NFC?, 2020)

Platbu mobilem jako první v ČR spustila ČSOB v červnu roku 2016. Aplikace má název NaNákupy a lze ji využívat na telefonech s Androidem 5 a novějším typem operačního systému s podporou NFC. Do této aplikace lze nahrát karty VISA i MasterCard a je určena pro klienty ČSOB, Ery a Poštovní spořitelny. Dnes již většina bank v České republice platbu mobilem podporuje. Například lze uvést Komerční Banku, Českou Spořitelnu, ČSOB, MONETU Money Bank, Air Bank a další. (NFC platby mobilem, 2020)

3.10.3 Platba chytrými hodinkami a náramky

Chytré hodinky dnes využívá stále více lidí. Nejčastěji je lidé využívají pro monitoring svých tělesných funkcí, při sportovních aktivitách nebo pro sledování svého mobilu přes notifikace. Nově přibyla další funkce chytrých hodinek, a to bezkontaktní platby. Placení těmito hodinkami je rychlé, pohodlné i bezpečné. Lze s nimi platit za zboží a služby, vybírat z bankomatu a lze si na nich zobrazit i přehled o vlastních účtech. (Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019) Oblíbená je i platba chytrými náramky, která probíhá obdobně jako u chytrých hodinek. (Jak a proč chtít platit chytrými hodinkami nebo náramkem, 2018)

Pro placení hodinkami je nutné vlastnit chytré hodinky s vhodným operačním systémem obsahujícím NFC čip. Dále je potřeba mít účet u banky, která tento moderní způsob placení podporuje. (Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019) Jde například o banky ČSOB, Česká spořitelna, Komerční banka, MONETA Money Bank, Air Bank, Fio banka a další. Do mobilního telefonu je dle značky hodinek nainstalována aplikace, ve které se dle typu hodinek, do kterých bude karta přidána, zvolí čtyřmístné heslo pro placení. Poté se určí ověřovací metoda pro přidání karty, zadají se údaje z plastové platební karty a odsouhlasí se podmínky používání služby. Pak již je možné s hodinkami platit na všech místech označených logem bezkontaktních plateb. (Do Čech přišla platba hodinkami, jak to funguje?, 2020)

Bezhotovostní platba chytrými hodinkami proběhne jejich přiložením k platebnímu terminálu (Obrázek 4), který zadanou platbu ověří bez nutnosti zadávat PIN, protože k ověření již došlo zadáním hesla při nasazení hodinek na ruku. V hodinkách se hned objeví i notifikace o platbě. (Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019)

Placení hodinkami je bezpečné, protože hodinkami lze platit pouze, jsou-li nasazené na ruce. Pokud jsou sundány nebo nadzvednuty ze zápěstí, dojde k jejich uzamčení a pro další používání je nutné zadat kód znovu. Tato funkce je výhodná zejména při jejich ztrátě či odcizení. Další zabezpečení při platbě hodinkami prostřednictvím služeb Garmin Pay a FitBit Pay je díky tzv. tokenizaci. Ta nahrazuje citlivé údaje z platební karty jedinečným identifikátorem neboli tokenem. Platba je odesílána pod tímto speciálním ID, a proto nemá nikdo přístup k citlivým informacím, jako je například číslo účtu, datum platnosti a bezpečnostní kód. (Do Čech přišla platba hodinkami, jak to funguje?, 2020) Token nelze ani zcizit a ani přenést na jiné zařízení. Tutéž kartu je možné uložit ve více zařízeních současně, avšak v každém z nich je daný token unikátní. (Karty v telefonu i hodinkách, 2020)

Chytré hodinky v současnosti podporují tři typy mobilních plateb (Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019):

- Garmin Pay – novější modely hodinek Garmin využívají platební metodu Garmin Pay. Karta se nahraje do hodinek pomocí scanu přes mobil a zadají se potřebné údaje,

čímž dojde ke spárování hodinek a mobilního telefonu. Při placení musí být aplikace otevřena a též je nutné napoprvé, nebo vždy po 24 hodinách, zadat zvolený PIN.

- Fitbit Pay – Fitbit zatím podporuje dva modely chytrých hodinek, a to Versa a Ionic. Princip funguje podobně jako u Garminu, hlavní je spárování mobilního telefonu a chytrých hodinek.
- Apple Pay – v rámci této platební metody je karta nahrána přes aplikaci Watch, poté je mobilem její přidání potvrzeno. Při placení hodinkami přes Apple Watch je potřeba dvojitým stiskem zapínacího tlačítka pod korunkou přepnout hodinky do Apple Pay a pak je přiložit displejem k terminálu. Další ověřování již neprobíhá, protože k němu již došlo zadáním hesla při nasazení hodinek na ruku.

Obrázek 4: Platba chytrými hodinkami

Zdroj: (Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019)

3.10.4 Platba chytrým prstenem

V poslední době se stávají novým trendem i platby chytrými prsteny. V těchto prstenech je zabudovaný NFC tag, což je konstrukce bezkontaktního čipu, která je tvořena NFC čipem a anténou. Celá konstrukce je zabudována do prstenu při jeho výrobě. NFC tagy jsou pasivní zařízení, takže nepotřebují vlastní zdroj napájení. Druhým zařízením může být například mobilní telefon s NFC funkcí, pomocí kterého lze obsah NFC prstenu načíst a spravovat. Nebo lze s prstenem pracovat také pomocí NFC čteček. (NFC prstény, c2012-2015)

Aby bylo možné s prstenem platit, musí se nejprve platba nastavit přes mobilní aplikaci, která je dostupná pro Android či iOS. V této aplikaci je pak možné prohlédnout si historii výdajů za posledních 15 dnů. Přes aplikaci lze prsten také ovládat nebo v případě, že dojde k jeho ztrátě, je možné platby NFC prstenem z telefonu zablokovat. (Bezděková, 2019)

Využití NFC prstenu by mělo být v budoucnosti ještě širší. Mimo bezhotovostního placení by se měl používat například k odemčení auta, odemčení dveří u domu nebo místo čipových karet. (Bezděková, 2019)

3.10.5 Platební nálepky

Platební nálepky začala v České republice jako první vydávat Citibank krátce po vydání první bezkontaktní platební karty v roce 2011. Od počátku roku 2013 ji následovala GE Money Bank. V té době zaujala technologie PayPass bezkontaktním řešením, protože klasické platební karty se ještě před 10 lety musely vkládat do terminálu a bylo nutné také zadávat PIN při každém jejich použití. Na počátku s nimi šlo platit pouze v zahraničí, jelikož tomu terminály v tuzemsku nebyly ještě přizpůsobeny. To se začalo měnit, když na podzim roku 2011 přišla s bezkontaktními kartami a novými terminály pro obchodníky Česká spořitelna. Chytré telefony tehdy ještě prakticky neexistovaly a jejich předchůdce si mohlo dovolit jen málo lidí, proto nalepit si na telefon či na klíčenku platební nálepkou vypadalo jako moderní řešení, než se rozšíří mobily podporující NFC technologii. (Kučera, 2020)

Bezkontaktní platební nálepky vypadají v podstatě jako zmenšené platební karty, ale nemají všechny její funkce. Jejich rozměry jsou 4 x 3 cm. Banky je většinou nabízejí jak k debetním, tak i ke kreditním kartám, kdy je u většiny bank lze získat zdarma spolu se standardní platební kartou. Platit s nimi lze u obchodníků, kteří mají příslušný platební terminál, kdy nálepkou, kterou si lidé většinou umísťují na mobil, klíčenku (Obrázek 5) nebo peněženku, stačí pouze ke čtečce přiložit. Možnost výběru z bankomatu je pouze u nálepek vybraných bank a jde to pouze u speciálních bankomatů, které jsou vybaveny bezkontaktní čtečkou. Rozdíl oproti klasickým bankomatům je v tom, že se karta nemusí zasouvat dovnitř, ale přiloží se pouze ke čtečce. Výhody nálepek jsou například malé rozměry, možnost platby u obchodníků a výběry z bezkontaktních bankomatů i bezpečí, jelikož jsou chráněny stejně jako klasické bezkontaktní platební karty. (Bezkontaktní nálepky a jejich výhody, 2017)

V dnešní době s nástupem mobilních plateb několik bank vydávání bezkontaktních platebních nálepek buď již ukončilo, nebo plánuje brzy ukončit. Zájem o platby bezkontaktními platebními nálepkami stále klesá a prudce roste zájem o platby chytrým telefonem a hodinkami přes Garmin Pay, Fitbit Pay a Apple Pay. (Hovorka, 2019)

Jako první přestala vydávat nové platební nálepky MONETA Money Bank. Začátkem roku 2020 přestala nabízet nálepky i Raiffeisenbank. Během posledních měsíců u této banky klesl počet nálepek z cca 52 000 kusů na necelých 21 000 kusů, což je více než 50% pokles. Od listopadu 2020 bude ukončeno vydávání a obnova platebních nálepek i v ČSOB včetně Poštovní spořitelny. Od ledna 2021 nebudou vydávány nálepky ani od České spořitelny. Některé banky se zatím platební nálepky rušit nechystají, jedná se např. o Air Bank, Banku Creditas a mBank. Naproti tomu některé banky platební nálepky nikdy ani vydávat nezačaly, jde např. o Komerční banku, Equa bank, Fio banku nebo UniCredit Bank, protože je považovaly dlouhodobě za slepou cestu či zrovna nepatřily k inovátorům a dnes to s aplikacemi Google Pay a Apple Pay již spíše postrádá smysl. (Kučera, 2020)

Obrázek 5: Platební nálepka na klíčenice

Zdroj: (Hovorka, 2019)

Na základě uvedeného je možno konstatovat, že pro fungování bezkontaktních plateb je velice důležitá NFC technologie. Jedná se o bezdrátovou komunikaci, která probíhá na vzdálenost do 4 cm. Podstatné je, že díky této technologii lze v obchodech platit nejen bezkontaktní platební kartou, ale i chytrým telefonem, hodinkami či prstenem, které NFC technologii podporují. Aby bylo možné platit mobilním telefonem, musí do něj být nejprve

nainstalována určitá aplikace podporovaná bankou, u které má klient účet. Nejrozšířenější aplikace jsou Google Pay a Apple Pay. Některé banky mají i své vlastní aplikace. Následně je platební karta do zařízení elektronicky nahrána. Poté je již možné s telefonem platit. Pokud část přesáhne 500 Kč, musí se telefon odemknout buď klasickým zadáním hesla nebo využitím biometrického ověření ve formě otisku prstu či scanu obličeje. Pro možnost platit chytrými hodinkami či NFC prstenem je nutné si nejprve stáhnout aplikaci do chytrého telefonu, pomocí kterého jsou následně tato zařízení spárována s platební kartou. V případě chytrých hodinek jsou nejpoužívanější aplikace Garmin Pay a Fitbit Pay. Používání těchto zařízení pro bezkontaktní platby je pohodlné, rychlé i bezpečné. Banky, které v současné době podporují platby prostřednictvím všech čtyř zmíněných aplikací jsou např. Česká spořitelna, Komerční banka, MONETA Money Bank, Air Bank a další.

Pro bezkontaktní platby je možné používat i platební nálepky. V podstatě se jedná o zmenšené platební karty s menším počtem funkcí. Banky je většinou k platebním kartám vydávají zdarma a platby jsou prováděny přiložením platební nálepky k bezkontaktnímu terminálu. Nejčastěji jsou nálepky umístovány na mobilní telefon, peněženku či klíčenku. Vydávány jsou od roku 2011. V současné době s rozvojem bezkontaktních karet a plateb mobily a hodinkami výrazně klesl zájem o platební nálepky a většina bank je již vydávat přestala nebo to v blízké budoucnosti plánuje.

3.11 Budoucnost placení a platebních karet

Stejně jako dnes nebude ani v budoucnosti existovat pouze jediný způsob jak za zboží a služby zaplatit. Záleží na tom, která metoda bude pro zákazníka nejpříjemnější.

Je možné, že se v budoucnosti bude platit např. čipem implantovaným v ruce nebo zašitým v rukávu oděvu. Trendem se mají stát také tzv. „hands free“ platby, u kterých nebude nutné žádné zařízení nikam přikládat. Senzory v dané oblasti, třeba v pokladní zóně v supermarketu, samy detekují potřebné platební informace a systém uskuteční platbu bez aktivní účasti člověka. (Láska, 2018)

3.11.1 Platba čipem implantovaným v ruce

V budoucnosti by se mohla prosadit platba čipem implantovaným v ruce. Prvním Čechem, který si nechal implementovat čip, byl v roce 2016 Jan Hubík, který pracuje v Paralelní Polis, kde se věnuje hlavně kryptoměnám. V Paralelní Polis byli poté očipováni i další čeští dobrovolníci. Paměť této elektronické součástky je zhruba 900 bajtů a je možné ji až sto tisíckrát přepsat. Životnost je odhadována na 10 let, je však možné, že před uplynutím jeho životnosti ho bude možné vyměnit za pokrokovějšího nástupce. (Červinková, 2018)

Čip je zaveden do ruky pomocí jehly, kterou je vpraven pod kůži mezi ukazováček a palec. V této části ruky se nachází oblast s řídkým nervovým zakončením a také dostatek volné kůže, pod kterou se čip schová, proto je toto umístění vhodné k omezení zdravotních rizik. NFC čip je uložen uvnitř skleněné kapsle o velikosti 12x2 milimetry. Sklo nereaguje s okolím, a i přes jeho křehkost většinou nedochází k poškození kapsle. Docházet by nemělo ani k jeho zneužití, jelikož čip sám o sobě nedokáže ovládat svého majitele či odesílat informace třetí straně. (Červinková, 2018)

Umístění čipu na ruce je také výhodné z hlediska jeho použití. Je s ním možné odemknout počítač nebo dveře. Lze do něj také nahrát kontaktní údaje, odkaz na webovou stránku, text a také údaje z některých karet. Jeho prostřednictvím lze také platit v Paralelní Polis, ve které se platí bitcoiny. Nahrát do něj platební kartu VISA nebo MasterCard prozatím možné není, ale vzhledem ke stálému vývoji technologie je pravděpodobné, že tato možnost nastane. Záleží také na tom, jestli si lidé budou chtít nechat čip pod kůži zavést. (Pupík, 2019)

3.11.2 Platba čipem zašitým v rukávu oděvu

Další možný způsob, jak v budoucnu platit, byl představen v pilotním projektu Mattem Jensenem, který je australským výrobcem luxusního oblečení pro muže. Ve spolupráci se společností VISA nabídl možnost platit čipem, který je zašitý v rukávu saka. Při placení třeba v obchodě nebo v restauraci pak stačí pouze „mávnout“ rukou. Nevýhodné je, že by čip musel být zašit ve více oděvech, jinak by člověk musel vždy, když by chtěl tímto čipem platit, nosit stejné oblečení. (Láska, 2018)

4. Vlastní práce

Vlastní práce je zaměřena na vývoj a analýzu využívání platebních karet v České republice. Pro zjištění údajů o vývoji v jednotlivých letech a následnou tvorbu grafů byla použita číselná data ze statistik Sdružení pro bankovní karty (SBK). Následně se práce věnuje porovnání Zlatých karet u čtyř bank v České republice a vyhodnocení nejvýhodnější Zlaté karty pro fiktivního klienta. Dále je zkoumán vliv pandemie Covid-19 na využívání bezhotovostního způsobu placení.

4.1 Vývoj platebních karet v České republice

První platební karta dostupná širší veřejnosti byla vydána roku 1914 americkou telefonní a telegrafní společností Western Union Telegraph Company. (Juřík, 2006) Do Československa dorazily první platební karty až roku 1968, kdy se cestovní kancelář ČEDOK stala obchodním zástupcem společnosti Diners Club. Turisté ze zahraničí tak mohli používat své platební karty v síti interhotelů, vybraných restauracích a v nevelké síti obchodů. (Juřík, 2012)

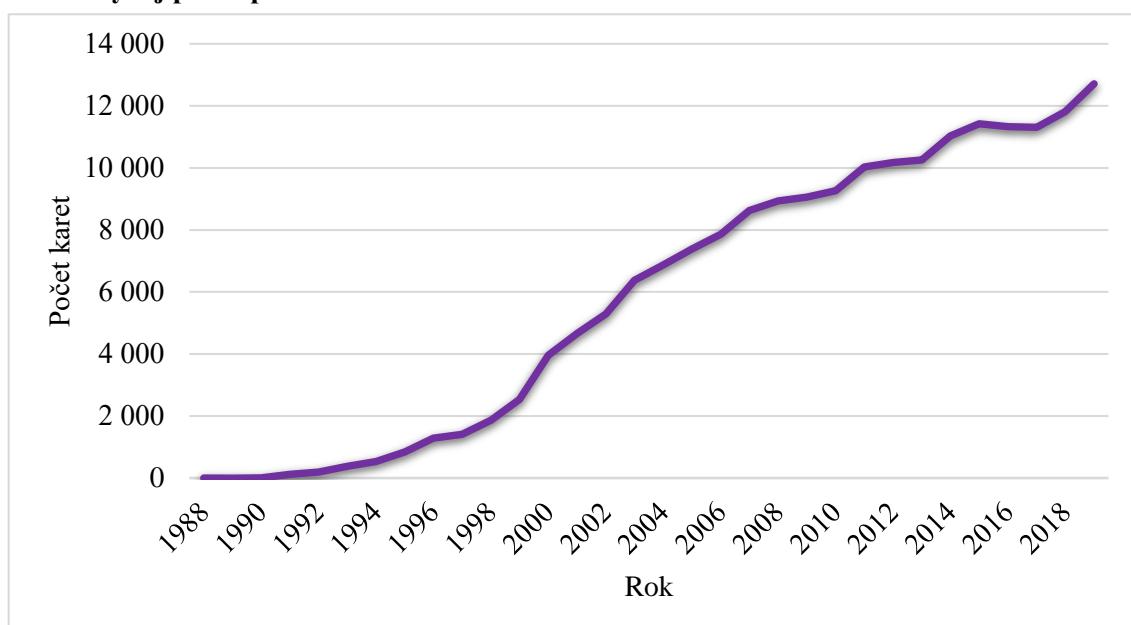
Pro občany Československa byla vydána první platební karta až roku 1988 Živnostenskou bankou. Pro platby byly používány imprintery a telefonická autorizace. V létě roku 1989 zahájily Česká státní spořitelna a Slovenská štátna sporiteľňa testování prvních off-line bankomatů. Tyto bankomaty byly od firmy NCR a testovaly se v Praze a Bratislavě. (Juřík, 2012)

Pád železné opony v roce 1989 přinesl novou příležitost také pro mezinárodní platební karty. V roce 1990 se Živnobanka stala členem asociace VISA a zahájila vydávání karet VISA. Stalo se tak přesně po dvaatřiceti letech od jejich uvedení ve Spojených státech amerických. (Píša, 2019) Nejprve byly vydávány karty VISA Classic. Od roku 1991 začala vydávat také platební karty VISA Business. Byla tak první bankou v Československu, která začala vydávat mezinárodní platební karty. Živnostenská banka též začala zabezpečovat akceptaci karet VISA v obchodní síti a konkurovala tak ČEDOKU, který ukončil svou činnost agenta platebních systémů v červnu roku 1992. (Juřík, 2012)

Zájem o platební karty rostl nejprve pomalu, ale už od roku 1993 lze sledovat jejich prudký nárůst, který pokračuje až do současnosti (Graf 1). Platební karty byly nejprve využívány hlavně pro výběry hotovosti z bankomatů. Postupem času se začaly používat i pro platby za zboží a služby v obchodech a později i na internetu. Od roku 2011 se začaly používat také první bezkontaktní platební karty, které výrazným způsobem placení v obchodech urychlily. V tomtéž roce poprvé přesáhl počet vydaných karet hranici 10 milionů kusů. (Vydávání karet v ČR, 2014) V roce 2019 bylo vydáno dokonce více než 12,7 milionů platebních karet a jejich počet neustále roste. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Graf 1: Vývoj počtu platebních karet

Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

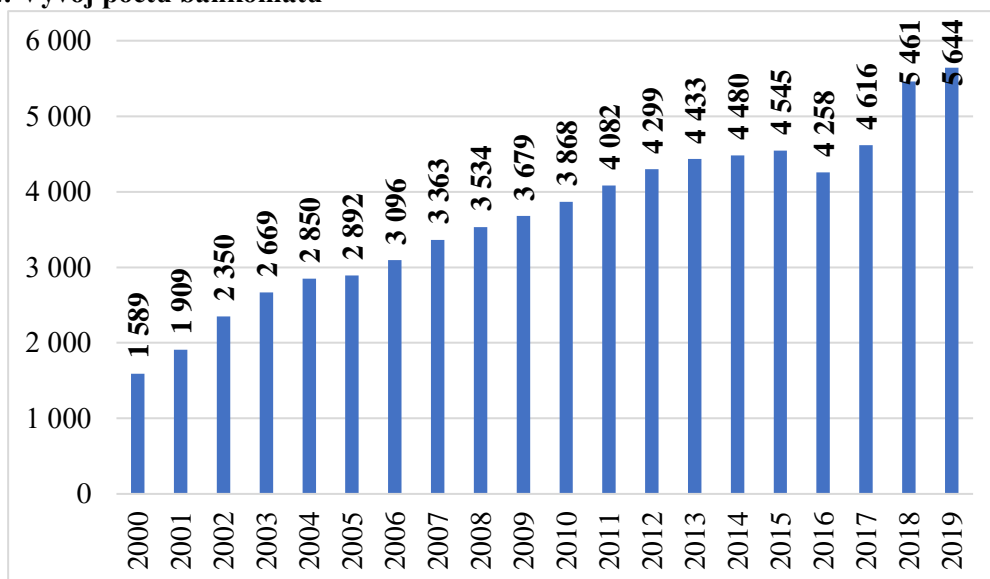
Komerční banka v lednu roku 1991 zažádala o členství v asociaci Eurocard/MasterCard. Posléze následovaly i další banky, např. ČSOB, Agrobanka, Investiční banka a další. Tyto banky se rozhodly vybudovat infrastrukturu nejdříve pro jeden bankovní kartový systém a později ho rozšířit i o karty VISA a další. (Juřík, 2012)

Vzhledem k tomu, že společný projekt bank je dlouhodobě výhodnější než individuální projekty peněžních ústavů, bylo založeno Mezibankovní sdružení pro platební karty (MSPK), a to 4. února 1991. (Juřík, 2012) V létě roku 1992 se ale MSPK přejmenovalo na Sdružení pro bankovní karty (SBK) a tento název sdružení používá dodnes. (Profil ČR,

2014) SBK sdružuje všechny české banky, které vydávají platební karty a funguje také jako poradní a koordinační orgán pro oblast platebních karet. (Skaunic, 2005)

Provoz první mezinárodní sítě bankomatů v zemích za „železnou oponou“ byl zahájen v roce 1992, kdy byly 19. února uvedeny do provozu první tři bankomaty Komerční banky v Praze. V červenci téhož roku uvedla do provozu první bankomaty i Všeobecná úvěrová banka na Slovensku. Následovaly je i Agrobanka a ČSOB v Praze a koncem léta se připojila i Investiční banka. Od 1. června roku 1992 od ČEDOKU převzaly Komerční banka, ČSOB a Agrobanka poskytování služeb obchodním místům při akceptaci karet Eurocard/MasterCard. (Juřík, 2012) Od roku 1996 začala budovat online bankomaty i Česká spořitelna. (Juřík, 2011) Mimo rok 2016, kdy došlo ke snížení počtu bankomatů o 287 kusů (6,3 %) oproti roku 2015, počet bankomatů stále roste (Graf 2). V roce 2019 činil jejich počet 5 644 kusů, čímž se počet bankomatů zvýšil o 183 kusů (3,4 %) oproti roku 2018. Nejvíce bankomatů k 29. srpnu 2019 měla Česká spořitelna, a to 1 778 bankomatů, následuje ji ČSOB s 1 004 bankomaty a na třetím místě je Komerční banka s 789 bankomaty. Tyto tři banky mají již dlouhodobě největší bankomatovou síť v České republice. Jednou z poměrně nových služeb, které banky nabízí, jsou bankomaty s bezkontaktní čtečkou platebních karet nebo chytrých mobilních telefonů s funkcí NFC. Průkopníky této služby byly Air Bank a ČSOB. Další banky, které se postupně přidaly a nabízejí bezkontaktní výběry z bankomatu a případně i vklady, jsou MONETA Money Bank, Raiffeisenbank, Fio banka, Česká spořitelna a nově také Komerční banka. (Bubák, 2019b)

Graf 2: Vývoj počtu bankomatů

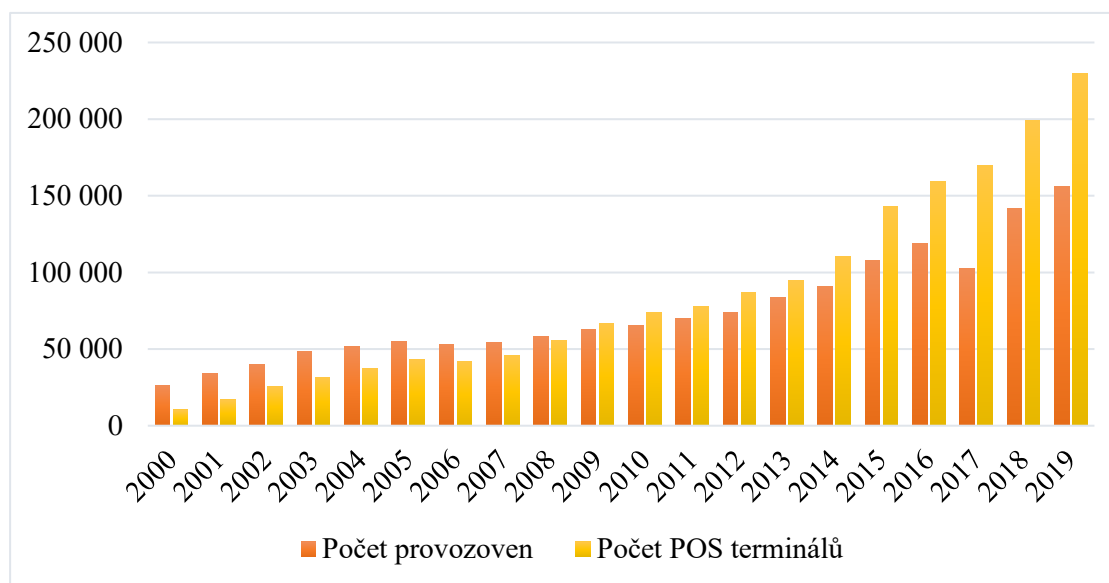
Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Dalším důležitým rokem je rok 1993, kdy byl instalován první elektronický platební terminál. (Juřík, 2012) Od roku 1994 začaly banky těmito terminály vybavovat obchodní místa. Měly sloužit především pro rychlejší a bezpečnější akceptaci platebních karet. (Juřík, 2011) Platební karty byly stále oblíbenější a Češi se naučili platit kartami i v obchodech, což je patrné i z toho, že po roce 2000 začal růst rychleji obrat platebními kartami než výběry hotovosti z bankomatů. (Juřík, 2011) Svoji zásluhu na tom měly také mezinárodní obchodní řetězce, protože v naprosté většině svých obchodů zavedly platby kartou jako samozřejmou součást nabízených služeb, čímž došlo k masivnímu rozvoji sítě platebních terminálů. (Polouček, 2013) Počet obchodních míst přijímajících platební karty za posledních 19 let vzrostl téměř 6krát, a to z 26 330 obchodních míst v roce 2000 na 156 012 míst v roce 2019 (Graf 3). Výraznější pokles obchodních míst nastal v roce 2017, a to pokles o 16 877 míst oproti přecházejícímu roku. V roce 2018 se ale počet obchodních míst opět zvýšil na 141 584 míst.

Rychle stoupal i počet POS terminálů, který poprvé v roce 2009 převýšil počet provozoven. Počet POS terminálů dosahoval 66 901 kusů a bylo jich tak o 4 287 kusů více než byl počet provozoven. Od tohoto roku až do současnosti převažoval vždy počet POS terminálů nad počtem obchodních míst. Tento rozdíl je dán větším počtem terminálů v jedné provozovně, např. v supermarketu. V roce 2019 počet vystoupal až na 229 582 platebních terminálů, což je 3,4krát více terminálů než v roce 2009. (Statistiky SBK, c2009-2021)

I takto vysoký počet terminálů nezvládl nápor předvánočních nákupů a 20. prosince 2019 došlo k jejich přetížení v důsledku nadměrného počtu nákupů zaplacených platební kartou. Zpracováno bylo 6,7 milionů transakcí v objemu 2,7 miliardy korun. Jedná se o rekord, jelikož doposud nebylo v České republice nikdy provedeno tolik plateb elektronicky během jednoho dne. (Češi vytvořili rekord v placení kartou, 2019)

Graf 3: Vývoj počtu platebních terminálů a provozoven akceptujících platební karty

Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

První Zlatá karta od společnosti VISA byla vydána v roce 1995. (Píša, 2019) Tato VISA Gold karta byla vydána Živnostenskou bankou. (Profil ČR, 2014)

Jako první zavedla čipové karty EMV Komerční banka v roce 2003. Jednalo se o karty společnosti VISA a Maestro. Roku 2004 se přidala i ČSOB ve spolupráci s I. S. C. MUZO. V dalších letech provedly přechod na čipové karty z magnetických karet všechny české banky. V březnu 2005 uvedla Komerční banka ve spolupráci s GPE do provozu první bankomat akceptující čipové karty standardu EMV v České republice. Po těchto bankomatech následovaly i platební terminály. (Juřík, 2012)

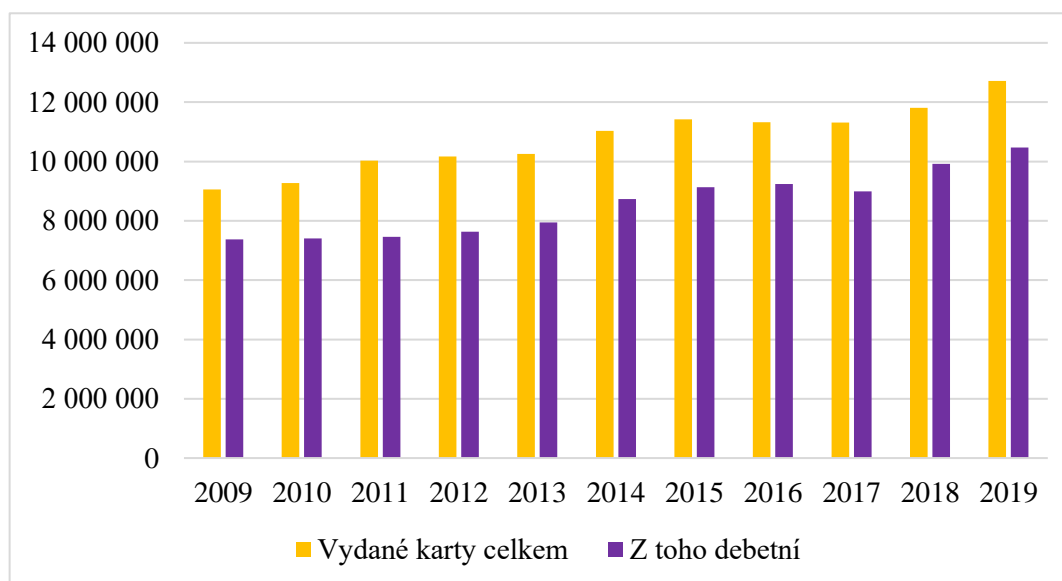
Přelomovým rokem byl rok 2007. Od tohoto roku je v České republice realizováno více plateb v obchodech než výběrů hotovosti z bankomatů. Česká republika se tak zařadila mezi státy s rozvinutým systémem platebních karet. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Službu Cash back nabídly jako první v České republice banky ČSOB a Poštovní spořitelna na podzim roku 2007. Později byla zavedena i dalšími peněžními ústavami a je dostupná v řadě obchodních řetězců. (Juřík, 2012) Cash back poskytuje držitelům karty s touto funkcí

možnost výběru peněz z pokladny při placení za zboží a služby, které musí vždy před výběrem peněz proběhnout. Prodejní transakce a výběr peněz pak probíhá v rámci jedné operace a obvykle trvá stejně dlouho jako transakce bez výběru hotovosti. Služba Cash back je doplňková služba pro stávající síť bankomatů. (Cash Back, 2015) V roce 2019 bylo provedeno téměř 1,9 milionů transakcí Cash back o celkovém objemu 2,8 miliard Kč, což je 2krát větší objem než v roce 2018. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Od roku 2009 do roku 2019 se také podstatně zvýšil počet vydaných karet, jejich počet vzrostl o více než 3,6 milionu kusů. V roce 2009 bylo vydáno přes 9 milionů platebních karet, z toho bylo více než 81,4 % karet debetních. Tento trend se ani po deseti letech příliš nezměnil, a i v současnosti je většina karet debetních, přesněji 82,4 % z celkového počtu vydaných karet (Graf 4). Zbýlých 17,6 % tvoří karty kreditní a charge karty. Těchto karet bylo v roce 2019 vydáno 2,1 milionů, což je o 25,3 % více než v roce 2009, kdy jejich počet činil 1,7 milionu kusů.

Graf 4: Vývoj počtu debetních karet z celkového počtu vydaných karet 2009 - 2019

Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Významný byl i rok 2011, kdy byla úspěšně otestována technologie bezkontaktních plateb. Jako první v České republice představily bezkontaktní platební kartu MasterCard a Citibank dne 22. června 2011. Následně zahájila pilotní projekt bezkontaktních karet VISA Česká

spořitelna na podzim 2011. Později téhož roku zavedla Citibank nálepky s bezkontaktním čipem (Juřík, 2012)

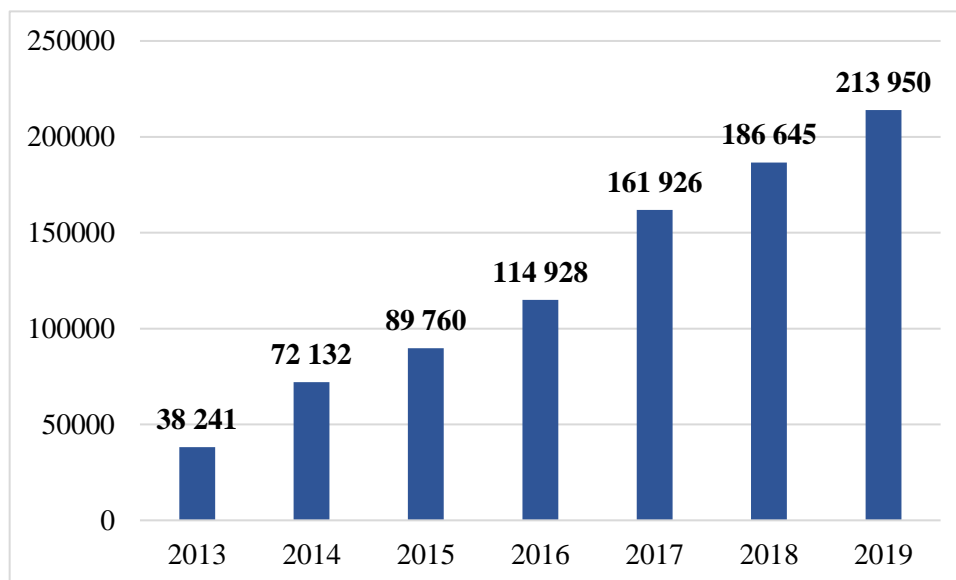
V roce 2011 byl také zahájen pilotní projekt bezkontaktních mobilních plateb, při němž se užívá duální SIM karta. Projektu se účastnily Komerční banka, Citibank Europe, Globus ČR, VISA Europe, Telefónica O2 a Global Payments Europe. Při placení bylo nutné pouze přiblížit mobilní telefon k platebnímu terminálu. V případě, že cena přesáhla 500 Kč, byl klient vyzván k zadání Passcode do mobilního telefonu. (Juřík, 2012) Na obdobném principu funguje placení mobilním telefonem i v současné době, avšak namísto duální SIM karty jsou platby prováděny prostřednictvím aplikací Google Pay nebo Apple Pay nainstalovaných do chytrého telefonu. Pro ověřování se většinou používají modernější metody jako například otisk prstu či scan obličeje.

Češi také začali platit kartami v internetových obchodech. Tuto službu zajistily zejména Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, Raiffeisenbank a UniCredit Bank. Již v roce 2011 fungovalo v České republice 3 350 e-shopů, v nichž bylo možné platit kartami. (Juřík, 2012) Do roku 2019 se jejich počet více než ztrojnásobil na 11 341 e-shopů akceptujících platební karty. Jednalo se tak o 20% nárůst počtu e-shopů oproti roku 2018. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Dne 28. ledna 2013 byla oficiálně spuštěna první aplikace pro mobilní platby, a to platební aplikace MasterCard Mobile. Tato aplikace umožňovala vložit všechny platební karty nezávisle na vydávající bance do mobilního telefonu a poté je používat k placení. Prostřednictvím aplikace bylo možné platit ve více než 2 000 internetových obchodech nebo přímo v mobilních aplikacích. MasterCard Mobile spustily společnosti MasterCard Europe, ČSOB, Era, Global Payments Europe a Wincor Nixdorf. (Mobilní placení MasterCard Mobile spuštěno na českém trhu, 2013) Vedle aplikace nabídla v tomto roce společnost MasterCard i placení pomocí bezkontaktní nálepky MasterCard PayPass nebo možnost placení prostřednictvím NFC Karty v mobilu, kterou MasterCard nabídla spolu s GE Money Bank všem klientům v lednu 2013 jako první v České republice. Výzkum pro společnost MasterCard také ukázal, že 62 % Čechů má zájem používat mobilní telefon k placení podobně, jako jsou zvyklí používat platební kartu. (MasterCard registruje zájem Čechů o mobilní placení, 2013)

V roce 2013 byla Česká republika 1 z 10 zemí Evropy, kde se vydalo více než milion bezkontaktních platebních karet MasterCard a Maestro. Dalšími zeměmi, kde se toho podařilo dosáhnout, byly Francie, Německo, Maďarsko, Itálie, Velká Británie, Švýcarsko, Turecko a Rusko. V České republice a v Polsku se také uskutečnilo nejvíce bezkontaktních plateb kartami MasterCard a Maestro z evropských zemí, a to celých 27 %. (V České republice je vydáno přes milion karet s technologií pro bezkontaktní platby MasterCard PayPass, 2014) V tomtéž roce bylo v oběhu v České republice i více než milion bezkontaktních karet společnosti VISA. Češi si bezkontaktní platby oblíbili velmi rychle, což dokazuje i srovnání, kdy v roce 2012 proběhly pouhé 2 miliony transakcí bezkontaktními kartami VISA a v roce 2013 to bylo již více než 30 milionů bezkontaktních transakcí. (Přes třicet milionů nákupů zaplatili Češi v roce 2013 bezkontaktními kartami, 2014) Od tohoto roku také statistiky SBK sledují počet pokladen, které při platbách akceptují prostředky NFC (Graf 5). Jejich počet neustále roste. V roce 2013 jejich počet činil 38 241 a do roku 2019 jejich počet vzrostl na 213 950 pokladen. Přírůstek tudíž činí 175 709 pokladen akceptujících NFC prostředky za 6 let.

Graf 5: Vývoj počtu pokladen akceptujících prostředky NFC

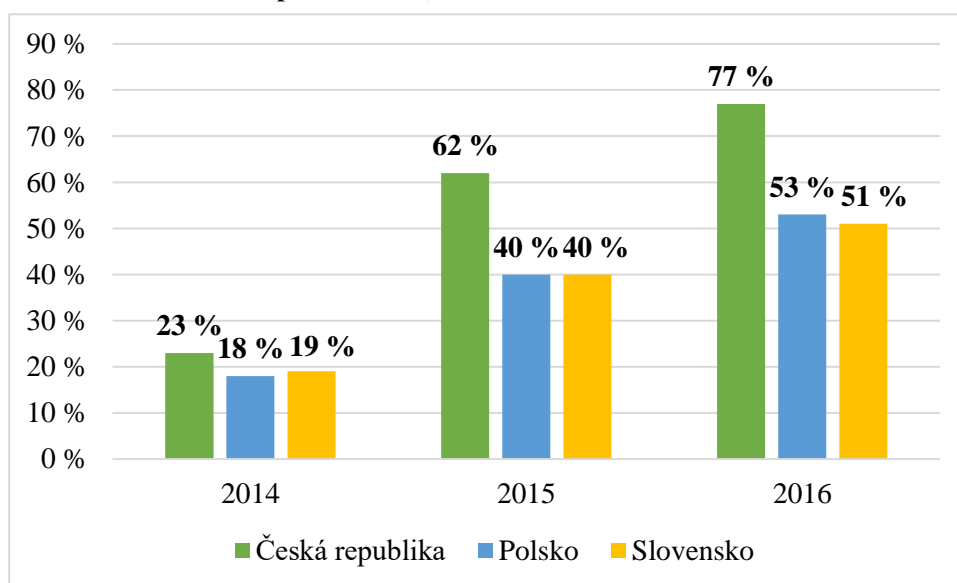

Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Placení prostřednictvím bezkontaktních platebních karet se dynamicky rozvíjelo a Česká republika byla v roce 2015 na nejvyšších příčkách tabulek týkajících se bezkontaktního

placení. Podle statistik VISA Europe byla Česká republika v roce 2015 na prvním místě v podílu bezkontaktního placení u obchodníků, které dosahuje téměř 60 %, což je výrazně více než v případě Polska, které je druhé v pořadí s 39 %. (Visa hlásí přes jednu miliardu bezkontaktních plateb, 2015) V roce 2016 se podíl bezkontaktních plateb ještě zvýšil, a to na 77 % a předčil tak celoevropský průměr, ve kterém je bezkontaktní každá pátá platba provedená kartou VISA. (Rekordní tři miliardy bezkontaktních plateb za rok, 2016) Srovnání evropských zemí s největším podílem bezkontaktních plateb v rámci všech karetních transakcí v místě prodeje, tedy České republiky, Polska a Slovenska, v březnu v letech 2014, 2015 a 2016 znázorňuje graf 6. Podíl bezkontaktních plateb stoupal v České republice i nadále a v roce 2019 dosahoval 84,6 % z celkového počtu transakcí. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Graf 6: Podíl bezkontaktních plateb v ČR, Polsku a Slovensku v březnu 2014 - 2016

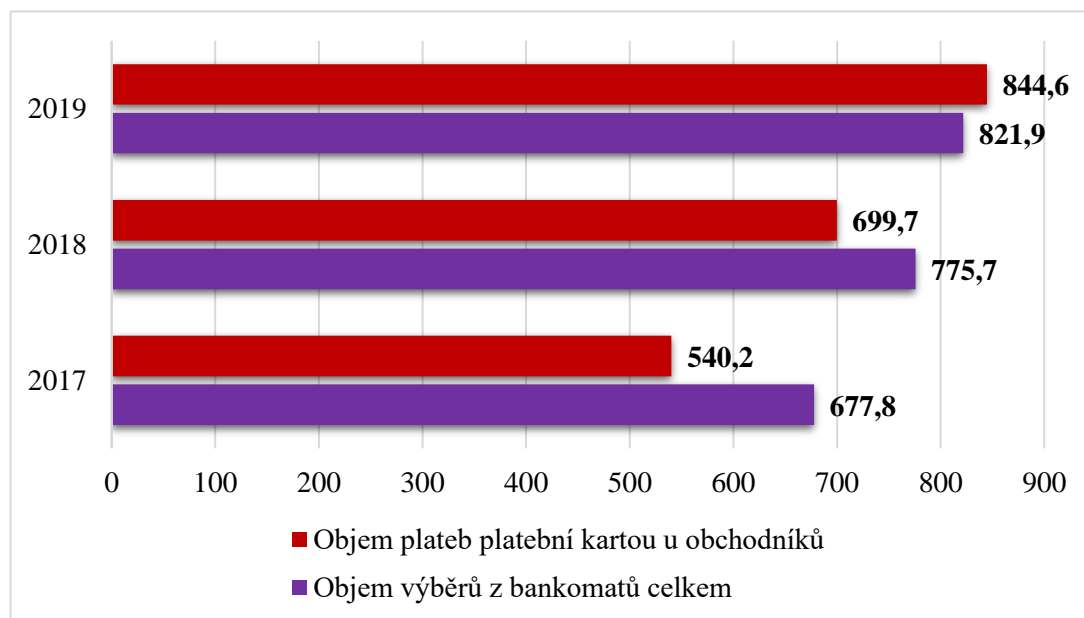
Zdroj: Vlastní zpracování dle Statistiky VISA Europe (Rekordní tři miliardy bezkontaktních plateb za rok, 2016)

Nové technologie v oblasti platebních karet umožňují širší a četnější používání bezhotovostních platebních nástrojů v kamenných či internetových obchodech, a tak poprvé v historii platebních karet v České republice byl v roce 2019 objem finančních prostředků bezhotovostních plateb provedených kartami vyšší než objem výběrů hotovosti z bankomatů (Graf 7). Jedná se tedy o rekordní rok v oblasti platebních karet. Co se týče počtu transakcí

provedených platebními kartami, ten je již od roku 2007 vyšší než počet výběrů hotovosti z bankomatů. (V Česku bezhotovostní platby převládají nad výběry hotovosti, 2020)

Graf 7: Porovnání objemu plateb kartou u obchodníků a výběrů z bankomatů (mld. Kč)

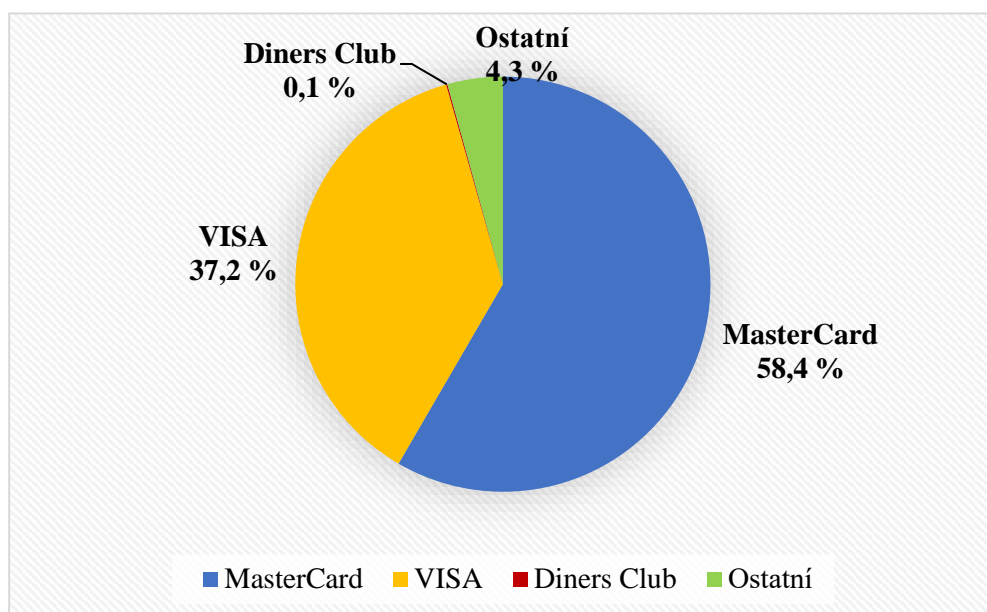
Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Stoupá také obliba plateb tzv. nositelnou elektronikou, kam patří chytré hodinky, prsteny nebo náramky, se kterými je možné platit všude, kde jsou přijímány bezkontaktní platební karty. Česká republika tak v roce 2019 byla sedmou zemí v Evropě a devátou zemí na světě podle počtu plateb pomocí nositelných zařízení. Česká republika tak nadále potvrzuje pevné postavení jednoho z nejnovativnějších trhů v oblasti plateb na světě. Bezmála stoprocentní podíl bezkontaktních platebních terminálů a rovněž tak podíl bezkontaktních karet vytváří ideální podmínky k rychlému nárůstu transakcí nositelnými zařízeními. I díky tomu v České republice v roce 2018 poprvé padla miliardová hranice v celkovém počtu plateb kartami a jejich počet i nadále meziročně roste zhruba 18% tempem. (Mastercard: ČR je sedmá v Evropě v počtu plateb nositelnou elektronikou, 2019)

Většina platebních karet, které banky nabízejí, je v České republice vydávána společnostmi MasterCard a VISA (Graf 8). V roce 2019 bylo 58,4 % karet vydáno společnostmi MasterCard a 37,2 % společnostmi VISA. Nejčastější platební karty od MasterCard jsou karty Maestro,

MasterCard Standard, MasterCard Gold, MasterCard Platinum, World MasterCard a World Elite MasterCard (Debetní karta MasterCard, 2021) a od společnosti VISA to jsou karty VISA Electron, VISA Classic, VISA Silver, VISA Gold a VISA Platinum. (Vašek, 2017) Karty společnosti Diners Club se v České republice tradičně příliš nevydávají a je jich u nás jen kolem 0,1 %. Karty vydané jinými společnostmi se pohybují okolo 4 %. (Statistiky SBK, c2009-2021)

Graf 8: Bankovní asociace vydávající platební karty v roce 2019

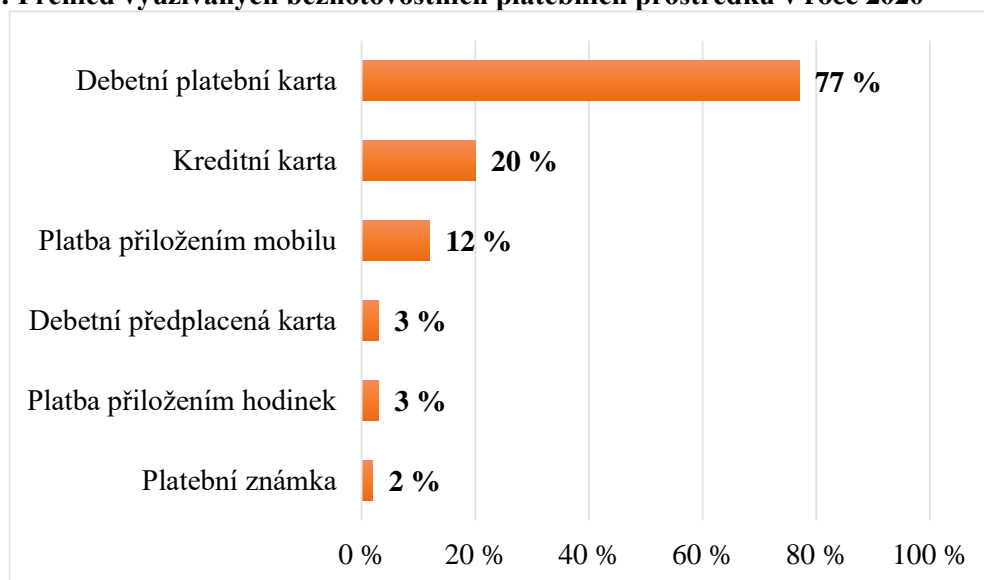
Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Roste také obliba ověření plateb pomocí biometrie. V roce 2020 ho využívala již čtvrtina Čechů, kdy např. při nákupu v e-shopech platbu potvrdili prostřednictvím otisku prstu nebo scanu obličeje. Biometrické ověření plateb umožňují již dvě třetiny českých bank. Jedná se o jeden ze způsobů silného ověření zákazníka převážně při placení na internetu, které v roce 2019 zavedla evropská směrnice PSD2. Česká republika se v zavádění opatření, která umožňují silné ověření zákazníka, řadí mezi evropské leadery. V rámci ověřování pomocí nového protokolu je Česká republika druhá v Evropě v četnosti jeho využívání. Z hlediska nasazení biometrie při ověřování má Česká republika mezi top 10 evropskými vydavateli karet s biometrií 5 bank. Například lze uvést Komerční banku, která zavedla inovaci pro zvýšení bezpečnosti plateb v podobě KB Klíče, kdy je potvrzení plateb prováděno právě otiskem prstu nebo scanem obličeje. Aplikace je mezi uživateli velmi oblíbená, což

potvrzuje nárůst jejích uživatelů, který se za rok 2019 více než zdvojnásobil a již přesahuje hranici 700 000 uživatelů. (Mastercard: Biometrické ověření plateb umožňují již dvě třetiny bank, čtvrtina Čechů ho využívá, 2020)

V současné době jsou nejoblíbenějším platebním prostředkem platební karty, které jsou při placení v obchodech využívány častěji než hotovost. Z průzkumu ČBA z ledna 2020 na téma „Češi a platební styk“, kterého se zúčastnilo 1 059 respondentů ve věku 18 – 79 let vyplynulo, že debetní kartu využívá 77 % (Graf 9), kreditní kartu 20 % a hotovost využívá 70 % Čechů. Modernější způsob placení ve formě platby přiložením mobilu používá již 12 % Čechů, z toho 48 % lidí využívá pro platbu mobilem aplikaci Google Pay, 39 % aplikaci Apple Pay a zbylých 13 % využívá jinou, speciální aplikaci své banky. Přiložením hodinek platí 3 % Čechů. Hotovost, jako jedinou variantu placení používá už jen 10 % lidí především staršího věku. (Češi a platební styk 2020, 2020) Počet bezhotovostních plateb roste progresivněji než počet plateb v hotovosti, i přesto se hodnota oběhiva v ČR neustále zvyšuje. V roce 2019 bylo v oběhu 2 060,9 milionů mincí, což představuje nárůst mincí o 95 milionů kusů (4,8 %) oproti roku 2018. (Ducháček, 2020) Lze tedy předpokládat, že mince a bankovky v dohledné době nezmizí a budou vedle bezhotovostních zařízení dále používány při placení za zboží a služby.

Graf 9: Přehled využívaných bezhotovostních platebních prostředků v roce 2020

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČBA (Češi a platební styk 2020, 2020)

4.2 Komparace Zlatých karet u čtyř největších bank v České republice

Tato část bakalářské práce se věnuje porovnání Zlatých nebo též Gold karet u čtyř bank v České republice. Výsledkem je doporučení nejvhodnější Zlaté karty pro fiktivního klienta.

Pro analýzu byly vybrány čtyři banky s nejvyšším počtem klientů v roce 2019, a to banky: Česká spořitelna, Československá obchodní banka (ČSOB), Komerční banka (KB) a MONETA Money Bank. Počty klientů a výše čistého zisku těchto bank jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1: Banky podle počtu klientů a čistého zisku v roce 2019

Banka	Počet klientů (mil.)	Čistý zisk (mld. Kč)
Česká spořitelna	4,60	17,70
ČSOB	4,24	19,69
Komerční banka	1,66	14,90
MONETA Money Bank	0,99	4,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Bureš, 2020)

Z tabulky 1 vyplývá, že nejvyšší počet klientů měla v roce 2019 Česká spořitelna, a to 4,6 milionů klientů. Následovala ji ČSOB s 4,24 miliony klienty. Třetí je Komerční banka s více než milionem a půl klientů a na čtvrtém místě je MONETA Money Bank s necelým milionem klientů. Navzdory tomu, že Česká spořitelna má nejvíce klientů, je bankou s nejvyšším ziskem ČSOB. Její zisk činí téměř 20 miliard Kč. Následuje ji Česká spořitelna a Komerční banka. Nejnižší zisk z těchto bank, ve výši 4 miliardy Kč, má MONETA Money Bank. (Bureš, 2020)

4.2.1 Fiktivní klient

Fiktivním klientem je zvolen muž ve věku 45 let, který pracuje v České republice na pozici manažera ve firmě XY, která má četné obchodní vztahy se zahraničím. Tento klient často podniká služební cesty do zahraničí. Jeho čistá měsíční mzda činí 45 000 Kč. Všechny výdaje si klient na služební cestě hradí sám a po návratu je předkládá firmě k proplacení. Klient proto požaduje Zlatou kartu od banky, která nabízí tuto kartu s nízkými poplatky při

platbách a výběrech hotovosti v zahraničí, a také s cestovním pojištěním, pojištěním karty a s dalšími doplňkovými službami v ceně karty.

4.2.2 Kritéria pro hodnocení Zlatých karet v rámci vybraných bank

Pro porovnání Zlatých karet u výše jmenovaných bank v České republice a vyhodnocení nejhodnější varianty pro fiktivního klienta byla zvolena následující kritéria:

- Cena za poskytnutí Zlaté karty
- Poplatek za výběr hotovosti z bankomatu dané banky v ČR
- Poplatek za výběr z bankomatu jiné banky v ČR
- Poplatek za výběr z bankomatu v zahraničí
- Poplatek za výběr hotovosti na pobočce banky nebo ve směnárně pomocí karty (Cash Advance)
- Poplatek za vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu
- Poplatek za dotaz na zůstatek karty
- Poplatek za změnu PIN
- Poplatek za zaslání výpisu
- Poplatek za změnu limitu platební karty
- Doplňkové služby ke Zlaté kartě

4.2.3 Česká spořitelna

Česká spořitelna byla založena 12. února 1825 pod názvem Spořitelna česká. Jedná se tedy o banku s nejdelsí tradicí na českém trhu. Banka je také od roku 2000 součástí střeoevropské Skupiny Erste. Jde též o největší banku podle počtu klientů na českém trhu, jejich počet přesahuje 4,5 milionů. Banka nabízí své produkty a služby jak pro fyzické osoby, malé a střední podniky, města a obce, tak pro velké korporace. Aktuální počet karet, které jsou vydány klientům České spořitelny, převyšuje 2,9 milionů karet. Banka disponuje 446 pobočkami, více než 1 800 bankomaty a transakčními terminály. Banka podporuje mobilní platby prostřednictvím Apple Pay a Google Pay a platby hodinkami s Garmin Pay a Fitbit Pay. (Česká spořitelna, 2021)

Česká spořitelna nabízí svým klientům různé druhy platebních karet, např. debetní kartu, kartu k Penězům na klik, Virtuální George kartu a také prestižní karty jako je Visa Infinite a Mastercard World Elite. Zlatou debetní kartu Gold (Tabulka 2) si klient může v případě zájmu sjednat pouze na pobočce České spořitelny, jelikož je vydávána pouze na přání klienta a banka ji nemá ve své standardní nabídce. Gold karta je vydávána zdarma k Plus účtu. (Konzultace informací o Zlaté kartě České spořitelny, 2021) Za vedení účtu se měsíčně platí poplatek 100 Kč. Při splnění všech tří podmínek banky je účet veden zdarma. Těmito podmínkami jsou příchozí úhrada 7 000 Kč měsíčně, jedna zaúčtovaná platba kartou a jeden aktivně využívaný produkt (např. úvěr). Při částečném splnění podmínek tzn. příchozí úhrada 7 000 Kč a jedna zaúčtovaná platba kartou nebo jeden aktivně využívaný produkt České spořitelny je cena za vedení účtu 50 Kč. (Ceník pro soukromou klientelu, 2021)

V rámci využívání Zlaté karty si Česká spořitelna účtuje určité poplatky. Při výběru hotovosti z bankomatu v České republice je účtován poplatek v případě, že se nejedná o vlastní bankomat. Za výběr hotovosti z bankomatu jiné banky klient zaplatí 40 Kč. Při výběru hotovosti z bankomatu v zahraničí existují tři druhy poplatků. Při výběru hotovosti z bankomatu Skupiny Erste v zahraničí klient neplatí žádný poplatek. (Ceník pro soukromou klientelu, 2021) V případě výběru z bankomatu jiné banky v zahraničí nebo v případě Cash Advance v zahraničí v eurech činí poplatek 40 Kč. A při výběru z bankomatu jiné banky v zahraničí nebo při Cash Advance v zahraničí, v měně jiné než v eurech, účtuje banka poplatek 125 Kč. Za vložení peněz na bankovní účet prostřednictvím vkladového bankomatu si banka neúčtuje žádný poplatek. Dotaz na zůstatek je zpoplatněn částkou 20 Kč, v případě, že se bude jednat o bankomat jiné banky. V bankomatu České spořitelny je dotaz na zůstatek zdarma. Při změně PIN v bankomatu České spořitelny není účtován žádný poplatek. V případě např. zapomenutí PIN si Česká spořitelna účtuje 30 Kč za opětovné zaslání PIN poštou. Prostřednictvím internetového bankovníctví nebo SMS zprávy na mobilní telefon je tato služba zdarma. Výpisy k Plus účtu jsou v elektronické podobě zasílány zdarma. V případě, kdy si klient přeje zasílat výpisy poštou, banka si účtuje poplatek ve výši 30 Kč. Upravit limity Zlaté karty je možné dvěma způsoby, a to prostřednictvím internetového bankovníctví, pak je tato služba zdarma, nebo na pobočce České spořitelny či telefonicky za poplatek 100 Kč. (Ceník pro debetní kartu Visa Gold, 2021) Ke Zlaté kartě je možné si jako doplňkové služby sjednat za poplatek Cestovní pojištění a Pojištění osobních věcí a karet.

Česká spořitelna nabízí tři druhy Pojištění osobních věcí a karet. Jedná se o pojištění Mini za 29 Kč měsíčně (348 Kč ročně), pojištění Standard za 49 Kč měsíčně (588 Kč ročně) a pojištění Plus za 89 Kč měsíčně (1 068 Kč ročně). (Ceník pro pojištění osobních věcí a karet, 2015) V případě Cestovního pojištění jsou pro jednotlivce nabízeny dvě varianty, a to varianta Jednotlivec za 45 Kč měsíčně (540 Kč ročně) a varianta Jednotlivec Maxi za 85 Kč měsíčně (1 020 Kč ročně). (Ceník pro cestovní pojištění k osobním účtům České spořitelny, 2019)

Tabulka 2: Zlatá karta České spořitelny

Česká spořitelna	
Název karty	Gold
Druh karty	Debetní
Karta zdarma v rámci vedení účtu	Plus účet
Roční cena za poskytnutí debetní karty (v případě, že není součástí vedení účtu)	-----
Výběr hotovosti	
Bankomat České spořitelny	Zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	40 Kč
Bankomat v zahraničí	Zdarma ¹⁾
	40 Kč ²⁾
	125 Kč ³⁾
Cash Advance – v ČR i v zahraničí	40 Kč ⁴⁾
	125 Kč ⁵⁾
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu	Zdarma
Dotaz na zůstatek	
Bankomat České spořitelny	Zdarma
Bankomat jiné banky	20 Kč
PIN	
Změna PIN v bankomatu České spořitelny	Zdarma
Opětovné zaslání PIN poštou	30 Kč
Výpisy	
Zaslání výpisu elektronicky	Zdarma
Zaslání výpisu poštou	30 Kč

Změna limitu platební karty	
Prostřednictvím internetového bankovníctví	Zdarma
Na pobočce / telefonicky	100 Kč
Doplňkové služby za poplatek	Cestovní pojištění – Jednotlivec: 540 Kč/rok, Jednotlivec Maxi: 1 020 Kč/rok Pojištění osobních věcí a karet – Mini: 348 Kč/rok, Standard: 588 Kč/rok, Plus: 1 068 Kč/rok

¹⁾ Bankomat Skupiny Erste v zahraničí

²⁾ Bankomat jiné banky v zahraničí v eurech

³⁾ Bankomat jiné banky v zahraničí

⁴⁾ v ČR a v zahraničí v EUR

⁵⁾ v zahraničí

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Ceník pro debetní kartu Visa Gold, 2021), (Konzultace informací o Zlaté kartě České spořitelny, 2021), (Ceník pro soukromou klientelu, 2021), (Ceník pro pojištění osobních věcí a karet, 2015), (Ceník pro cestovní pojištění k osobním účtům České spořitelny, 2019)

4.2.4 ČSOB

Československá obchodní banka (ČSOB) byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací s působností na Českém a Slovenském trhu. V červnu 1999 byla privatizována a jejím majoritním vlastníkem, a od roku 2007 jediným vlastníkem, se stala belgická KBC Bank. Součástí ČSOB je také Poštovní spořitelna. ČSOB je bankou s více než 4,2 miliony klienty, kterým kromě bankovních služeb poskytuje též např. pojistné produkty, penzijní fondy, hypotéky a další služby. Banka má sídlo v Praze 5 a svým klientům nabízí možnost využít 225 poboček v ČR a více než 1 000 bankomatů. ČSOB podporuje bezkontaktní platby chytrým telefonem pomocí Apple Pay a Google Pay a hodinkami pomocí Garmin Pay. (O ČSOB a skupině, 2021)

ČSOB nabízí různé druhy platebních karet. Například lze uvést karty Visa Classic, Debit MasterCard, Image kartu a pro klienty ČSOB Premium je určena karta VISA Infinite. ČSOB nabízí také Zlatou kartu MasterCard. Jde o debetní kartu, která je vydávána zdarma pouze

partnerovi majitele účtu ČSOB Premium Konto (Tabulka 3). Tento účet je veden za poplatek 900 Kč měsíčně. Klient ho může získat též zdarma, když splní alespoň jednu ze tří podmínek banky. Těmito podmínkami jsou měsíční příjem minimálně 50 000 Kč, úspory na účtu ve výši alespoň 1 500 000 Kč a součet hypotečních úvěrů ve výši 3 000 000 Kč. (Podmínky služby ČSOB Premium, 2020) Klient má možnost dokoupit si Zlatou kartu i k jinému účtu, v tom případě si banka účtuje poplatek ve výši 69 Kč měsíčně, tj. 828 Kč ročně. Stejně jako Česká spořitelna si i ČSOB účtuje určité poplatky při využívání Zlaté karty. Výběr z bankomatu ČSOB je zdarma. Za výběr z bankomatu jiné banky než ČSOB je účtován poplatek 40 Kč, stejně jako v případě České spořitelny. Při výběru z bankomatu v zahraničí je účtován poplatek 100 Kč. A Cash Advance je zpoplatněno 200 Kč. Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu je zdarma, stejně jako dotaz na zůstatek účtu v bankomatu ČSOB, v bankomatu jiné banky poplatek činí 25 Kč. Změna PIN pomocí vlastního bankomatu je zdarma, ale opětovné zaslání PIN poštou je zpoplatněno 90 Kč. V případě elektronického zasílání výpisů si ČSOB žádný poplatek neúčtuje, avšak při zasílání výpisu poštou je účtován poplatek 45 Kč. Při změně limitů Zlaté karty není účtován poplatek pouze v případě, kdy je tato změna provedena pomocí internetového bankovníctví. Při změně limitů na pobočce, obchodním místě nebo telefonicky činí poplatek 25 Kč. ČSOB také nabízí možnost sjednat si Cestovní pojištění a Pojištění ztráty a krádeže platební karty. Ani jedno pojištění však není v ceně Zlaté karty a klient si ho v případě zájmu musí dokoupit. V případě individuálního cestovního pojištění existují dvě varianty, a to varianty Classic za 560 Kč ročně a Extra za 1 410 Kč ročně. Pojištění ztráty a krádeže platební karty existují tři varianty, a to Basic za 135 Kč ročně, Classic za 390 Kč ročně a Extra za 800 Kč ročně. (Sazebník ČSOB pro fyzické osoby – občany, 2020)

Tabulka 3: Zlatá karta ČSOB

ČSOB	
Název karty	Zlatá karta MasterCard
Druh karty	Debetní
Karta zdarma v rámci vedení účtu	Premium Konto
Roční cena za poskytnutí debetní karty (v případě, že není součástí vedení účtu)	828 Kč
Výběr hotovosti	
Bankomat ČSOB	Zdarma

Bankomat jiné banky v ČR	40 Kč
Bankomat v zahraničí	100 Kč
Cash Advance – v ČR i v zahraničí	200 Kč
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu	Zdarma
Dotaz na zůstatek	
Bankomat ČSOB	Zdarma
Bankomat jiné banky	25 Kč
PIN	
Změna PIN v bankomatu ČSOB	Zdarma
Opětovné zaslání PIN poštou	90 Kč
Výpisy	
Zaslání výpisu elektronicky	Zdarma
Zaslání výpisu poštou	45 Kč
Změna limitu platební karty	
Prostřednictvím internetového bankovníctví	Zdarma
Na pobočce / obchodním místě / telefonicky	25 Kč
Doplňkové služby za poplatek	Cestovní pojištění – Classic: 560 Kč/rok, Extra: 1 410 Kč/rok Pojištění ztráty a krádeže platební karty – Basic: 135 Kč/rok, Classic: 390 Kč/rok, Extra: 800 Kč/rok

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sazebník ČSOB pro fyzické osoby – občany, 2020)

4.2.5 Komerční banka

Komerční banka je třetí největší bankou v České republice z hlediska počtu klientů, kterých v současné době má více než 1,6 milionů. Vznikla roku 1990 vyčleněním obchodní činnosti z bývalé Státní banky československé na území České republiky a roku 1992 byla transformována na akciovou společnost. V roce 2003 uvedla Komerční banka na trh první čipovou kartu dle standardů EMV v České republice a v prestižní anketě MasterCard Banka roku získala ocenění Nejdynamičtější a Nejdůvěryhodnější banka roku. Doposud Komerční

banka získala 7x ocenění Banka roku. Roku 2006 dokončila Komerční banka koupi zbývajících akcií společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna a vlastní tak 100 % společnosti. V roce 2015 Komerční banka jako první banka v České republice nabídla svým klientům zdarma nástroj Trusteer Rapport od IBM. Tento nástroj je zaměřený na ochranu proti specifickým hrozbám typu podvržených škodlivých stránek (phishing), škodlivých programů (malware) a na zamezení pokusů o zjištění hesel (keylogger), které cílí na uživatele internetového bankovníctví. V roce 2017 spustila Komerční banka platby mobilním telefonem prostřednictvím služby Google Pay a v roce 2019 i prostřednictvím služby Apple Pay.

Komerční banka svým klientům nabízí širokou škálu bankovních produktů a služeb i další specializované služby ve formě penzijního připojištění, stavebního spoření, spotřebitelských úvěrů, pojištění a další služby. Dále poskytuje svým klientům možnost využít 365 poboček a 776 bankomatů v ČR. Ve své nabídce má také různé platební karty. Z kreditních karet je to 4U karta, A karta, Lady karta, Viva karta a kreditní karta Platinum. Z debetních karet lze uvést kartu k běžnému účtu, kartu Platinum VISA, E-Card a také Zlatou kartu, která je porovnávána v této bakalářské práci se Zlatými kartami dalších tří bank. (Vše o KB, 2021)

Zlatou debetní kartu poskytuje Komerční banka zdarma v rámci účtu MůjÚčet GOLD (Tabulka 4). Měsíční poplatek za vedení tohoto účtu činí 169 Kč. V případě účtu TOP nabídka jsou zdarma až dvě Zlaté karty. Měsíční cena za tento účet je 490 Kč. Účet je možné mít i zdarma, a to v případě, kdy klient splní podmínky banky. Tedy když bude mít na účtu uloženo nejméně 1 500 000 Kč nebo když kreditní obrat za předchozí měsíc dosáhl alespoň 100 000 Kč nebo v případě, že výše hypotečního úvěru nebo úvěru ze stavebního spoření činí v celkové výši nejméně 5 000 000 Kč. Zdarma lze Zlatou kartu získat i u studentského účtu Konto G2.2, který je veden zdarma při poskytnutí Embosované G2 karty. V případě Zlaté karty je za vedení účtu měsíční poplatek 100 Kč. Zlatou kartu je možné si koupit i k jinému účtu. Pak roční cena za poskytnutí této karty činí 1 990 Kč. Zlatá karta Komerční banky má mnoho výhod, například v podobě výběru hotovosti z bankomatu, který je v ČR i kdekoli ve světě zdarma. (Sazebník KB pro občany, 2020b) Zpoplatněno je pouze Cash Advance, pro Českou republiku i zahraničí. Poplatek do 4. prosince 2020 činil 149 Kč. (Sazebník KB pro občany, 2020a) Od tohoto data došlo ke zdražení této služby na 200 Kč. (Sazebník KB pro občany, 2020b) Stejně tak došlo ke zdražení výpisu z účtu zasílaného

poštou z 5 Kč (Sazebník KB pro občany, 2020a) na 30 Kč též od 4. prosince 2020. Elektronické výpisy zůstaly zdarma. Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu je také jako u ostatních bank zdarma. Při dotazu na zůstatek účtu je účtován poplatek ve výši 25 Kč u jiného bankomatu než Komerční banky. U vlastního bankomatu se žádný poplatek neplatí. Změna PIN v bankomatu Komerční banky je zdarma stejně jako jeho opětovné zaslání poštou. V případě okamžité změny limitů karty přes Expresní linku KB se platí poplatek 29 Kč a při změně na pobočce se platí 99 Kč. Zdarma lze změnu limitů provést přes internetové bankovníctví MojeBanka nebo Mobilní banka. Ke Zlaté kartě poskytuje Komerční banka také doplňkové služby. Zdarma jsou Cestovní pojištění ke Zlatým kartám a Asistenční služba pro motoristy. (Sazebník KB pro občany, 2020b) V rámci cestovního pojištění jsou pojištěny léčebné výlohy pro držitele karty, partnera/partnerku a dítě až do výše 2 500 000 Kč. (Cestovní pojištění ke Zlatým kartám, 2018) Držitel Zlaté karty MasterCard má také možnost využívat zvýhodněný vstup do letištních salonků MasterCard v Praze, Vídni a Bratislavě. Dále si lze ke kartě též sjednat Pojištění karet Merlin za 348 Kč ročně. (Sazebník KB pro občany, 2020b)

Tabulka 4: Zlatá karta Komerční banky

Komerční banka	
Název karty	Zlatá karta
Druh karty	Debetní
Karta zdarma v rámci vedení účtu	MůjÚčet GOLD, TOP nabídka, Konto G2.2
Roční cena za poskytnutí debetní karty (v případě, že není součástí vedení účtu)	1 990 Kč
Výběr hotovosti	
Bankomat Komerční banky	Zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	Zdarma
Bankomat v zahraničí	Zdarma
Cash Advance – v ČR i v zahraničí	200 Kč
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu	Zdarma
Dotaz na zůstatek	
Bankomat Komerční banky	Zdarma
Bankomat jiné banky	25 Kč

PIN	
Změna PIN v bankomatu Komerční banky	Zdarma
Opětovné zaslání PIN poštou	Zdarma
Výpisy	
Zaslání výpisu elektronicky	Zdarma
Zaslání výpisu poštou	30 Kč
Změna limitu platební karty	
Prostřednictvím internetového bankovníctví	Zdarma
Na pobočce / telefonicky	29 Kč ¹⁾
	99 Kč ²⁾
Doplňkové služby zdarma / za poplatek	Cestovní pojištění ke zlatým kartám, Asistenční služba pro motoristy – zdarma Pojištění karet Merlin – 348 Kč/rok

¹⁾ přes Expresní linku

²⁾ na pobočce

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sazebník KB pro občany, 2020b)

4.2.6 MONETA Money Bank

Čtvrtou největší bankou podle počtu klientů v České republice je MONETA Money Bank. Jejich počet činí téměř jeden milion. Banka byla založena v roce 1998 jako GE Capital Bank. V roce 2005 prošla General Electric (GE) kompletní změnou vizualizace značky a z banky GE Capital Bank se stala GE Money Bank. V roce 2016, po rozhodnutí společnosti GE prodat všechny své finanční divize, vstupuje česká GE Money Bank na burzu a stává se ryze českou bankou s názvem MONETA Money Bank. (O nás, 2021)

Banka provozuje 160 poboček a více než 550 bankomatů. Klienti MONETY Money Bank mohou využít bezkontaktní platbu mobilem prostřednictvím Google Pay nebo Apple Pay a bezkontaktní platbu hodinkami pomocí Garmin Pay nebo Fitbit Pay. Banka poskytuje různé služby včetně úvěrů, hypoték, stavebního spoření a další služby. Z platebních karet nabízí například kreditní kartu Smart, Debetní kartu Standard, Cizoměnovou kartu a v neposlední řadě také Gold kartu.

Debetní Gold karta od MONETY Money Bank je vydávána ke Kontu Genius Gold zdarma (Tabulka 5). Za vedení tohoto účtu je poplatek 469 Kč měsíčně. V případě měsíčního příjmu klienta na účet od 35 000 Kč činí poplatek za účet pouze 169 Kč měsíčně. Pokud má klient na účtu uložený alespoň 1 000 000 Kč, je účet veden zdarma. Ke kontu lze mít až dvě karty, a to Standard kartu nebo Gold kartu, od každého typu karty maximálně 1 kus. Gold kartu je také možné si koupit, cena za její vedení pak činí 169 Kč měsíčně (2 028 Kč ročně). Její držitel může využívat výběru hotovosti ze všech bankomatů v České republice i v zahraničí zdarma. Cash Advance je na rozdíl od ostatních bank také zdarma. Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu je i u této banky zdarma. Za dotaz na zůstatek u bankomatu MONETA Money Bank není účtován žádný poplatek, u jiného bankomatu poplatek činí 30 Kč. Změna PIN je u vlastního bankomatu zdarma. Opětné zaslání PIN poštou je zpoplatněno 35 Kč. Stejně jako u ostatních bank jsou elektronické výpisy zasílány zdarma. V případě výpisu z účtu zasílaného poštou je účtován poplatek 30 Kč. Změna limitů Gold karty je pomocí internetového bankovníctví i prostřednictvím obchodního místa zdarma. Jako doplňkové služby zdarma ke Gold kartě poskytuje MONETA Money Bank Pojištění platební karty a osobních věcí, Cestovní pojištění (Sazebník poplatků za produkty a služby pro fyzické osoby nepodnikatele, 2020) s pojištěním léčebných výloh v zahraničí do 10 000 000 Kč (Cestovní pojištění, 2020), pojistný program Komfort, rodinný program a členství v programu Priority Pass. V rámci tohoto programu je možný i vstup do letištních salonků Priority Pass, který je však zpoplatněn 32 USD plus DPH. (Sazebník poplatků za produkty a služby pro fyzické osoby nepodnikatele, 2020) Držitel Zlaté karty je také členem věrnostního programu bene+ gold, v rámci kterého jsou poskytovány určitá procenta zpět z nákupu při platbě kartou v partnerské síti bene+ a bene+ gold. (Platební karty, 2021)

Tabulka 5: Zlatá karta MONETY Money Bank

MONETA Money Bank	
Název karty	Gold karta
Druh karty	Debetní
Karta zdarma v rámci vedení účtu	Konto Genius Gold
Roční cena za poskytnutí debetní karty (v případě, že není součástí vedení účtu)	2 028 Kč
Výběr hotovosti	
Bankomat MONETA Money Bank	Zdarma

Bankomat jiné banky v ČR	Zdarma
Bankomat v zahraničí	Zdarma
Cash Advance – v ČR i v zahraničí	Zdarma
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu	Zdarma
Dotaz na zůstatek	
Bankomat MONETA Money Bank	Zdarma
Bankomat jiné banky	30 Kč
PIN	
Změna PIN v bankomatu MONETA Money Bank	Zdarma
Opětovné zaslání PIN poštou	35 Kč
Výpisy	
Zaslání výpisu elektronicky	Zdarma
Zaslání výpisu poštou	30 Kč
Změna limitu platební karty	
Prostřednictvím internetového bankovníctví	Zdarma
Na obchodním místě	Zdarma
Doplňkové služby zdarma	Pojištění platební karty a osobních věcí, Cestovní pojištění, pojistný program Komfort, rodinný program, Členství v programu Priority Pass

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sazebník poplatků za produkty a služby pro fyzické osoby nepodnikatele, 2020)

4.2.7 Srovnání Zlatých karet v rámci jednotlivých bank

Všechny z výše uvedených bank, tedy Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka i MONETA Money Bank, poskytují svým klientům možnost vlastnit Zlatou kartu. Každá z nich však za trochu odlišných podmínek a poplatků (Tabulka 6).

Všechny Zlaté karty, které tyto banky nabízejí jsou debetní a jsou v rámci daného účtu zdarma. V případě ČSOB, Komerční banky a MONETY Money Bank je možné získat Zlatou kartu i k jinému účtu, než v rámci kterého ji banka nabízí. V tomto případě je

poskytnutí karty za poplatek. Nejnižší roční poplatek za poskytnutí Zlaté karty účtuje ČSOB (828 Kč), dále následuje Komerční banka (1 990 Kč) a nejdražší je Zlatá karta u MONETY Money Bank s ročním poplatkem 2 028 Kč. Česká spořitelna poskytuje Zlatou kartu pouze na žádost klienta. Karta je pak zdarma v rámci Plus účtu. Rozdílné poplatky si banky účtují i za vedení daného účtu a v případě splnění podmínek banky je možné mít tyto účty i zdarma. Výběr hotovosti z bankomatu poskytují v České republice v bankomatu dané banky i jiné banky a v zahraničí zdarma Komerční banka a MONETA Money Bank. Česká spořitelna a ČSOB poskytují v rámci ČR zdarma pouze výběry z vlastního bankomatu. Výběry z jiného bankomatu v ČR jsou v případě obou bank zpoplatněny 40 Kč. Výběry hotovosti v zahraničí jsou u České spořitelny zdarma pouze u bankomatů skupiny Erste, v ostatních případech je účtován poplatek. U ČSOB jsou výběry v zahraničí zpoplatněny 100 Kč. Tato výše poplatků není pro fiktivního klienta, který jezdí často na služební cesty do zahraničí příliš výhodná. Zpoplatněný Cash Advance nemá u Zlaté karty pouze MONETA Money Bank. Částka 40 Kč/125 Kč je účtována u České spořitelny. Nejdražší je využití Cash Advance u ČSOB a Komerční banky, které si za něj účtují 200 Kč.

Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu je u všech čtyř bank zdarma. Stejně tak dotaz na zůstatek účtu v bankomatu dané banky. V bankomatu jiné banky je účtován poplatek, který činí od 20 Kč u České spořitelny, přes 25 Kč u ČSOB a Komerční banky k 30 Kč u MONETY Money Bank. Možnost změny PIN u Zlaté karty je u všech čtyř bank v jejich vlastním bankomatu zdarma. V případě potřeby opětovného zaslání PIN poštou, např. když klient PIN zapomene, je zdarma pouze u Komerční banky. Česká spořitelna si za tuto službu účtuje 30 Kč a MONETA Money Bank si účtuje 35 Kč. Nejdražší je poskytnutí této služby od ČSOB, která si účtuje 90 Kč. Při elektronickém zaslání výpisů si banky žádný poplatek neúčtují. Avšak v případě zaslání výpisů poštou si poplatek účtují všechny banky. Stejný poplatek ve výši 30 Kč si účtují Česká spořitelna, Komerční banka a MONETA Money Bank. Nejdražší je opět ČSOB s 45 Kč. Držitel karty může dle potřeby také upravovat limity Zlaté karty. Při změně limitu provedeného prostřednictvím internetového bankovníctví není účtován žádný poplatek. Zdarma je možné změnu provést na obchodním místě pouze u MONETY Money Bank. ČSOB si účtuje poplatek ve výši 25 Kč. U Komerční banky je okamžitá změna limitů karty zpoplatněna 29 Kč v případě změny přes Expresní linku a při změně na pobočce se platí 99 Kč. Nejdražší je poskytnutí této služby u České

spořitelny, kdy je účtován poplatek 100 Kč ať je změna provedena na pobočce nebo prostřednictvím informační linky.

Ke Zlatým kartám nabízejí všechny čtyři banky i různé doplňkové služby, a to buď zdarma nebo za určitý poplatek. Nejčastěji jde o cestovní pojištění, pojištění karet apod. Česká spořitelna ani ČSOB neposkytují ke Zlaté kartě žádné doplňkové služby zdarma. U obou bank je však možné sjednat si cestovní pojištění a pojištění platební karty v různých variantách za poplatek. Komerční banka poskytuje jako doplňkovou službu nadstandardní cestovní pojištění ke Zlatým kartám a asistenční službu pro motoristy zdarma. Za poplatek 348 Kč ročně nabízí možnost sjednat si pojištění karet Merlin. MONETA Money Bank poskytuje v rámci doplňkových služeb zdarma pojištění platební karty a osobních věcí, cestovní pojištění, pojistný program Komfort, rodinný program a členství v Priority Pass, což je program pro využití letištních VIP salónek po celém světě. Držitel má členství zdarma, za vstup do salónku ale musí uhradit ekvivalent 32 USD plus DPH v Kč dle platného kurzu. Držitel karty se také stává členem věrnostního programu bene+ gold, kde získá určité slevy při platbě kartou v partnerské síti bene+ a bene+ gold.

Zlatá karta má určitě své výhody. Poskytují ji všechny čtyři banky, avšak s různými poplatky a doplňkovými službami. Pro fiktivního klienta, který často jezdí do zahraničí na služební cesty, není příliš vhodná Zlatá karta od České spořitelny, především vzhledem k poplatkům, které si banka účtuje za výběr hotovosti jak z jiných bankomatů v České republice, tak k poměrně vysokým poplatkům v zahraničí. A ani další poplatky nejsou v porovnání s ostatními bankami příliš příznivé. Nepříliš výhodná je pro fiktivního klienta i Zlatá karta MasterCard od ČSOB též z důvodu vysokých poplatků za výběr hotovosti z bankomatu především v zahraničí. Nevýhodná je i relativně vysoká cena ostatních poplatků ve srovnání s ostatními bankami, především s Komerční bankou a MONETOU Money Bank. Výhodná je zde ale nízká roční cena za vedení karty.

Na podobné úrovni je Zlatá karta od Komerční banky a Gold karta od MONETY Money Bank. Obě banky poskytují Zlatou kartu i účet k ní za dostupných podmínek pro fiktivního klienta. Měsíční cena za MůjÚčet GOLD u Komerční banky činí 169 Kč. Za Konto Genius Gold si MONETA Money Bank účtuje měsíčně 469 Kč, ale jelikož fiktivní klient splňuje podmínku, že jeho čistý měsíční příjem přesahuje 35 000 Kč je cena za vedení účtu nižší

a činí také 169 Kč jako u Komerční banky. Roční cena za poskytnutí Zlaté karty v případě, kdy by nebyla součástí daného účtu je o 38 Kč nižší u Komerční banky oproti MONETA Money Bank. Výběry z bankomatu jsou u obou bank v České republice i v zahraničí zdarma. MONETA Money Bank poskytuje zdarma i Cash Advance, na rozdíl od Komerční banky, u které je zpoplatněn 200 Kč. Výše poplatků u dalších služeb je u obou bank téměř totožná. Banky se o něco více liší v doplňkových službách poskytovaných ke Zlaté kartě. Třeba v případě, kdy Komerční banka nabízí pojištění platebních karet za poplatek ve výši 348 Kč ročně a MONETA Money Bank poskytuje pojištění platebních karet a osobních věcí ke Gold kartě zdarma. Obě banky poskytují zdarma cestovní pojištění. Komerční banka poskytuje zdarma i asistenční službu pro motoristy. MONETA Money Bank poskytuje jako další doplňkové služby pojistný program Komfort, rodinný program a členství v programu Priority Pass.

Ze zpracované analýzy vyplývá, že pro potřeby fiktivního klienta je nejvýhodnější zvolit Zlatou kartu od MONETA Money Bank z důvodu rozsáhlejších doplňkových služeb ke kartě, v rámci, kterých je zdarma i pojištění platební karty a osobních věcí oproti Komerční bance, která má tuto službu za poplatek. V případě snížení příjmů zasílaných měsíčně na účet klienta pod 35 000 Kč je vhodnější zvolit Zlatou kartu od Komerční banky, vzhledem k výraznému zvýšení poplatku o 300 Kč měsíčně za vedení Konta Genius Gold u MONETA Money Bank.

Tabulka 6: Srovnání Zlatých karet u jednotlivých bank

	Česká spořitelna	ČSOB	Komerční banka	MONETA Money Bank
Název karty	Gold	Zlatá karta MasterCard	Zlatá karta	Gold karta
Druh karty	Debetní	Debetní	Debetní	Debetní
Karta zdarma v rámci vedení účtu	Plus účet	Premium Konto	MůjÚčet GOLD, TOP nabídka, Konto G2.2	Konto Genius Gold

Roční cena za poskytnutí debetní karty (v případě, že není součástí vedení účtu)	-----	828 Kč	1 990 Kč	2 028 Kč
Výběr hotovosti				
Bankomat dané banky	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	40 Kč	40 Kč	Zdarma	Zdarma
Bankomat v zahraničí	Zdarma ¹⁾	100 Kč	Zdarma	Zdarma
	40 Kč ²⁾			
	125 Kč ³⁾			
Cash Advance – v ČR i v zahraničí	40 Kč ⁴⁾	200 Kč	200 Kč	Zdarma
	125 Kč ⁵⁾			
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Dotaz na zůstatek				
Bankomat dané banky	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Bankomat jiné banky	20 Kč	25 Kč	25 Kč	30 Kč
PIN				
Změna PIN v bankomatu dané banky	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Opětovné zaslání PIN poštou	30 Kč	90 Kč	Zdarma	35 Kč
Výpisy				
Zaslání výpisu elektronicky	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma

Zaslání výpisu poštou	30 Kč	45 Kč	30 Kč	30 Kč
Změna limitu platební karty				
Prostřednictvím internetového bankovníctví	Zdarma	Zdarma	Zdarma	Zdarma
Na pobočce / obchodním místě / telefonicky	100 Kč	25 Kč	29 Kč ⁶⁾	Zdarma
			99 Kč ⁷⁾	
Doplňkové služby zdarma / za poplatek	Cestovní pojištění, Pojištění osobních věcí a karet – za poplatek	Cestovní pojištění, Pojištění ztráty a krádeže platební karty – za poplatek	Cestovní pojištění ke Zlatým kartám, Asistenční služba pro motoristy – zdarma Pojištění karet Merlin – za poplatek	Pojištění platební karty a osobních věcí, Cestovní pojištění, pojistný program Komfort, rodinný program, Členství v programu Priority Pass – zdarma

¹⁾ Bankomat Skupiny Erste v zahraničí

²⁾ Bankomat jiné banky v zahraničí v eurech

³⁾ Bankomat jiné banky v zahraničí

⁴⁾ v ČR a v zahraničí v EUR

⁵⁾ v zahraničí

⁶⁾ přes Expresní linku

⁷⁾ na pobočce

Zdroj: Vlastní zpracování dle sazebníků jednotlivých bank

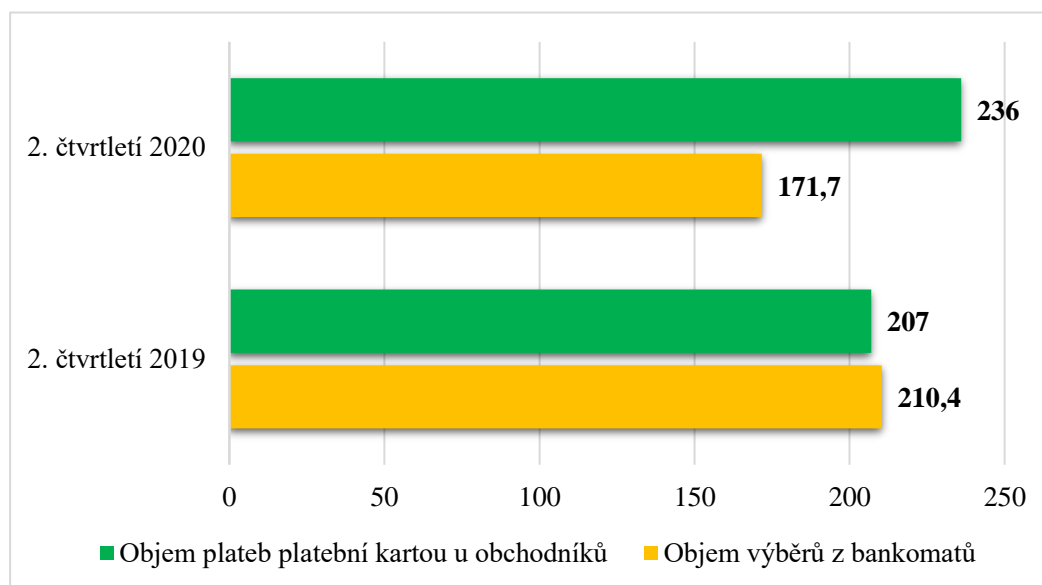
4.3 Vliv pandemie Covid-19 na používání platebních karet v České republice

Příchod pandemie Covid-19 velmi ovlivnil celý svět a Česká republika není výjimkou. Veškerá restriktivní opatření v souvislosti s nouzovým stavem negativně zasáhla celou ekonomiku státu, ale zároveň přispěla k výraznému oživení trhu s platebními kartami a napomohla dynamickému rozvoji bezkontaktního způsobu placení.

Pandemií bylo ovlivněno již první čtvrtletí roku 2020 včetně trhu s platebními kartami. Na jedné straně došlo ke snížení počtu i objemů transakcí v kamenných obchodech, a to především v březnu 2020. Na druhé straně rostly počty i objemy transakcí v oblasti e-commerce. Například vzrostl počet transakcí v internetových obchodech z 30,7 milionů v 1. čtvrtletí 2019 na 41,3 milionů transakcí v 1. čtvrtletí roku 2020, což je nárůst o více než 10,5 milionů transakcí za rok. (Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu v prvním čtvrtletí 2020, 2020)

I druhé čtvrtletí roku 2020 bylo silně ovlivněné pandemií Covid-19. V důsledku uzavřených hranic nastal propad v oblasti ubytovacích služeb a služeb turistického odvětví soustředěného na zahraniční turisty. Dynamický růst však nastal v používání bezkontaktních platebních karet, jak v běžných obchodech, tak na internetu u domácích i zahraničních e-shopů. A tak i v tomto čtvrtletí významně rostly počty i objemy bezhotovostních transakcí. Z toho je zřejmé, že platební karty nebo mobilní zařízení využívá na úkor hotovosti stále více Čechů, a to jak v maloobchodní síti, tak v e-shopech. Obliba bezhotovostních plateb stoupá i u konzervativnější části populace, která dříve používala výhradně hotovost. (Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu ve druhém čtvrtletí 2020, 2020) Vliv pandemie Covid-19 je patrný i z grafu 10, kdy ve druhém čtvrtletí 2019 převažoval objem výběrů z bankomatů nad objemem plateb uskutečněných platební kartou u obchodníků a o rok později během pandemie se podstatně zvýšil objem plateb platební kartou a došlo k výraznému propadu objemu vybrané hotovosti z bankomatů. Tato situace nastala zejména z důvodu doporučení vlády ke zpomalení šíření pandemie koronaviru, kdy je bezpečnější používat spíše bezkontaktní nástroje pro placení. Dalším důvodem je uzavření většiny kamenných obchodů, takže lidé hotovost v podstatě nepotřebovali.

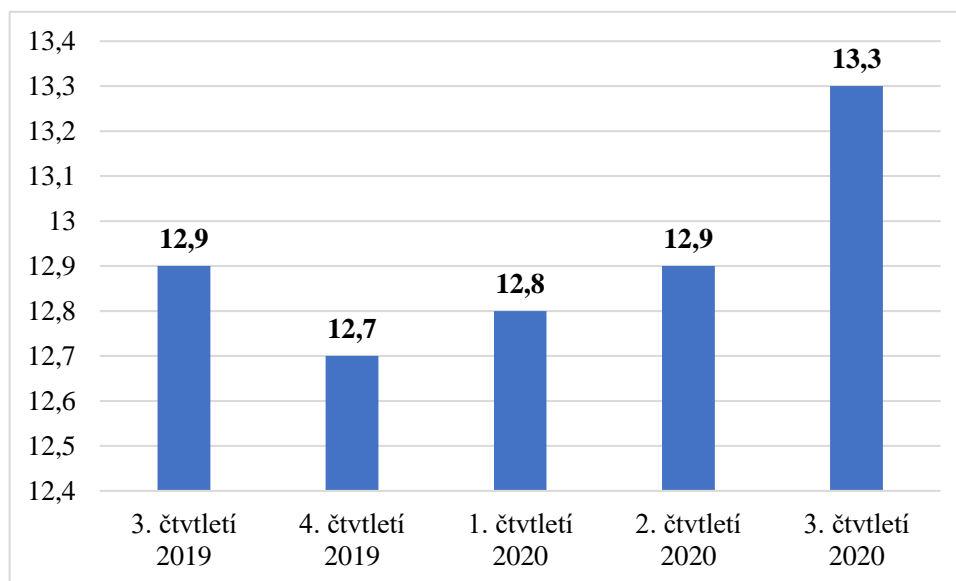
Graf 10: Vliv pandemie na objem plateb kartou a výběrů z bankomatů (mld. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Třetí čtvrtletí roku 2020 lze charakterizovat určitým oživením v důsledku rozvolnění pravidel a restrikcí v souvislosti s pandemií. Stále je však zřejmý transakční propad v oblasti ubytovacích služeb, služeb gastronomie a služeb turistického odvětví zaměřeného na zahraniční turisty. I nadále roste při placení využívání platebních karet, mobilů a také hodinek a náramků podporujících NFC platby. V kontextu s rostoucí technologickou vzdělaností společnosti lze též předpokládat, že i nadále bude platební karty a jiná zařízení podporující NFC platby využívat k bezhotovostním platbám stále více Čechů. Po rozvolnění restrikcí dále rostly počty i objemy bezhotovostních transakcí v oblasti maloobchodu i e-commerce. (Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu ve třetím čtvrtletí 2020, 2020) Oproti předchozím čtvrtletím vzrostl v tomto čtvrtletí rychleji i počet vydaných karet (Graf 11). V předchozích čtvrtletích vzrostl nebo se snížil počet vydaných karet o 0,1 příp. 0,2 milion kusů. Ve třetím čtvrtletí 2020 však nárůst činil 0,4 milionů kusů vydaných karet oproti předchozímu čtvrtletí, (Statistiky SBK, c2009-2021) což dokazuje zvýšený zájem Čechů o bezhotovostní platby prostřednictvím platebních karet.

Graf 11: Vývoj počtu platebních karet před a během pandemie Covid-19 (mil. ks)

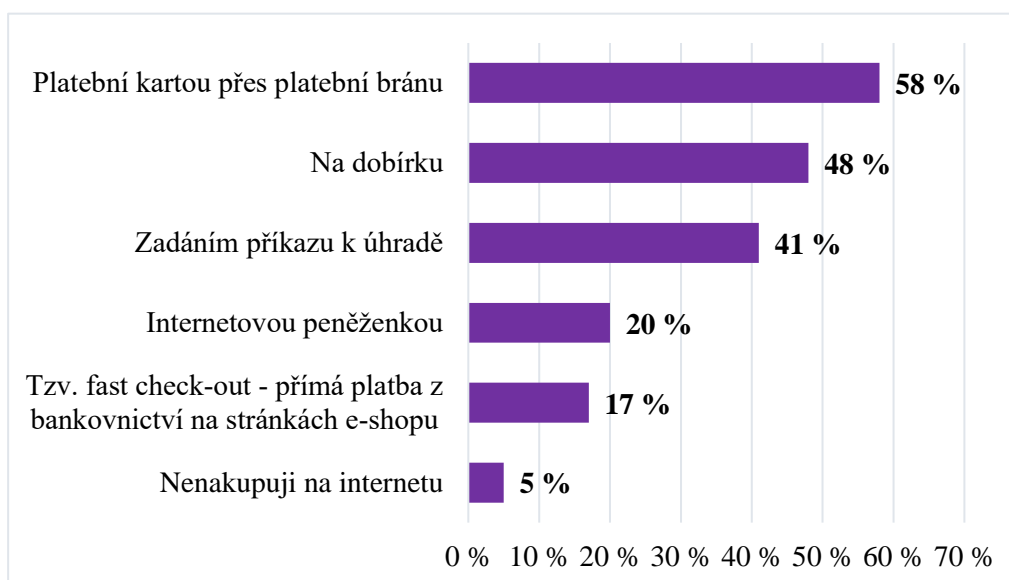
Zdroj: Vlastní zpracování dle SBK (Statistiky SBK, c2009-2021)

Vlivem pandemie a znovu zavedených státních opatření bylo významně ovlivněno i poslední čtvrtletí roku 2020, ve kterém lze i nadále pozorovat častější a intenzivnější používání platebních karet a dalších elektronických zařízení oproti hotovosti. Dynamický růst lze též zaznamenat v používání karet při platbách na internetu. Objem těchto transakcí se oproti čtvrtému čtvrtletí roku 2019 zvýšil o 70 % z 37,7 miliard Kč na 64,1 miliard Kč. Vzhledem k rozvoji v oblasti platebních karet, který v důsledku pandemie Covid-19 nastal, lze předpokládat, že platební karty a další zařízení bude i v budoucnosti využívat stále více Čechů. (Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu za rok 2020, 2021)

Z průzkumu České bankovní asociace z května 2020 na téma „Češi a platební styk v době koronavirové“, kterého se zúčastnilo 1 100 respondentů starších 18 let vyplynulo, že více než třetina (35 %) Čechů začala během pandemie Covid-19 upřednostňovat bezkontaktní způsob placení. S ohledem na pandemii se změnilo také nákupní chování lidí. Z důvodu uzavření kamenných obchodů a omezení pohybu začali Češi (20 %) častěji nakupovat na internetu a 6 % Čechů začalo na internetu nakupovat i zboží, které předtím na internetu nekupovali jako např. jídlo, léky apod. Kvůli pandemii začali na internetu nakupovat i lidé (3 %), kteří na internetu dříve nenakupovali. Téměř pětina lidí (18 %) začala z důvodu

pandemie upřednostňovat na internetu placení platební kartou. Češi volí v současnosti platbu kartou přes platební bránu v 58 případech ze sta (Graf 12), čímž došlo k nárůstu o 4 % oproti roku 2019 (54 %). Naproti tomu se snížila platba na dobírku o 5 % z 53 % v roce 2019 na 48 % v roce 2020, kterou využívají spíše starší lidé. Snížilo se také o 9 % zadávání příkazů k úhradě z 50 % v roce 2019 na současných 41 %. Čtvrtina Čechů také přestala kvůli koronaviru vybírat hotovost z bankomatů. 20 % lidí z důvodu, že hotovost prostě nepotřebovali a 5 % protože se báli přenosu viru prostřednictvím bankovek. (Češi a platební styk 2020, 2020)

Graf 12: Způsob placení při nákupu na internetu

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČBA (Češi a platební styk 2020, 2020)

5. Výsledky

Vlastní práce se skládá ze tří částí. Nejprve je zkoumán platebních karet v průběhu let. Rozvoj platebních karet v České republice začal po pádu železné opony v roce 1989. Zájem o ně rychle rostl a v roce 2011 byla poprvé překročena hranice 10 milionů vydaných karet. Počet debetních karet z celkového počtu se během let výrazně neměnil a stále se pohybuje okolo 80 %. Rostl také počet bankomatů. Od roku 2000 do roku 2019 se zvýšil více než 3,5krát. Velký vliv na rozšiřování plateb kartou měl příchod mezinárodních obchodních řetězců do České republiky. V souvislosti s tím rostl dynamicky také počet platebních terminálů. Zvyšoval se též počet obchodníků, kteří přijímali platební karty. Jejich počet za posledních 19 let vzrostl téměř 6krát. Rostl i počet internetových obchodů akceptujících platební karty, který se od roku 2011 do roku 2019 více než ztrojnásobil. Významným rokem byl rok 2011, kdy byla úspěšně otestována technologie bezkontaktních a mobilních plateb. O dva roky později byla spuštěna první aplikace pro mobilní platby s názvem MasterCard Mobile. Češi si velmi oblíbili bezkontaktní platby a v současnosti je více než 84 % plateb prováděno bezkontaktně. Pro bezkontaktní platby jsou důležité pokladny, které zvládnou platby pomocí NFC zařízení přijmout. Těchto pokladen je v České republice již více než 200 000 kusů. Rekordní byl i rok 2019, kdy byl poprvé v historii platebních karet v České republice objem finančních prostředků bezhotovostních plateb provedených kartami vyšší než objem výběrů hotovosti z bankomatů. V současné době roste obliba plateb pomocí mobilního telefonu, kterým běžně platí 12 % Čechů a také plateb nositelnou elektronikou, mezi níž se řadí např. chytré hodinky, které používají přibližně 3 % populace. Nejvyužívanější však stále zůstává platba debetní kartou, kterou platí 77 % Čechů.

Ve druhé části vlastní práce jsou porovnávány Zlaté karty, které jsou nabízeny čtyřmi největšími českými bankami. Karty jsou hodnoceny dle poplatků, které si za jejich používání banky účtují a dále z hlediska doplňkových služeb poskytovaných ke Zlatým kartám. Výsledkem je doporučení nejvhodnější Zlaté karty pro fiktivního klienta, který byl definován jako muž ve věku 45 let, pracující ve firmě XY jako manažer, který často jezdí na služební cesty do zahraničí. Jeho čistá měsíční mzda činí 45 000 Kč. Všechny výdaje si hradí sám a po návratu předkládá jejich vyúčtování firmě. Klient proto požaduje Zlatou kartu s nízkými poplatky především při výběrech hotovosti z bankomatu a s cestovním pojištěním a pojištěním platební karty zdarma v rámci poskytnuté karty. Analýzou bylo zjištěno, že pro

fiktivního klienta je nejvýhodnější Zlatá karta od MONETY Money Bank, protože z vybraných bank nabízí ve většině případů nejnižší poplatky či jsou některé služby, včetně doplňkových, poskytovány zdarma.

Na druhém místě je Zlatá karta od Komerční banky. Tato karta je srovnatelná se Zlatou kartou od MONETY Money Bank s rozdílem především v doplňkových službách, kdy oproti MONETĚ Money Bank nabízí Komerční banka Pojištění karet za poplatek 348 Kč ročně. Zdarma ke Zlaté kartě nabízí Komerční banka Cestovní pojištění a Asistenční službu pro motoristy. MONETA Money Bank poskytuje ke Zlaté kartě zdarma Pojištění platební karty a osobních věcí, Cestovní pojištění, pojistný program Komfort, rodinný program a členství v programu Priority Pass. V případě snížení čisté měsíční mzdy fiktivního klienta pod 35 000 Kč, by se zvýšil poplatek za vedení Konta Genius Gold ke Zlaté kartě u MONETY Money Bank na 469 Kč oproti původním 169 Kč měsíčně a bylo by na zvážení klienta, zda platit vyšší poplatek za vedení účtu u MONETY Money Bank a využívat všech uvedených doplňkových služeb nebo zda platit nižší částku (169 Kč měsíčně) za vedení účtu u Komerční banky a připlatit si za pojištění karty, pokud by ho klient vyžadoval. Při častých cestách do zahraničí by však bylo výhodné mít pojištění karet sjednané.

Na třetím a čtvrtém místě jsou Zlaté karty od České spořitelny a ČSOB, u kterých jsou poplatky v obdobné nebo větší výši než u předchozích dvou bank, ale na rozdíl od nich ani žádné doplňkové služby zdarma, ale pouze za poplatek.

Vliv pandemie Covid-19 na používání platebních karet v České republice zkoumá třetí část vlastní bakalářské práce. Příchod pandemie ovlivnil již první čtvrtletí roku 2020, kdy došlo především v březnu k propadu počtu i objemu transakcí platebními kartami v kamenných obchodech v důsledku rozšíření koronaviru v České republice. Naproti tomu došlo k výraznému nárůstu transakcí v e-shopech, který oproti 1. čtvrtletí 2019 vzrostl o více než 10 milionů transakcí. Pandemie výrazně ovlivnila i druhé čtvrtletí roku 2020, kdy oproti druhému čtvrtletí předcházejícího roku výrazně poklesl objem výběrů hotovosti z bankomatu a stoupl objem plateb prostřednictvím platební karty. Ve třetím čtvrtletí lze sledovat výrazný nárůst vydaných karet o více než 400 000 kusů oproti přechozímu čtvrtletí, který svědčí o vyšším zájmu Čechů platit bezhotovostně, což potvrzuje i průzkum ČBA, ze kterého vyplynulo, že více než třetina Čechů začala během coronavirové pandemie dávat

přednost bezkontaktním platbám. Pětina Čechů také začala upřednostňovat častější nakupování v e-shopech, při kterém platí nejčastěji (58 %) platební kartou přes platební bránu. Oproti předchozímu roku se také snížila platba na dobírku o 5 %. Pokračováním pandemie a státních restrikcí byl významně ovlivněn i závěr roku 2020, ve kterém byl o 70 % vyšší objem transakcí platebními kartami na internetu než v posledním čtvrtletí 2019.

6. Závěr

Platební karty vznikly na počátku 20. století. Za tuto dobu prošly výraznými změnami od karet vyráběných z plechu až k dnešním plastovým kartám, které ve většině případů fungují na základě bezkontaktní technologie. Tato technologie se stala velmi oblíbenou a dnes je již 95 % platebních karet bezkontaktních. Díky technologickému pokroku, který umožnil další vývoj v oblasti placení, si Češi také oblíbili bezkontaktní platbu chytrým telefonem, kterým v současnosti platí 12 % obyvatel ČR a chytrými hodinkami, kterými jsou prováděny 3 % všech bezhotovostních transakcí.

Bakalářská práce se skládá z teoretické části a vlastní práce. Teoretická část bakalářské práce definuje na základě odborné literatury základní pojmy z oblasti platebních karet, zdůrazňuje úlohu monetární politiky České národní banky, zabývá se historií vzniku peněz jako prostředku směny a vývojem platebních karet od jejich vzniku v roce 1914. Literární rešerše dále popisuje druhy platebních karet dle různých hledisek. Nejznámější je členění na karty debetní, kreditní a charge karty. Následně jsou definovány náležitosti a ochranné prvky platebních karet, jejich funkce a zásady bezpečného používání, včetně zavedení nové směrnice PSD2 Evropskou unií, která vznikla pro zvýšení bezpečnosti při platbách platebními kartami pomocí tzv. silného ověření zákazníka. Dále je teoretická část práce věnována výhodám a nevýhodám platebních karet a internetovému bankovníctví. Závěr této části je věnován novým trendům v oblasti placení a platebních karet jako je platba mobilním telefonem, chytrými hodinkami, náramky či chytrými prsteny, které podporují NFC technologii pro bezdrátovou komunikaci. V těchto zařízeních je platební karta pouze elektronicky nahrána a při placení jejich prostřednictvím není potřeba její fyzická přítomnost. Poslední kapitola teoretické části práce je zaměřena na předpokládaný budoucí vývoj placení např. pomocí čipu implantovaného v ruce či zašitého do rukávu oděvu.

Vlastní práce je rozdělena do tří částí. Nejprve je zkoumán rozvoj a uplatnění platebních karet v České republice. Jejich počet od roku 1988, kdy byla v Československu vydána první platební karta, dynamicky rostl až na 12,7 milionů platebních karet vydaných v roce 2019. Podobně rostl i počet bankomatů, provozoven akceptujících platební karty i počet platebních terminálů, který v roce 2009 poprvé převýšil počet provozoven. V České republice je vydáváno nejvíce karet debetních. Karet kreditních a charge karet je vydáváno pouze 20 %

z celkového počtu platebních karet. Již v roce 2015 byla Česká republika na prvním místě v Evropě v podílu používání bezkontaktních plateb u obchodníků. V roce 2019 tento podíl činil 84,6 % bezkontaktních plateb z celkového počtu transakcí.

Ve druhé části vlastní práce byl zpracováván hlavní cíl bakalářské práce, který spočívá v porovnání Zlatých karet v rámci čtyř největších bank v České republice s následným doporučením nejvhodnější Zlaté karty pro fiktivního klienta. Nejprve byla popsána Zlatá karta u každé z bank, tj. České spořitelny, ČSOB, Komerční banky a MONETY Money Bank z hlediska poplatků a doplňkových služeb, které banky ke kartě nabízejí. Nejčastěji se jedná o cestovní pojištění a pojištění platební karty. Následně byla provedena komparace Zlatých karet, ze které vyplynulo, že pro potřeby fiktivního klienta je nejvhodnější Gold karta od MONETY Money Bank jak z hlediska výše poplatků, tak dle zdarma poskytovaných doplňkových služeb. V případě výrazného snížení příjmů fiktivního klienta, by byla výhodnější Zlatá karta od Komerční banky z důvodu zvýšení poplatků za vedení účtu u MONETY Money Bank.

Na závěr praktické části bylo zkoumáno, jak pandemie Covid-19 ovlivnila četnost používání platebních karet. Není pochyb, že pandemie negativně ovlivnila celosvětovou ekonomiku. Oproti tomu oblast bezhotovostních platebních technologií byla pandemií ovlivněna pozitivně. Vzhledem ke státním restriktivním opatřením, která omezovala pohyb osob a otevírací dobu kamenných obchodů, začali lidé mnohem více využívat bezhotovostní způsob placení. Nastal výrazný rozvoj ve využívání bezkontaktních platebních nástrojů ve formě bezkontaktních platebních karet, plateb mobilním telefonem prostřednictvím Google Pay a Apple Pay či chytrými hodinkami pomocí Garmin Pay a Fitbit Pay. Pozitivní je také skutečnost, že mnoho seniorů, kteří dříve platili přednostně v hotovosti, začalo využívat platební karty, naučilo se využívat internetové bankovníctví a další moderní technologie.

Závěrem lze konstatovat, že oblast platebních transakcí prostřednictvím platebních karet se i nadále slibně rozvíjí a jejich význam roste. Mnoho lidí již dnes platí častěji prostřednictvím platební karty než hotovostí. K rozvoji platebních karet výrazně přispěla i coronavirová pandemie, během které začali bezkontaktně platit i senioři. Platební karty určitě ve střednědobé budoucnosti nezaniknou, ale lze očekávat, že budou postupně nahrazovány modernějšími způsoby placení.

7. Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Dana STARÁ, 2014. *Makroekonomie - teorie a praxe*. První vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-492-3.

BURDA, Karel, 2019. *Kryptografie okolo nás*. První vydání. Praha: CZ.NIC, z.s. p.o. CZ.NIC. ISBN 978-80-88168-49-2.

DVOŘÁK, Petr, 1999. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. První vydání. Praha: Linde. Praktické příručky (Linde). ISBN 80-720-1141-3.

JUŘÍK, Pavel, 1999. *Svět platebních a identifikačních karet*. První vydání. Praha: Grada. ISBN 80-716-9759-1.

JUŘÍK, Pavel, 2003. *Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet*. První vydání. Praha: Grada. ISBN 80-247-0685-7.

JUŘÍK, Pavel, 2006. *Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie*. První vydání. Praha: Grada. ISBN 80-247-1381-0.

JUŘÍK, Pavel, 2012. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. První vydání. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-498-2.

KALABIS, Zbyněk, 2005. *Bankovní služby v praxi*. První vydání. Brno: Computer Press. Finance (Computer Press). ISBN 80-251-0882-1.

KALABIS, Zbyněk, 2012. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. První vydání. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0001-8.

MÁČE, Miroslav, 2006. *Platební styk: klasický a elektronický*. První vydání. Praha: Grada. Osobní a rodinné finance. ISBN 80-247-1725-5.

PÍŠA, Rudolf, 2019. *Třicet let platebních karet v Česku a na Slovensku*. První vydání. Praha: DAS MEDIA. ISBN 978-80-904178-4-7.

POLOUČEK, Stanislav, 2013. *Bankovníctví*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-491-9.

SCHLOSSBERGER, Otakar, 2012. *Platební služby*. První vydání. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-238-3.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava, 1997. *Bankovníctví I*. První vydání. Praha: Grada. ISBN 80-716-9464-9.

Elektronické knižní zdroje

JUŘÍK, Pavel, 2011. *Historie bank a spořitelén v Čechách a na Moravě* [online]. První vydání. Praha: Libri [cit. 2020-12-13]. ISBN 978-80-7277-488-3. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:e6b5e2c0-d70b-11e5-9ce1-005056827e51?page=uuid:1c297990-dc51-11e5-afd2-5ef3fc9ae867>

SKAUNIC, Ilja a Pavla VODOVÁ, 2005. *Platební a zúčtovací styk: distanční studijní opora* [online]. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné [cit. 2021-01-05]. ISBN 80-724-8308-0. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:4453b3f0-84ff-11e3-a6e0-005056827e52?page=uuid:86b9b490-9069-11e3-bbb0-5ef3fc9bb22f>

SMEJKAL, Vladimír, 2018. *Kybernetická kriminalita* [online]. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk [cit. 2021-02-04]. ISBN 978-80-7380-720-7. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:2dd74610-b1e9-11e9-8fdf-005056827e52?page=uuid:10510fc4-24f2-413a-aaae-c3670b1e4839>

ŽÁK, Milan, 2002. *Velká ekonomická encyklopedie* [online]. 2. rozš. vyd. Praha: Linde [cit. 2021-01-07]. ISBN 80-720-1381-5. Dostupné z: <https://ndk.cz/view/uuid:813d0b20-d907-11e8-a5a4-005056827e52?page=uuid:4fff2d10-1bb3-11e9-bc55-5ef3fc9bb22f>

Internetové zdroje

BEZDĚKOVÁ, Kristýna, 2019. Zapomeňte na platební karty: plat'te prstenem. *Objevit.cz* [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.objevit.cz/zapomente-na-platebni-karty-platte-prstenem-t237032>

Bezkontaktní karty, c1998-2020. *Měšec.cz* [online]. [cit. 2020-09-23]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/financni-portal/ucty/bezkontaktni-karty/>

Bezkontaktní nálepky a jejich výhody, 2017. *Půjčko.cz* [online]. [cit. 2020-11-07].
Dostupné z: <https://pujcko.cz/bezkontaktni-nalepky/>

BUBÁK, Zdeněk, 2019a. Desatero: Jak se vyhnout zneužití platební karty. *Finparáda* [online]. Praha [cit. 2020-10-18]. Dostupné z:
<https://finparada.cz/www.finparada.cz/www.finparada.cz/5950-Desatero-jak-se-vyhnut-zneuziti-platebni-karty.aspx>

BUBÁK, Zdeněk a Jan BACHURA, 2019b. Přehled počtu bankomatů a vkladomatů bank působících v Česku. *Finparáda* [online]. Praha [cit. 2021-01-19]. Dostupné z:
<https://finparada.cz/5874-Prehled-bankomatu-a-vkladomatu-bank-v-Cesku.aspx>

BUREŠ, Michal, 2020. Kam plyne zisk 78 miliard Kč z českých bank?. *Finance.cz* [online]. [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496071-kdo-vlastni-ceske-banky/>

BUŘÍNSKÁ, Barbora, 2016. Co vám banky nabídnou, když nechcete bezkontaktní kartu. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2021-02-01]. Dostupné z:
<https://www.novinky.cz/finance/clanek/co-vam-banky-nabidnou-kdyz-nechcete-bezkontaktni-kartu-342207>

Cash Back: výběr peněz při platbě kartou, 2015. *Revo payments* [online]. [cit. 2021-01-05].
Dostupné z: <https://www.revopayments.cz/produkty-a-sluzby/doplnekove-sluzby/cash-back-vyber-hotovosti-pri-platbe-kartou/>

Ceník pro cestovní pojištění k osobním účtům České spořitelny, 2019. *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-25]. Dostupné z:
https://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/cenik_cestovni_pojisteni_k_osobnim_uctum.pdf

Ceník pro debetní kartu Visa Gold, 2021. *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-25]. Dostupné z:
https://www.csas.cz/banka/content/inet/banka/internet/cs/cenik_visa_gold_r.pdf

Ceník pro pojištění osobních věcí a karet, 2015. *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-25]. Dostupné z:
https://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/cenik_pojisteni_osobnich_veci_a_karty_ia.pdf

Ceník pro soukromou klientelu, 2021. *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-28]. Dostupné z:
https://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/RR_SK.ACT..xml,pdf_IE

Centrální banka a nástroje monetární politiky, 2017. *Finance v praxi* [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: <https://www.financevpraxi.cz/makroekonomie-centralni-banka>

Cestovní pojištění ke Zlatým kartám, 2018. *Komerční banka* [online]. Praha: Komerční banka [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/b092c06f-e57f-4aa9-bc29-e52a58ea844c/kp-20170802-cestovni-pojisteni-ke-zlatym-kartam.pdf.aspx>

Cestovní pojištění: pro Stříbrné a Zlaté debetní karty a karty Business Premium, 2020. *Moneta Money Bank* [online]. Praha: Moneta Money Bank [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/documents/20143/11819172/mmb-brozura-cestovni-pojisteni-stribrna-zlata-business-premium.pdf/99634175-df67-0e04-a6c8-d882db3c7f88>

Co je CVV/CVC kód?, 2020. *Moneta Money Bank* [online]. Praha [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-cvv-cvc-kod>

Co je číslo karty?, 2020. *Moneta Money Bank* [online]. Praha [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-cislo-karty>

Co je NFC?, 2020. *Alza.cz* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/co-je-nfc>

Co je to NFC?: Užitečná technologie, která vám usnadní všední život, 2019. *CoVybrat.cz* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://www.covybrat.cz/co-je-to-nfc/>

CVEJNOVÁ, Veronika, 2020. Vyznejte se jednou provždy v platebních kartách. *DuoFinance* [online]. Praha [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.duofinance.cz/druhy-platebnich-karet>

ČERVINKOVÁ, Klára, 2018. Jak se žije s čipem?. *21. století* [online]. [cit. 2020-11-07]. Dostupné z: <https://21stoleti.cz/2018/02/13/jak-se-zije-s-cipem/>

Češi a platební styk 2020, 2020. *Česká bankovní asociace* [online]. Praha: Česká bankovní asociace [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/cesi-a-platebni-styk-2020>

Češi vytvořili rekord v placení kartou: Po přetížení terminálů potíží ubylo, 2019. *IDnes.cz* [online]. Praha: iDnes.cz, ČTK [cit. 2021-02-05]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/pretizeni-terminaly-platba-kartou-vanocni-nakupy-pokracovani.A191221_190932_domaci_may

Debetní karta MasterCard, 2021. *MasterCard* [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://www.mastercard.cz/cs-cz/zakaznici/typy-karet/debetni-karty.html>

Do Čech přišla platba hodinkami, jak to funguje?, 2020. *DuoFinance* [online]. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.duofinance.cz/platba-hodinkami>

DUCHÁČEK, Josef, 2020. Jak je to s hotovostí aneb Česko s bankovkami a mincemi. *Česká národní banka* [online]. Praha [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Jak-je-to-s-hotovosti-aneb-Cesko-s-bankovkami-a-mincemi/

Elektronická peněženka, 2019. *Komerční banka* [online]. Praha: Komerční banka [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/podpora/slovník/vyrazy-zacinajici-na-e/elektronicka-penezka>

GARCIA-MARTIN, Raul a Raul SANCHEZ-REILLO, 2020. Vein Biometric Recognition on a Smartphone. *Web of Science. IEEE Xplore* [online]. **8**, 104801-104813 [cit. 2021-02-07]. ISSN 2169-3536. Dostupné z: doi:10.1109/ACCESS.2020.3000044

Historie peněz, c1995-2020. *Dnešní svět* [online]. Praha: Terra [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.dnesni-svet.cz/historie-penez-p58.html>

Hologram, 2020. *Česká bankovní asociace* [online]. Praha [cit. 2020-10-18]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/hologram>

HOVORKA, Jiří, 2019. Platebním nálepkám hrozí vyhynutí: Končí s nimi první banka. *Peníze.cz* [online]. [cit. 2020-11-07]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/platebni-karty/406779-platebnim-nalepkam-hrozi-vyhynuti-konci-s-nimi-prvni-banka>

Charge karta, c1998-2020. *Měšec.cz* [online]. [cit. 2020-09-17]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/financni-portal/ucty/charge-karta/>

Informační brožura k platebním kartám, 2020. *ČSOB* [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/1922504/brozura-platebni-karty.pdf>

Internetové bankovníctví, 2012. *Cz.nic* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1186/internetove-bankovnictvi/>

Jak a proč chtít platit chytrými hodinkami nebo náramkem, 2018. *Vím, kam klikám* [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.vimkamklikam.cz/nakupy-a-platby/jak-a-proc-chtit-platit-chytrymi-hodinkami-nebo-naramkem>

Jak bezpečně používat platební kartu, 2020. *Česká spořitelna* [online]. Praha [cit. 2020-10-18]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/o-nas/bezpecnost-ochrana-dat/bezpecnostni-desatero-platebni-karta>

Jak bezpečně využívat platební karty, 2020. *ČSOB* [online]. [cit. 2020-08-24]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/bezpecnost/zasady-bezpecneho-chovani/jak-bezpecne-vyuzivat-platebni-karty>

Jak fungují platební karty?: A vadí jim magnety?, 2016. *Unimagnet* [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.unimagnet.cz/clanek/56/jak-funguji-platebni-karty-a-vadi-jim-magnety/>

Jaké banky umožňují placení telefonem pomocí NFC?, 2020. *DuoFinance* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://www.duofinance.cz/banky-placeni-mobilem-nfc>

JANOŮŠEK, Karel, 2019. Používání platebních karet na pracovních cestách. *HRM profi* [online]. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2020-10-16]. Dostupné z: https://www.hrmprofi.cz/33/prehled-judikatury-trochu-jinak-vyzva-k-pokracovani-ve-vykonu-prace-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EvMTzwP8b0yIw2wrk_m0YdP-6c9bCyVNgA/#

Karty v telefonu i hodinkách, 2020. *ČSOB* [online]. Praha [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/firmy/digitalne/karty-v-telefonu-i-hodinkach>

Kdo jsme, 2021. *Kdo jsme* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/o-nas/kdo-jsme>

KILIÁN, Karel, 2018. Potřebujete v mobilu NFC?. *SvětAndroida.cz* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://www.svetandroida.cz/potrebuje-v-mobilu-nfc-hlasovacka/>

Konzultace informací o Zlaté kartě České spořitelny. Informační linka, 2021. In: *Česká spořitelna* [online]. Praha: Česká spořitelna [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/kontakty-podpora>

KUČERA, Petr, 2020. Platební nálepky končí i ve dvou největších bankách. *Peníze.cz* [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/debetni-karty/417335-platebni-nalepky-konci-i-ve-dvou-nejvetsich-bankach>

LÁSKA, Jan, 2018. Budoucnost bezkontaktních plateb?: Může se uplatnit sken duhovky nebo blockchain. *Mobil mania.cz* [online]. [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://www.mobilmania.cz/clanky/jaka-je-budoucnost-plateb-muze-se-uplatnit-sken-duhovky-nebo-implantat-v-ruce/sc-3-a-1343544/default.aspx>

LIU, Wenzheng, Xiaofeng WANG a Wei PENG, 2020. State of the Art: Secure Mobile Payment. *Web of Science. IEEE Xplore* [online]. **8**, 13898-13914 [cit. 2021-02-07]. ISSN 2169-3536. Dostupné z: doi:10.1109/ACCESS.2019.2963480

MasterCard registruje zájem Čechů o mobilní placení, 2013. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_MasterCard_06-08-2013.pdf

Mastercard: Biometrické ověření plateb umožňují již dvě třetiny bank, čtvrtina Čechů ho využívá, 2020. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_MasterCard_08-09-2020.pdf

Mastercard: ČR je sedmá v Evropě v počtu plateb nositelnou elektronikou, 2019. *MasterCard* [online]. Praha: MasterCard [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: <https://newsroom.mastercard.com/eu/cs/press-releases/mastercard-cr-je-sedma-v-evrope-v-poctu-plateb-nositelnou-elektronikou/>

Mastercard: Směrnice PSD2 zavádí od 14. září povinnost nutnost vyššího stupně ochrany při platbách kartou, 2019. *Mastercard* [online]. [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <https://newsroom.mastercard.com/eu/cs/press-releases/mastercard-smernice-psd2-zavadi-od-14-zari-povinnost-nutnost-vyssiho-stupne-ochrany-pri-platbach-kartou/>

Mobilní placení MasterCard Mobile spuštěno na českém trhu, 2013. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_MasterCard_28-01-2013.pdf

NFC platby mobilem, 2020. *Alza.cz* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/nfc-platby-mobilem>

NFC prsteny, c2012-2015. *NFCmix* [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.nfcmix.com/cs/33-nfc-prsteny>

O ČSOB a skupině, 2021. *ČSOB* [online]. Praha: ČSOB [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>

O nás, 2021. *Moneta Money Bank* [online]. Praha: Moneta Money Bank [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/o-nas>

ONDRÁČKOVÁ, Kamila, 2013. Co ukrývá kód platební karty. *FinExpert.cz* [online]. [cit. 2020-08-29]. Dostupné z: https://finexpert.e15.cz/co-ukryva-kod-platebni-karty_1

Pět pravidel bezpečnosti při manipulaci s platební kartou, 2020. *Finanční vzdělávání* [online]. [cit. 2021-02-02]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/jak-na-to/placeni-a-platebni-karty/pet-pravidel>

Platba mobilem nebo hodinkami?: Objevte nové způsoby placení, 2019. *InStory.cz* [online]. [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <https://tech.instory.cz/794-platba-mobilem-nebo-hodinkami-objevte-nove-zpusoby-placeni.html>

Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení, 2019. *Alza.cz* [online]. [cit. 2020-11-01]. Dostupné z: <https://www.alza.cz/platby-chytrymi-hodinkami-jako-jednoduche-a-bezpecne-reseni>

Platební karty a jejich druhy, c2000-2020. *Peníze.cz* [online]. [cit. 2020-09-19]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/15744-platebni-karty-a-jejich-druhy>

Platební karty, c1998-2020. *Měsíc.cz* [online]. Praha [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/financni-portal/ucty/platebni-karty/>

Platební karty, 2021. *Moneta Money Bank* [online]. Praha: Moneta Money Bank [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/ucty-a-karty/platebni-karty>

PLISCHKE, Simona, 2007. Jak došly platební karty do českých zemí aneb historie karet plná zajímavostí. *Peníze.cz* [online]. [cit. 2020-08-13]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/platebni-karty/18777-jak-dosly-platebni-karty-do-ceskych-zemi-aneb-historie-karet-plna-zajimavosti>

Podmínky služby ČSOB Premium, 2020. *ČSOB* [online]. Praha: ČSOB [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.csobpremium.cz/portal/documents/1302303/1331758/podminky-sluzby-premium.pdf?v2004>

Profil ČR, 2014. *SBK* [online]. Praha [cit. 2020-12-13]. Dostupné z:

http://profily.cardzone.cz/cr/profil_cr.pdf

Průvodce k platebním kartám, 2018. *KB* [online]. Praha [cit. 2020-08-18]. Dostupné z:

<https://www.kb.cz/getmedia/32c5420c-ed0f-4bc9-94d7-9fa69c960b8f/kb-20180417-pruvodce-k-platebnim-kartam.pdf.aspx>

Průvodce k platebním kartám, 2020. *KB* [online]. Praha [cit. 2020-08-18]. Dostupné z:

<https://www.kb.cz/getmedia/e0082a2f-c1c1-42ac-b7c1-9305e70912df/Pruvodce-k-platebnim-kartam.aspx>

Přes třicet milionů nákupů zaplatili Češi v roce 2013 bezkontaktními kartami, 2014. *SBK*

[online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-16]. Dostupné z:

http://aktuality.cardzone.cz/TZ_VISA_13_03_2014.pdf

Příručka držitele platební karty, 2020. *UniCredit Bank* [online]. [cit. 2020-09-23].

Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/content/dam/cee2020-pws-cz/cz-dokumenty/Prirucka_pro_drzitele_platebni_karty.pdf

PUPÍK, Adolf, 2019. Co umí současné čipy pod kůží?: Je možné skrze ně sledovat?.

Infoek.cz [online]. [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://infoek.cz/cipy-pod-kuzi-2019/>

Rekordní tři miliardy bezkontaktních plateb za rok, 2016. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit.

2021-01-17]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_VISA_12-05-2016.pdf

RYBOVÁ, Romana, 2019. Směrnice PSD2 změny v potvrzování plateb: Banky zavádí změny. *FinExpert.cz* [online]. [cit. 2021-02-03]. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/finexpert/setrime/smernice-psd2-zmeny-v-potvrzovani-plateb-banky-zavadi-zmeny-1364355>

Sazebník ČSOB pro fyzické osoby – občany, 2020. *ČSOB* [online]. Praha: ČSOB [cit.

2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/423623/sazebnik-fo-200701-cz.pdf>

Sazebník KB pro občany, 2020a. *Komerční banka* [online]. Praha: Komerční banka [cit.

2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/file/cs/sazebnik/kb-20200601-sazebnik-1-obcane.pdf?aab9f8d8db878d4703ff45cf0df6d72c>

Sazebník KB pro občany, 2020b. *Komerční banka* [online]. Praha: Komerční banka [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/file/cs/sazebnik/kb-20201203-sazebnik-1-obcane.pdf?f753c7612e3d24778b0bfc150cd3408c>

Sazebník poplatků za produkty a služby pro fyzické osoby nepodnikatele, 2020. *Moneta Money Bank* [online]. Praha: Moneta Money Bank [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/documents/20143/11740785/mmb-sazebnik-platebni-a-neplatebni-sluzby-fon.pdf>

SIMKANIČ, Ján, 2003. První čipová karta je na světě. *Měšec.cz* [online]. [cit. 2020-09-19]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/prvni-cipova-karta-je-na-svete/>

SOUČEK, Ondřej, 2018. Jaký je rozdíl mezi debetní a kreditní kartou?: Správnou odpověď zná jen zhruba polovina Čechů. *E15.cz* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/kreditni-debetni-karta-wiki>

Statistiky SBK, c2009-2021. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

ŠÁMALOVÁ, Michaela, 2020. Číslo kreditní karty: Jaká tajemství ukrývá?. *Ušetřeno*. [online]. Praha [cit. 2020-08-29]. Dostupné z: <https://www.usetreno.cz/cislo-kreditni-karty/>

Technologie platebních karet, c2020. *Finance.cz* [online]. [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/ucty-a-sporeni/platebni-karty/abeceda-platebnich-karet/technologie/>

Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu v prvním čtvrtletí 2020, 2020. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_20-05-2020.pdf

Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu ve druhém čtvrtletí 2020, 2020. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_31-08-2020.pdf

Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu ve třetím čtvrtletí 2020, 2020. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_09-11-2020.pdf

Tisková zpráva SBK k vývoji platebních karet na domácím trhu za rok 2020, 2021. *SBK* [online]. [cit. 2021-02-14]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_12-02-2021.pdf

Úloha měnové politiky, 2020. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/uloha/>

V České republice je vydáno přes milion karet s technologií pro bezkontaktní platby MasterCard PayPass, 2014. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_MasterCard_09-01-2014.pdf

V Česku bezhotovostní platby převládají nad výběry hotovosti, 2020. *SBK* [online]. Praha [cit. 2020-09-25]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_24-02-2020.pdf

V Česku bezhotovostní platby převládají nad výběry hotovosti, 2020. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_SBK_24-02-2020.pdf

VAŘEČKA, Jan, 2019. Nová směrnice PSD2 vstupuje v platnost: Má zvýšit bezpečnost nejen internetových plateb. *E15.cz* [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/nova-smernice-psd2-vstupuje-v-platnost-ma-zvysit-bezpecnost-nejen-internetovych-plateb-1362301>

VAŠEK, Marek, 2017. Typy a nejznámější značky platebních karet. *Kreditní a debetní karty zdarma* [online]. [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <https://kreditni-karta-ihned.eu/typy-nejznamejsi-znacky-platebnich-karet/>

VISA hlásí přes jednu miliardu bezkontaktních plateb, 2015. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-01-17]. Dostupné z: http://aktuality.cardzone.cz/TZ_VISA_13-07-2015.pdf

Vše o KB, 2021. *Komerční banka* [online]. Praha: Komerční banka [cit. 2021-01-25]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb-rozcestnik>

Vydávání karet v ČR, 2014. *SBK* [online]. Praha: SBK [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_karty.html

Výhody a nevýhody platebních karet, c2010-2020. *Platební karty* [online]. Praha: Advio Network, s. r. o. [cit. 2020-08-24]. Dostupné z: <https://www.platimkartou.cz/vyhody-a-nevyhody-platebnich-karet/>